Ogólnokrajowy tygodnik SZ "Związek Polaków na Białorusi"

GŁOS znad Niemna

9 sierpnia 2002r. Nr 32(533) Index 63863 Rok założenia 1989

Wszystko, co się opłaca posiadać, opłaca się również, aby na to czekać.

Marilyn Monroe

Srebrny jarmark

Węgorzewo po raz 25 zebrało miłośników folkloru

© T.ZALESKA

Jubileuszowy XXV Międzynarodowy Jarmark Folkloru w Węgorzewie w pierwszą sobotę i niedzielę sierpnia zebrał około 700 artystów i twórców ludowych z Polski północno-wschodniej, Białorusi, Litwy, Ukrainy i Łotwy. Mazurskie miasto nad Węgorapą zamieniło się w królestwo autentycznego folkloru. Przybyli ludzie przywiązani do swoich ludowych korzeni, przechowujący i udostępniający szerokiej publiczności muzyczną, duchową tradycję minionych pokoleń oraz dzieła sztuki ludowej i tradycyjne rzemiosło wiejskie. Tegoroczny jarmark folkloru odbywał się pod patronatem Wicepremiera Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, prezesa PSL Jarosława Kalinowskiego, Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Andrzeja Ryńskiego, Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Stanisława Szatkowskiego oraz sponsorskiej pomocy Senatu RP, firm i organizacji miejscowych. ciąg dalszy na str. 4

PIELGRZYMKA

Kraków w oczekiwaniu

Ramowy program podróży apostolskiej Jana Pawła II do Polski ogłosiło Biuro Prasowe Stolicy Apostolskiej. Jej organizatorzy w Polsce zapewniają, że wszystko jest już "zapięte na ostatni guzik", zarówno pod względem bezpieczeństwa, jak i przygotowań na przyjęcie pielgrzymów.

© REUTERS

Papież będzie przebywał w Polsce od godz. 18.15 w piątek 16 sierpnia do godz. 18.30 w poniedziałek 19 sierpnia. Pielgrzymka obejmie tylko Kraków i Kalwarię Zebrzydowską.

Jak wynika z programu, papież podczas prawie czterodniowego pobytu w kraju nad Wisłą wygłosi trzy oficjalne przemówienia i trzy homilie. Ponadto spotka się w Rezydencji Arcybiskupów w Krakowie z prezydentem Aleksandrem Kwaśniewskim i premierem Leszkiem Millerem, a także z przedstawicielami władz lokalnych i dobroczyńcami.

Ojciec Święty dokona poświęcenia Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach, które ma się stać światowym Centrum Kultu Bożego Miłosierdzia. Z tego miejsca papież skieruje orędzie o Bożym Miłosierdziu do całego świata.

Na krakowskich Błoniach Jan Paweł II odprawi mszę św., podczas której dokona czterech beatyfikacji: ks. arcybiskupa Szczęsnego Felińskiego, ks. Jana Wojciecha Balickiego, ojca Jana Beyzyma i siostry Sancji Janiny Szymkowiak. Ojciec Święty będzie też przewodniczył modlitwie Anioł Pański, po której wygłosi okolicznościowe przemówienie.

Ojciec Święty nawiedzi również Katedrę na Wawelu oraz grób swoich rodziców na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

W ostatnim dniu pobytu w Polsce papież weźmie udział w uroczystościach 400-lecia konsekracji Sanktuarium Męki Pańskiej i Matki Bożej Bolesnej w Kalwarii Zebrzydowskiej, którą bardzo często nawiedzał od najmłodszych lat. Pierwszy raz przebywał tam jako 10-letni chłopiec wraz ze swoim ojcem, a potem jako kapłan, biskup i arcybiskup. W sanktuarium tym przewodniczyć będzie uroczystej mszy św., podczas której wygłosi homilię. Po nabożeństwie spotka się ze wspólnotą franciszkańską i ich rodzinami oraz władzami lokalnymi na obiedzie w refektarzu w Kalwarii Zebrzydowskiej. Po obiedzie — jak twierdzą franciszkanie — zaplanowany jest w specjalnie przygotowanym pokoju odpoczynek przed odlotem do Rzymu. **Radio ZET, AD**

ISSN 1683-3233

NOWOGRÓDEK

Odgłosy tragedii

60. rocznica mordu inteligencji polskiej w Nowogródku

Odgłosy tragicznych wydarzeń II wojny światowej niepokoją umysły ludzkie do dziś. Niestety po upływie ponad pół wieku okoliczności wielu śmiertelnych ciosów, zadanych Polakom przez hitlerowców, nadal nie są ujawnione. Wzbudza to świadomość, jak straszne siły sprzysięgły się, aby niszczyć polskość i jak ogromnych wyrzeczeń kosztowała walka o jej zachowanie. Jako pierwsi stawiali czoło zbrodniarzom przedstawiciele inteligencji polskiej, których uważano za najbardziej „niebezpieczny element".

© H. EJSMONT

Mimo to, duszy narodu nie dało się zniszczyć, Polacy nie załamali się i nie złożyli broni, służąc ojczyźnie do końca. Dziś, świadectwem bohaterskich czynów dziejowej przeszłości są krzyże na cmentarzach całego świata, gdzie spoczywają najlepsi synowie Polski.

31 lipca br. minęła 60. rocznica mordu przedstawicieli inteligencji polskiej w Nowogródku. W intencji pomordowanych została odprawiona msza święta. Następnie przy zbiorowym grobie na starym cmentarzu katolickim (na zdj.) złożyli wieńce m.in.: Pierwszy Sekretarz Ambasady RP w Mińsku Piotr Garncarek, delegacja z Konsulatu Generalnego RP w Grodnie na czele z po. Konsula Generalnego Renisławem Walterem, prezes Dolnośląskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" Julian Winnicki, prezes ZPB Tadeusz Kruczkowski oraz działacze ZPB na czele z prezesem oddziału w Nowogródku Wojciechem Boradynem. Obchodząc smutne rocznice krwawych wydarzeń wojennych, zdajemy sobie sprawę, że naszym obowiązkiem moralno-patriotycznym jest poznanie istoty faktów, kryjących prawdę historyczną, i ocalenie ich od zapomnienia. *„Musimy zadbać o to, by nasza wiedza z historii nie była fragmentaryczna, dlatego należy powołać zespół historyków-badaczy, którzy zdołaliby sporządzić pełen wykaz spoczywających w ziemi białoruskiej rodaków"* — powiedział Pierwszy Sekretarz Ambasady RP w Mińsku Piotr Garncarek, zwracając się do uczestników uroczystości. ciąg dalszy na str. 5

Zapraszamy

Grodzieński Rejonowy Oddział ZPB serdecznie zaprasza na uroczystości nad Kanałem Augustowskim pt. "Kanał Augustowski w kulturze trzech narodów", które odbędą się 25 sierpnia 2002r. w miejscowości Dąbrówka. Początek o godz. 14.30.

W programie:

- msza św.;
- powitanie uczestników i referat o historii kanału;
- koncert polskich, białoruskich i litewskich chórów i zespołów;
- wystawa twórczości ludowej.

Wyjazd spod siedziby ZPB w Grodnie

Organizatorzy

POLSKA SZKOŁA SPOŁECZNA ZWIĄZKU POLAKÓW w GRODNIE

Ogłasza rekrutację uczniów 7-11 klas na rok szkolny 2002/2003

Zajęcia odbywają się w grupach 10-15 osobowych w budynku Polskiej Szkoły w Grodnie (ul. Kurczatowa 43) w godzinach popołudniowych oraz w dni wolne.

Program przewiduje zajęcia z gramatyki języka polskiego, literatury, historii Polski oraz zajęcia fakultatywne z geografii i matematyki. W ciągu 6 lat istnienia, w szkole utrwaliły się pewne tradycje. Dobre wykształcenie i bogate doświadczenie nauczycieli gwarantują wysoki poziom nauczania. Wielu absolwentów szkoły obecnie studiuje w Polsce. Co roku uczniowie Szkoły Społecznej wyjeżdżają na wycieczki i obozy do najpiękniejszych miejscowości Polski.

Jeśli chcesz poznać nowych przyjaciół, dowiedzieć się wiel ciekawych rzeczy o Polsce i nie tylko, przyjdź do nas!!!

Polska Szkoła Społeczna czeka na Ciebie!

Podania są przyjmowane do 30 sierpnia 2002r. w Dziale Oświaty ZPB (ul. Dzierżyńskiego 32, tel. 73-81-50 lub 72-00-62)

W numerze:

ROSJA

Karty magnetyczne oprócz wiz. Taką propozycję dla Rosjan z Kaliningradu, jeżdżących przez Litwę tranzytem do swojego kraju, zgłosił prezydent Valdas Adamkus. Karty będą wydawane do pięcio- i dziesięcioletnich wiz tranzytowych i znacznie uproszczą przekraczanie granicy. Taki system obowiązuje na granicy Stanów Zjednoczonych i Meksyku. W pełni się sprawdza.

Litwa i Polska wprowadzą wizy dla mieszkańców Kaliningradu w 2003r. zgodnie z umową zawartą z Unią Europejską.

NIEMCY

Liczba bezrobotnych w Niemczech ponownie przekroczyła cztery miliony. W lipcu bez pracy było o dziewięćdziesiąt tysięcy więcej niż w czerwcu, o ćwierć miliona w porównaniu z lipcem zeszłego roku. Pod tym względem jest to najgorszy lipiec od czterech lat. Stopa bezrobocia wynosi prawie dziesięć procent: w zachodnich Niemczech wynosi niecałe osiem procent, na terenach byłej NRD aż osiemnaście procent.

Wzrost bezrobocia tłumaczony jest słabą koniunkturą gospodarczą i czynnikami sezonowymi. Zdaniem analityków rozwiewa to nadzieje na szybkie ożywienie gospodarcze.

Najnowsze dane statystyczne są nienajlepszą wiadomością dla kanclerza Gerharda Schroedera. Obejmując przed czterema laty rządy obiecywał zmniejszenie liczby bezrobotnych poniżej 3,5 mln.

Przekroczenie czteromilionowej granicy, na siedem tygodni przed wyborami, zmniejsza szanse socjaldemokratów i partii Zielonych na zwycięstwo.

MONACHIUM

Rekordowa liczba 1289 zawodników i zawodniczek z 47 krajów bierze udział w odbywających się w Monachium Mistrzostwach Europy w lekkiej atletyce. Organizatorzy ME bardzo poważnie podeszli do zabezpieczenia sportowców przed wszelkim ryzykiem. Teren wioski olimpijskiej jest bezustannie kontrolowany przez liczne patrole z psami. Bezpieczeństwo ma zawodnikom zapewnić dodatkowe ogrodzenie okalające wioskę oraz wiele punktów, w których służby ochrony obserwują pilnie cały teren.

W 1972 roku podczas Igrzysk Olimpijskich w Monachium ekipa Izraela stała się celem krwawego ataku terrorystów palestyńskich.

UKRAINA

Wstępny raport orzekł, że winę za katastrofę podczas pokazów lotniczych na Ukrainie ponoszą piloci. W wyniku upadku w pobliżu trybun i wybuchu paliwa w myśliwcu Su-27 na lotnisku, na przedmieściach Lwowa zginęło 85 widzów i było wielu rannych.

Szef specjalnej komisji dochodzeniowej powiedział, że podczas lipcowych pokazów piloci nie trzymali się planu pokazów i dokonywali po raz pierwszy trudnych manewrów.

Po wypadku prezydent Leonid Kuczma zwolnił dyscyplinarnie dowódców lotnictwa, ale nie przyjął dymisji ministra obrony.

PAP, Interia, AD

W parafii ks. Krzysztofa

Za co się weźmie - zawsze dobrze wykona

W mieście nad Newą działa dziś pięć parafii katolickich. W końcu kwietnia br. zwrócony został kolejny, szósty już kościół, znajdujący się na dawnym miejskim cmentarzu katolickim, na którym do czasów rewolucji 1917r. było ponad 40 tys. grobów.

Ks. Krzysztof Pożarski ze swoimi książkami

Kościół św. Stanisława w St. Petersburgu

- *Na dziś liczbę praktykujących w Petersburgu katolików ocenia się* — opowiada ks. Krzysztof Pożarski — *na około 3 tys. osób. Są to osoby, które regularnie, choć kilka razy w ciągu roku, uczestniczą w życiu swoich parafii. Katolików potencjalnych, którzy przyjęli wcześniej chrzest, np. na Białorusi czy Ukrainie, może być nawet kilkadziesiąt tysięcy. Niestety, wielu z nich nie potrafi się tu w Petersburgu do końca odnaleźć i do kościoła zaglądają raczej rzadko.*

Duży procent naszych katolików ma polskie korzenie. Trudno jednak dokładnie ocenić ich liczbę. Takich statystyk nigdy się tu nie prowadziło. Myślę jednak, że dużo nie przesadzę, jeśli powiem, że aż 80 proc. katolików w Petersburgu pochodzi z polskich rodzin — z trzeciego i czwartego pokolenia.

Rodzina, nauka, praca

Ks. Krzysztof Pożarski jest od roku 1996 proboszczem parafii św. Stanisława w St. Petersburgu. Jego rodzice urodzili się na Białorusi: ojciec w obwodzie witebskim, matka pod Oszmianą. On sam przyszedł na świat w roku 1958 pod Olsztynem. Studiował w Krakowie i Poznaniu u chrystusowców. Następnie pracował w parafii w Sobótce na Dolnym Śląsku. W 1990r., za zgodą kard. Gulbinowicza, wyjechał do pracy duszpasterskiej na Białorusi, a trzy lata później do Rosji. I tak już zostało.

Msze po polsku

- *Dziś w świątyniach katolickich Petersburga* — opowiada ks. Pożarski — *z wyjątkiem kościoła pw. Serca Pana Jezusa, odprawiane są nabożeństwa w języku polskim. Powoli jednak, bo szybko odchodzi od nas starsze pokolenie, język polski wypierany jest systematycznie przez język rosyjski. W mojej parafii, św. Stanisława, nabożeństwa polskie odprawiam tylko w każdy czwartek oraz pierwszą niedzielę miesiąca. U mnie także zdecydowana część Polaków jest już w starszym wieku i trudno im dojeżdżać częściej do kościoła. Wielu parafian, aby tu dotrzeć, poświęcić musi na dojazd nawet 90 minut w jedną tylko stronę. Ponadto wielu emerytów nie stać jest dziś na zakup biletu.*

Duże spustoszenie w szeregach wiernych Petersburga zrobiła w przeszłości ateizacja. Są też i tacy rodacy, którzy przyjęli chrzest w cerkwi prawosławnej i nie uważają się dziś za katolików. To na szczęście zaczyna się powoli zmieniać. W ostatniej dekadzie zaczęli przychodzić do naszego kościoła zupełnie nowi ludzie.

Kościół św. Stanisława

Świątynia, w której duszpasterzuje ks. Krzysztof Pożarski wybudowana została w latach 1823-25 na skrzyżowaniu ulicy Majsterskiej z Targową, według projektu włoskiego architekta Davida Viscontiego. W swoim projekcie wykorzystał on stare ściany domowej kaplicy metropolity Siestrzencewicza, który na budowę nowej świątyni ofiarował pieniądze oraz ziemię.

Jak podają kroniki kościelne *"parafia dla osób starszych, chorych i biednych przy nowym kościele, utworzona została w roku 1828."* Z nową świątynią związane było również od samego początku gimnazjum metropolity Siestrzencewicza dla niezamożnych dzieci, który w testamencie zostawił na nie odpowiednie fundusze.

Parafia szybko rozwijała się. W roku 1830 należało do niej 1500 wiernych, w 1855 już ponad pięć tysięcy, a w roku 1917 ponad dziesięć tysięcy. Jak podają dalej kroniki parafialne *"kościół św. Stanisława był jednym z nielicznych, które nie zostały zamknięte. Już jednak w roku 1919, z inicjatywy ks. Pawła Chodniewicza, zaczęto głosić w nim kazania w języku rosyjskim. Rozpoczęto też wówczas prowadzenie specjalnych nabożeństw dla katolików rosyjskich. Potem, w 1922r., w ramach ogólnorosyjskiej kampanii zabierania dzieł sztuki i innych cenności z kościołów i klasztorów, zostały przez bolszewików zabrane z parafii św. Stanisława wszystkie drogocenne rzeczy. Pierwszy zaś raz kościół został zamknięty w grudniu 1922r. Pół roku później klucze do kościoła zostały jednak parafianom zwrócone.*

Do roku 1924 przy kościele funkcjonowała szkoła katechetyczna. W połowie zaś lat dwudziestych powstało też kółko młodzieżowe, które skupiało uczestników chórów kościelnych w ówczesnym Piotrogrodzie. Ludzie ci zbierali się trzy razy w tygodniu w celu formacji religijnej, pod pozorem wspólnych śpiewów i tańców. Na tak zakonspirowane spotkania przychodzili często księża i prowadzili katechizację dla młodych. Tak było do roku 1931, kiedy komunistyczna władza dokonała aresztowania aktywu katolickiego w mieście. Mimo sprzeciwu wiernych, władze dokonały też w roku 1935 zamknięcia świątyni, przeznaczając ją na potrzeby miejskiego przedszkola, później zaś ośrodka obrony cywilnej, w którym testowano hermetyczność masek przeciwgazowych. W roku 1945 kościół wykorzystywał teatr komedii, jako magazyn swoich dekoracji, a od roku 1961 fabryka „Rot-Front", w której szyto futra. Ona też, na zlecenie konserwatora, przeprowadziła remont świątyni w latach 1980-1993, zamieniając ją na salon mody oraz miejsce uroczystych zebrań pracowników fabryki."

Powrót do wiernych

24 kwietnia 1992r. parafia św. Stanisława została ponownie oficjalnie zarejestrowana przez władze miejskie. Mogła więc oficjalnie wystąpić z petycją o zwrot kościoła. Po kilkuletnich staraniach administracja Petersburga, w listopadzie 1995r., przekazała świątynię odradzającej się parafii. Naprawdę jednak klucze do kościoła przekazane zostały dopiero w sierpniu 1996r., a trzy miesiące później, po 60-letniej przerwie, w obecności abp. Tadeusza Kondrusiewicza z Moskwy, odprawione zostało pierwsze nabożeństwo.

- *W lipcu 1997 roku* — opowiada dalej ks. Krzysztof Pożarski — *pracę w naszej parafii podjęły siostry szensztackie. Tego samego roku odnaleźliśmy pod posadzką kościoła grób jego fundatora ks. metropolity Stanisława Siestrzencewicza-Bohusza. Rok później, 14 czerwca 1998r., nastąpiła rekonsekracja naszego kościoła. Dokonał jej prymas Polski ks. kard. Józef Glemp. Kilka miesięcy później, 10 października, w ołtarzu głównym kościoła umieszczone zostały relikwie św. Stanisława sprowadzone do Petersburga z Katedry Wawelskiej w Krakowie.*

Parafia św. Stanisława, przy finansowym wsparciu Stowarzyszenia „Wspólnota Polska", organizuje na swoim terenie od czterech już lat zajęcia dla młodzieży polonijnej w wieku 17-25 lat z Rosji. Odbywają się one w ramach tzw. Szkoły Letniej Języka i Kultury Polskiej. Młodzież uczestnicząca w zajęciach szkoły ma zapewnione zakwaterowanie, wyżywienie i częściowy zwrot kosztów podróży. Wszystkie zajęcia odbywają się w dwóch cyklach: porannym i popołudniowym. Wykłady prowadzone są tam z zakresu: historii, literatury i języka polskiego oraz kultury, folkloru i religii. Dwutygodniowe zajęcia obejmują 25 godzin różnych wykładów, 20 godzin nauki języka polskiego, 15 godzin zajęć praktycznych. Prowadzą je lektorzy z Polski i Petersburga. Zadaniem szkoły jest pogłębienie wiedzy o Polsce, jej historii i kulturze, a także kształcenie sprawności językowej. Celem dodatkowym szkoły jest przygotowanie młodych kadr do aktywnego odbioru, uczestnictwa i współtworzenia kultury polskiej i religijnej w swoim środowisku. W sposób szczególny zwraca się w niej uwagę na kulturę religijną.

Do dziś w zajęciach szkoły uczestniczyło już ponad 120 osób z całej Rosji z 30 ośrodków miejskich, w większości jednak z Syberii. Na pierwszy letni turnus przyjeżdża młodzież, która uczestniczy w zajęciach po raz pierwszy. Na drugi przyjeżdżają uczestnicy ubiegłorocznych zajęć.

Ks. proboszcz Krzysztof Pożarski, pełniący funkcję rektora Szkoły Letniej Języka i Kultury Polskiej jest również wydawcą książek i gazety parafialnej.

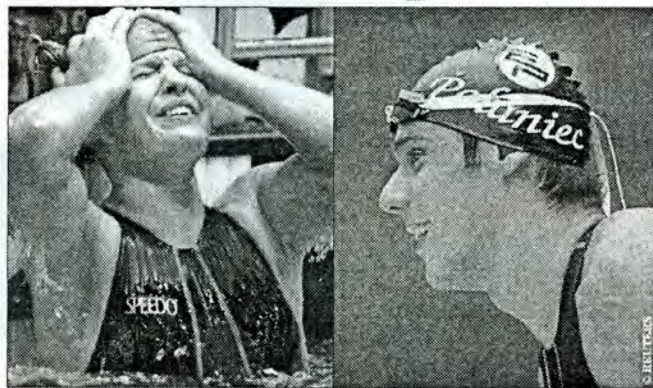
Takich duszpasterzy i patriotów jak ks. Krzysztof Pożarski życzyć można byłoby każdej parafii polonijnej, w każdej szerokości geograficznej. Jego zaś wspaniała i pełna poświęceń praca duszpasterska i społeczna zyskuje mu coraz liczniejsze grono prawdziwych przyjaciół.

Leszek WĄTRÓBSKI,
fot. autora

SPORT

Złoci Rodacy

Sensacyjny sukces polskich pływaków na mistrzostwach Europy w Berlinie! Najpierw rekord świata i złoty medal Otylii Jędrzejczak na dystansie 200 metrów. Po chwili Bartosz Kizierowski, po pasjonującej walce, zdobył złoto na odcinku 50 metrów.

Otylia Jędrzejczak, Bartosz Kizierowski

Otylia Jędrzejczak jest pierwszą w historii polską rekordzistką świata. Bartosz Kizierowski pierwszym polskim złotym medalistą na dystansie 50 metrów, jednej z najbardziej prestiżowych pływackich konkurencji.

Ostatnim polskim rekordzistą świata był Artur Wojdat, który przed igrzyskami w Seulu należał do najlepszych na świecie pływaków na 400 metrów stylem dowolnym. On także na igrzyskach uczestniczył w jednym z najbardziej zaciętych wyścigów w historii konkurencji, kiedy czterech pływaków w finale olimpijskim zeszło poniżej rekordu świata. Pierwszym polskim rekordzistą świata był Marek Petrusewicz na 100 metrów stylem klasycznym.

GW, AD

FOTO W Głosie

Mieszkańcy Japonii uczcili we wtorek pamięć ofiar bomby atomowej, zrzuconej 57 lat temu na Hiroszimę. Uroczystości w tym mieście rozpoczęły się o 8.15 miejscowego czasu uderzeniem w „Dzwon Pokoju", po czym nastąpiła minuta ciszy. Mer Hiroszimy Tadatoshi Akiba odczytał potem, jak co roku, „Deklarację pokoju". Jej autorzy wyrazili opinię, że na świecie wzrasta niebezpieczeństwo użycia broni jądrowej i wybuchu wojny nuklearnej, której skutki byłyby o wiele tragiczniejsze, niż skutki ataków na Hiroszimę i Nagasaki. W deklaracji skrytykowano też Stany Zjednoczone, które — jak napisano — „nie mają prawa decydować o losach planety".

Podczas uroczystości w Parku Pokoju poinformowano, że w ciągu minionego roku na skutek choroby popromiennej zmarło w Hiroszimie 4 tys. 977 ludzi. Łączna liczba ofiar bomby atomowej to 226 870 osób. 140 tys. z nich zginęło w dniu wybuchu 6 sierpnia 1945r.

PAP, AD

Znowu burzą świątynie

Wykonując rozporządzenie Komitetu Wykonawczego, pracownicy „Grodnopromstroju" zburzyli cerkiew

W nocy z 1 na 2 sierpnia br. w Pogranicznym rozpoczęto demontowanie budynku cerkwi należącej do Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej. Jednak przedsięwzięcie to bardziej przypominało szeroko zakrojoną akcję militarną niż zwykłe usuwanie zabudowań. Podczas burzenia obecne były oddziały milicji, OMON-u, KGB i Wojsk Ochrony Pogranicza.

Kierownictwo brzostowickiego rejonu na czele z Iwanem Zacharczukiem, przewodniczącym Brzostowickiego Komitetu Wykonawczego, osobiście nadzorowało proces niszczenia świątyni.

Budynek cerkwi był otoczony kordonami milicjantów, a sama miejscowość — pograniczników. Przed budynkiem świątyni, nie zważając na późną porę, zebrali się tłumy mieszkańców Pogranicznego. Wszyscy byli oburzeni. *„Nie jestem parafianką Spasiuka, ale to co się tu odbywa to faszyzm"* — powiedziała **Głosowi** jedna z mieszkanek Pogranicznego. Wierni Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej, w większości starsze kobiety, płakali i błagali aby zaprzestać dewastacji. Nikt z miejscowych pracowników budowlanych (chętnych szukano w całym rejonie) nie chciał uczestniczyć w niszczeniu cerkwi. *„Niektórzy z nas dorabiali pracując u Spasiuka, a burzyć to co zbudowałeś... Czy może być coś bardziej okrutniejszego dla budownika? Oprócz tego burzyć cerkiew, kiedy dookoła płaczą kobiety trzymające w rękach ikony... To bestialstwo. Teraz zarzucają nam, że ulegliśmy propagandzie sekty, a ludzie kierowali się wyłącznie własnym sumieniem"* — powiedział **Głosowi** jeden z pracowników Brzostowickiego MPMK-41. Pracownicy tego zakładu, nie zważając na groźbę zwolnień, kilkakrotnie odmówili wykonania rozporządzenia władz miejscowych o zburzeniu cerkwi. Jednak sprowadzeni z Grodna pracownicy „Grodnopromstroja" byli bardziej odporni na „propagandę". Nie zwracając uwagi na takie „drobiazgi", jak łzy i oburzenie mieszkańców Pogranicznego, kontynuowali swoją pracę.

Zastępca przewodniczącego Brzostowickiego Komitetu Wykonawczego Halina Gonczarowa zwiedzała Pograniczny tylko w towarzystwie milicjantów

„Budynek zostanie zburzony aż do podstaw, a potem obywatel Spasiuk może się ubiegać o zezwolenie na budowę domu, a nie cerkwi" — oświadczył **Głosowi** Iwan Zacharczuk, przewodniczący Brzostowickiego Komitetu Wykonawczego.

31 lipca br. Obwodowy Komitet Wykonawczy na nadzwyczajnym posiedzeniu zatwierdził decyzję Brzostowickiego Komitetu Wykonawczego o zburzeniu świątyni. *„Tak więc uznano naszą decyzję za słuszną"* — nie kryje swego zadowolenia Iwan Zacharczuk. Nie widzi on żadnego skandalu w działaniach milicji i KGB. *„Prawo jest prawem i wszyscy musimy się mu podporządkować. Nawet Spasiuk"* — mówi Zacharczuk. Formalnie ojciec Spasiuk miał 10 dni na odwołanie się od decyzji władz obwodowych. Ale wiedząc, że otwarcie cerkwi było planowane na 2 sierpnia, władza postanowiła nie zwlekać. *„W stosunku do ojca Jana zostało naruszone prawo. Przecież nawet nie przedstawiono mu decyzji Grodzieńskiego Obwodowego Komitetu Wykonawczego, dlatego nie mógł się od niej odwołać"* — uważa Aleksander Antoniuk, przewodniczący grodzieńskiej filii Białoruskiego Komitetu Helsińskiego.

Rozbiórka miała się odbywać bez niepotrzebnych świadków. Dlatego w okolicach Pogranicznego rozpoczęto prawdziwe polowanie na dziennikarzy. Kilka godzin po rozpoczęciu burzenia świątyni w Pogranicznym zostali zatrzymani korespondenci Andrzej Pisalnik z „Rzeczpospolitej", Irina Czerniawka z „Białoruskiego Czasu" oraz korespondent „Głosu znad Niemna". Nie zważając na to, że major Dmitrij Bury, kierujący pogranicznikami po osobistym skontrolowaniu dokumentów dziennikarzy nie miał do nich zastrzeżeń, to i tak zostali oni przekazani milicjantom i noc musieli spędzić na posterunku w Brzostowicy. Rano naczelnik Brzostowickiego Urzędu Spraw Wewnętrznych podpułkownik Ambrożewicz skazał ich na karę grzywny za nielegalne przebywanie w strefie przygranicznej. *„Wiedząc o sytuacji dopełniliśmy wszystkich formalności, jednak nie uchroniło to nas przed aresztem. Jest to o tyle oburzające, że dzień wcześniej wizytę w Pogranicznym złożyła delegacja korespondentów z mediów państwowych, niektórzy nawet paszportów z sobą nie mieli, zrozumiałe, że nikt ich nie zatrzymał"* — powiedział **Głosowi** Andrzej Pisalnik.

Ojciec Jan Spasiuk był w piątek w Mińsku. Kiedy dowiedział się o burzeniu świątyni natychmiast wyruszył do Pogranicznego. Jednak w drodze został powiadomiony przez jednego z wiernych, że jest poszukiwany przez służby specjalne. *"Jedziesz im prosto w ręce powiedział mi. Dlatego z pomocą Białoruskiego Komitetu Helsińskiego udało mi się zabrać rodzinę z Pogranicznego i teraz przebywamy w bezpiecznym miejscu"* — powiedział **Głosowi** ojciec Spasiuk. Zapowiada, że nie zamierza emigrować. Cerkiew Prawosławna Moskiewskiego Patriarchatu określa Spasiuka mianem oszusta, który został pozbawiony godności duchownej. Jednak ojciec Spasiuk ma własne zdanie na ten temat. *"Od 3 lat nie jestem związany z Patriarchatem Moskiewskim, więc jak oni mogą mnie pozbawić godności duchownej? Rzeczywiście cerkiew autokefaliczna nie jest zarejestrowana, ale to władze miejscowe działając na zlecenie Rosyjskiej Cerkwi Prawosławnej uniemożliwiają naszą rejestrację. Nie można im wytłumaczyć, że autokefalia prawosławna istnieje na przykład w Polsce, w Serbii i w wielu innych krajach... Oni uważają, że Moskiewski Patriarchat jest na całej ziemi"* — oświadcza ojciec Spasiuk. Teraz jest on zmuszony ukrywać się. Wierni w Pogranicznym są zdruzgotani. *"Zabito" naszą cerkiew"* — mawiają między sobą. Wydawać się może, że władze niszcząc "nieprawidłową" cerkiew odnieśli ostateczne zwycięstwo.

"Gazeta "Pahonia" niegdyś mocna i prężna, została zniszczona przez władzę, ale teraz odradza się, tak i nasza cerkiew zostanie odrodzona" — zapewnił dziennikarzy ojciec Spasiuk na konferencji prasowej zorganizowanej w redakcji "Pahoni". *"Nie można zburzyć murów cerkwi, bo zostały one w duszach wiernych"* — oświadczył metropolita Aleksander, mieszkający w Stanach Zjednoczonych zwierzchnik Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej. W najbliższym czasie planuje on odwiedzić Białoruś i na pewno spotka się z wiernymi z Pogranicznego, żeby podnieść ich na duchu.

Andrzej ODLANICKI

KALEJDOSKOP

Radio Svaboda bez akredytacji?

MSZ Białorusi zawiadomił kierownictwo Radia Wolna Europa/Radia Svaboda, że dziennikarze mińskiego biura Svabody zostaną pozbawieni akredytacji. Ma to być kara za to, że w programach Svabody nadawane są audycje przygotowane przez dziennikarzy, którzy nie mają akredytacji białoruskiego MSZ.

Ograniczenie zarobków dyrektorów

Zgodnie z ogłoszonymi 3 sierpnia br. przepisami o wynagrodzeniu dyrektorów w zakładach państwowych, szefowie zakładów będą mogli otrzymywać pensję w wysokości do 3,5 razy powyżej średniej pensji w swoim zakładzie. Jak wynika z przepisów, przyjętego przez radę ministrów rozporządzenia, dyrektor będzie zarabiał średnio nie więcej niż ok. 500 EURO miesięcznie. Suma ta może wzrosnąć aż 4,5 krotnie ponad średnią wynagrodzenia w kierowanym przez niego zakładzie pracy tylko wtedy, gdy wykaże się on doskonałymi wynikami finansowymi przedsiębiorstwa. O podwyżce ma decydować rada ministrów. Zdaniem rzecznika prasowego białoruskiego rządu, Iwana Znatkiewicza: *„ Rząd zalecił, aby zasady naliczania wynagrodzenia dyrektorów przedsiębiorstw były stosowane w sektorze prywatnym".*

Kolejne rozprawy

Sąd w Mińsku skazał w piątek niezależną gazetę "Nasza Swoboda" na 55 tysięcy dolarów grzywny *"za obrazę"* szefa Państwowego Komitetu Kontroli Anatolija Tozika oraz *"podważanie autorytetu władz"*. Anatolij Tozik oskarżył dziennik po publikacji, w której pisano o sporach w szeregach białoruskiej elity władzy. Śledztwo nakazał dwa tygodnie temu prezydent Aleksander Łukaszenko, a rozprawę prowadził ten sam sędzia, który trzy lata temu doprowadził do zamknięcia również niezależnych od państwa "Nawin", poprzedniczki "Naszej Swobody".

Obowiązkowy podatek

Władze Białorusi zmusiły rosyjskich producentów ropy do opodatkowania się na rzecz białoruskiej kampanii żniwnej. Z każdej tony ropy przetworzonej w sierpniu w białoruskich rafineriach, rosyjskie koncerny muszą przekazać nieodpłatnie na żniwa 27 litrów oleju napędowego i dodatkowo zapłacić od tego podatek. W przeciwnym razie nie będą mogły korzystać z białoruskich rafinerii.

Złodzieje-pechowcy

W nocy z 7 na 8 sierpnia br. koło siedziby Związku Polaków na Białorusi zatrzymano 2 młodocianych przestępców, którzy wybijając szyby włamali się do 3 samochodów należących do ZPB. Dzięki stosownym działaniom stróża Henryka Moralewicza, który nie tylko operatywnie powiadomił milicję, ale i sam próbował zatrzymać złodziei, młodociani przestępcy nie zdołali nic ze sobą zabrać. Jednak to niepowodzenie nie stało się dla nich nauczką. Po 30 minutach byli aresztowani przez wezwany patrol milicji. Przy ulicy Mickiewicza próbowali okraść kolejny samochód. Prowadzone jest dochodzenie.

Charter'97, Radio Svaboda, Radio Racja, PAP, AO

DYPLOMACJA

Izrael zamyka ambasadę

***Izrael postanowił zamknąć swoją ambasadę na Białorusi* — oświadczył w Mińsku wiceminister izraelskiego MSZ Dawid Peleg, który uczestniczy w Mińsku w konsultacjach resortów dyplomacji gospodarki obydwu krajów.**

Decyzja ta nie ma podtekstu politycznego i podyktowana jest wyłącznie względami finansowymi — dodał izraelski dyplomata. Wyjaśnił zarazem, że Izrael zamierza ograniczyć wydatki MSZ w związku z czym zamkniętych zostanie osiem przedstawicielstw Izraela na całym świecie. Rzecznik białoruskiego MSZ Paweł Łatuszko powiedział dziennikarzom na konferencji prasowej, że w związku z taką decyzją władz izraelskich nie rozpatruje się ewentualnego zamknięcia Ambasady Białorusi w Tel - Awiwie.

Tymczasem przedstawiciele społeczności żydowskiej na Białorusi obawiają się tego, że zamknięcie placówki spowoduje wzrost nastrojów antysemickich — uważa wiceprzewodniczący Związku Organizacji Żydowskich Białorusi Jakub Basin.

Charter'97, AO

Ceny paliw 8 sierpnia 2002

AI-76	AI-92	AI-95	Olej napędowy
Stacje koncernu "Biełnieftiechim"			
605 0,30*	830 0,35*	865 0,40*	580 0,27*
Stacje kompanii "LUKOIL"			
600	750	810	570

** cena jest podana w USD, * tr.sp. - transport specjalny*

Kurs walut Banku Narodowego 8.08.2002

USD	LIT	RUR	PLN	EURO
1835,00	514,62	58,19	436,60	1776,97

Informacji udzieliła służba SPAS001 tel. 001

СПАС001

KONFLIKT

McDonald's za ogrodzeniem

2 sierpnia br. władze państwowe uniemożliwiły funkcjonowanie głównej restauracji McDonald's na Białorusi. Wokół siedziby restauracji na placu przydworcowym w Mińsku zostało ustawione ogrodzenie.

To faktycznie uniemożliwiło normalną pracę McDonald'sa oraz innych instytucji wynajmujących lokale w tym budynku m.in. Radia Svaboda. Działanie władz odbyło się na wniosek Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego w Mińsku. Zamierza on dobudować na terenie placu jeszcze jedno skrzydło Wydziału Stosunków Międzynarodowych. Zdaniem dyrektora ds. marketingu McDonald's Olgi Trojan: *"Prawa inwestora zagranicznego zostały złamane, gdyż w 1997r. firma McDonald's podpisała z mińskim Urzędem Miejskim umowę dzierżawy ziemi do 2036r."*

Firma McDonald's działa na Białorusi od 1996r., zainwestowała do tej pory 14 mln dolarów. W sześciu restauracjach pracuje 850 osób. W 2001r. McDonald's zapłacił państwu 3,5 mln USD podatków.

2 sierpnia br., w związku z uniemożliwieniem funkcjonowania restauracji McDonald's w Mińsku, ambasador USA Michael Kozak stwierdził, że *"inwestycje powinny być zabezpieczone"*. Dodał, że kazus McDonald'sa nie jest pierwszym na Białorusi. Wcześniej władze państwowe naruszyły umowy handlowe w sprawie "Forda" i "Baltiki". W odpowiedzi na ten komentarz rzecznik białoruskiego MSZ Paweł Łatuszko stwierdził, że *"wypowiedź Michaela Kozaka zmierza do wywołania sporu między władzami Białorusi a inwestorami zagranicznymi"*. Zdaniem rzecznika białoruskiego MSZ *"od czasu do czasu dochodzi do konfliktów między podmiotami gospodarczymi, jednak to nie odzwierciedla klimatu inwestycyjnego na Białorusi"*.

Przedstawiciele firmy McDonalds zapowiadają, że w najbliższym czasie pozwą do sądu Białoruski Uniwersytet Państwowy, który obciążają odpowiedzialnością za straty, jakie poniosła firma w związku z uniemożliwieniem normalnego funkcjonowania jej głównej restauracji.

Charter'97, Radio Svaboda, AO

Srebrny jarmark

"Odrodzenie"

Otwarcie wystawy

Mistrzynie rękodzieła z Grodna

Kraina jezior

Barbara Grąziewicz-Chludzińska i Anna Adamowicz wręczają dyplom Teresie Nasuto

ciąg dalszy ze str. 1

Symbolem koń

Bogaty program jarmarku rozpoczął się w Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie otwarciem wystawy pt.: „Koń w sztuce ludowej"a przygotowanej przez prof. Mariana Pokropka z Muzeum Sztuki Ludowej w Otrębusach. Pomysłodawca i organizator wystawy uważa, że koń jest symbolem tradycji i przeszłości, wart jest przypomnienia — przywołania przez sztukę ludową. Przedstawione na wystawie konie na biegunach, na kółkach, koniki na kiju, słomiane rumaki zakupiono na jarmarkach w Witebsku, „Kaziuku" w Wilnie, Kazimierzu Dolnym i Krakowie. Konie malowane na płótnie, na szkle — od malarstwa białoruskiego, rosyjskiego, jugosłowiańskiego. Zobaczyć można było też i konie rzeźbione w drewnie, i lepione z gliny, a nawet konie na wycinankach łowickich, kurpiowskich i żydowskich.

Wystawę uświetnił występ zespołu folklorystycznego „Zaciszuki" z Węgorzewa oraz młodego muzyka.

Korowód muzyki i rzemiosła

Pamiątkowe zbiorowe zdjęcie uczestników jarmarku, otwarcie targów, koncert orkiestry dętej, zapraszający wszystkich na święto — i jarmark ruszył korowodem zespołów i solistów spod Muszli Koncertowej ulicami miasta na Plac Wolności. Węgorzewo przez dwa dni rozbrzmiewało głosami śpiewaków, zespołów, muzyką kapel ludowych. Swój talent wokalny, taneczny, muzyczny zaprezentowały ponad 50 wykonawców z Polski, a 32 zespoły ludowe z województwa warmińsko — mazurskiego walczyły o możliwość udziału w Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą w roku 2003r.

Na jarmarku

Podczas jarmarku odbywał się kiermasz sztuki ludowej i rękodzieła, na którym 170 artystów z Rosji, Ukrainy, Litwy i Czech wystawiło swoje prace. Uczestnicy i goście jarmarku podziwiali prawdziwe arcydzieła ceramiki, rzeźby, tkaniny, haftu, koronkę klockową szydełkową, okazy kowalskie, wikliniarskie, ze słomy, które można było nabyć. Wśród państw ościennych, Białoruś prezentowały swoimi pięknymi wyrobami: Henryka Strzałkowska, Luba Błochowa, Tatiana Pierwuchina i Czesława Czerednikowa.

Rzesze ludzi przyciągały pokazy rzemiosł tradycyjnych: kowalstwa (m. in. kucia podków), tkania na krosnach, przędzenia na kołowrotku, wyrobu świec z wosku pszczelego, toczenia na kole garncarskim, plecionkarstwa ze słomy i wikliny, wiązania sieci rybackich, dmuchania szkła, obróbki bursztynu, wykonywania wycinanek z papieru oraz wyrobu koronki klockowej, frywolitkowej i szydełkowej. Niektórzy z oglądających, odważyli się sprawdzić swoje umiejętności w tych rzemiosłach, oczywiście pod czujnym okiem mistrzów. Atrakcją stały się pokazy płukania złota, przygotowane przez zespól ze Złotych Gór oraz Dariusza Morsztyna.

Na smakoszy czekała kuchnia regionalna: smalec z upieczonym chlebem, pieczywo kurpiowskie, piwo kozicowe. Publiczność dobrze się bawiła uczestnicząc w konkursach „bicia" masła w maselnicy czy rzucaniu podkową.

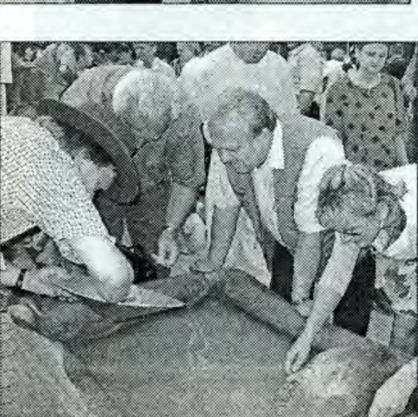
W sobotni wieczór, przy muzeum w skansenie, teatry ludowe przygotowały interesujące wystąpienia: zespół „Orzyszanki" z Orzysza — obrzęd pt.: „Zapusty", zespół „Stradunianki" -obrzęd pt.: „Sobótka" i „Zielona Dąbrowa" z Nowej Wsi Ełckiej — „Zabawę wioskową u Zosi Władyków". Wtenczas Plac Wolności przemienił się w scenę, na której tańczyli wszyscy razem — i widzowie, i artyści.

W przeglądzie muzycznym zespołów i solistów prezentowały Białoruś zespoły „Odrodzenie" ze Starych Wasiliszek i „Przyjaciółka" z Radunia.

Zespół „Odrodzenie" pod kierownictwem Teresy Nasuto, mający ponad dziesięcioletnią historię, wykonuje polskie pieśni patriotyczne oraz ludowe z okolic Szczuczyna. Zespół koncertował na Białorusi i w Polsce, brał udział w Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym. W 2000r. został nagrodzony prestiżową nagrodą „Złotym Jelonkiem" na Międzynarodowym Jarmarku Folkloru w Węgorzewie.

Raduński zespół „Przyjaciółka" pod kierownictwem Walentyny Szyłko oprócz występów na Białorusi brał udział w poprzednich Jarmarkach Folkloru w Węgorzewie oraz na Przeglądzie Widowisk Kolędniczych „Herody".

Młody artysta

Płukanie złota

P o d c z a s jarmarku zespoły miały możliwość udziału we mszy św. kościele pw. św. Apostołów Piotra i Pawła, przedstawiając swój repertuar pieśni religijnych.

Tradycja i współczesność

Jarmark w Węgorzewie, jak i wiele imprez kulturalnych odbywa się na bazie Muzeum Kultury Ludowej. Tutaj mieszczą się wystawy dawnych sprzętów oraz wystawy czasowe, biblioteka ze specjalistycznym księgozbiorem, mają swoje siedziby różne towarzystwa. Muzeum prowadzi terenowe badania etnograficzne, historyczne, a także organizuje stałe imprezy międzynarodowe, ogólnopolskie i makroregionalne, jak „Herody", „Święto wiosny" i in. Szkołom i placówkom kultury są proponowane wykłady, kursy rękodzielnicze i praktyki.

Odbyła się IV edycja konkursu „Losy nasze... ', zwycięscy którego zostali zaproszeni na Jarmark Folkloru i nagrodzeni dyplomami. Wśród laureatów znalazła się Teresa Nasuto ze Starych Wasiliszek, która nadesłała na konkurs unikatowe zdjęcia historyczne i rodzinne.

Zespół utalentowanych ludzi, pracowników muzeum, pod kierownictwem dyrektorki Barbary Grąziewicz-Chludzińskiej potrafi zrealizować tak szeroką działalność w dziedzinie upowszechnienia sztuki ludowej i rękodzieła.

- Pierwszy jarmark był organizowany w 1978r. — przypomina pani Barbara. — Ale nie wziął się z niczego. Od 1970r. powiatowy Dom Kultury w Węgorzewie organizował kiermasze rękodzieła. Zaczynaliśmy robić wystawy, spotkania twórców. O kulturze ludowej wtedy nie mówiło się, ale trzeba było znaleźć jej przedstawicieli wokół siebie, na własnym podwórku. Reforma administracyjna zmieniła strukturę placówek kultury. Każdy Dom Kultury powinien był mieć swoją specjalizację, wybraliśmy kulturę ludową, ponieważ mieliśmy spore doświadczenie w tej dziedzinie. Po wielu latach starań powstało muzeum (20 lat byliśmy muzeum nieformalnym). Kiedy robiliśmy pierwszy jarmark, nie mieliśmy straganów, urządzeń, wyposażenia.. Występowało tylko kilka zespołów. Teraz ich jest więcej, repertuar się zmienia, nauczyły się wyszukiwać nowego materiału. Od dawna zapraszamy zespoły zza granicy. Już w 1970r. gościliśmy zespół litewski. Nawiązaliśmy współpracę z placówkami i zespołami Litwy, Białorusi, Rosji.

Mamy duże koło "Wspólnoty Polskiej" — ok. 60 osób. Powstało Stowarzyszenie Ratowania Dziedzictwa Kulturowego Kresów Dawnych i Obecnych "Ojcowizna", od 30 lat działa Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Węgorzewskiej. W naszym zespole najpierw było "4,5 osoby", a potem co raz więcej. Praca jest ciekawa, chociaż trudna, skomplikowana, mało opłacalna.

Odchodzi ostatnie pokolenie informatorów prawdziwych, autentycznych nosicieli dawnych tradycji. Przekazanie ich następnym pokoleniom, prawdopodobnie, dla niektórych stanie się sposobem na życie, przy takim dużym bezrobociu. Gdyby tu, na Pojezierzu powstał Regionalny Przemysł Pamiątkarski oparty na naturalnych surowcach, na tradycjach różnych grup etnicznych byłaby wspaniała rzecz.

W sprawy organizacyjne, aktywnie włącza się koło "Wspólnoty Polskiej" na czele z prezes Zofią Rycharską. Urodzona na Litwie, na pograniczu Wileńszczyzny i Kowieńszczyzny, przeżyła razem z rodziną wszystkie trudności wywózek i rozpoczęcia nowego życia na nowym miejscu. Dlatego pracę w stowarzyszeniu uważa za ważną i potrzebną pomoc rodakom tak na Białorusi, jak i w obwodzie kaliningradzkim.

-Współpraca z Polakami z Białorusi działa od 10 lat, kiedy zapoznaliśmy się z rodakami z Radunia. Przyjechali do nas i odbył się "chrzest" zespołu "Raduńskie Słowiki" — mówi Zofia Rycharska. — Zespoły z Białorusi przyjeżdżają tutaj, spotykają się, wymieniają doświadczenia. Staramy się wszystkich ogarnąć opieką. Jarmarki to formuła, w której staramy się dwie rzeczy zrealizować: przedstawić tradycyjną kulturę ludową i zapewnić jej kontynuację.

Dużo pracy miało jury, któremu przewodniczył dr Zbigniew Przerembski, etnomuzykolog Instytutu Sztuki PAN: "Jarmark jest eliminacjami na Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu. To przegląd w ostatnim weekendzie czerwca, w którym reprezentują się prawie wszystkie województwa. Jest on bardzo prestiżowy, są nagrody pieniężne stosunkowo wysokie. Nie mamy na eliminacjach nagród pieniężnych, a mimo to przyjeżdża dużo zespołów. Zespoły spoza granic Polski w jarmarku, to także prezentacja, pokazanie kultury polskiej. Jak wiemy z historii na Mazowsze przyjechało dużo różnorodnych grup ze Wschodu, stąd specyfika jarmarku — wielokulturowość. Jarmark ma przyszłość, gdyby nie on i festiwale, to dawno już w Polsce folkloru by nie było. Dzięki nim, animatorom kultury, to jeszcze trwa."

Tegoroczny srebrny jarmark się skończył i pozostaje nadzieja, że — jak mówili przewodniczący jarmarku Anna Adamowicz i Józef Murawski: "... Można tu będzie za marny gros wszystkiego nakupić i diabła, co z Węgorapy widłoma węgorzy łapie, apostoła, co małe dzieci błogosławi, cy z głowo na bok sfrasowanego świenłego. Obrazów rozmaitech — a na tech malowidłach topieliska mazurskich jeziorow, zamki kiedyśniejszych rycerzów powykoślawiane. Sydełkowej roboty to samo. Nie wiadomo cy tylko oglądać, cy rękoma brać. Bydą cymbalistę, armoniste, bydą skrzypiste tańcowali i grali, i skrzypień, i śpiewati przez calutkie dwa dni... "

Tatiana ZALESKA, Węgorzewo

"Przyjaciółka"

Na ulicach Węgorzewa podczas jarmarku

Odgłosy tragedii

ciąg dalszy ze str. 1

Niestety mijający czas przerzedza szeregi świadków minionych dziejów, lecz ci co są wśród nas starannie przechowują pamięć o przeszłości i przekazują ją młodemu pokoleniu. W tym roku, aby oddać hołd bohaterom polskim, przybyły dzieci pomordowanych: Halina Matysiak z Międzychodu i Romuald Stupnicki z Warszawy. Halina Matysiak przyjechała z wnuczkami, Romualdowi Stupnickiemu towarzyszyła córka i obecnie mieszkający w Polsce nowogródczanin Henryk Bułhak. Był to dla nich dzień wzruszających wspomnień i spotkań. Minęły dziesięciolecia zanim mogli stąpić na ziemię, gdzie spoczywają ich ojcowie.

Żywym świadkiem tragicznych wydarzeń w Nowogródku jest Zofia Boradyn. Dzięki jej wspomnieniom ożyły postacie pomordowanych nauczycieli, prawników, lekarzy, urzędników i księży. Jak podkreślił historyk Zygmunt Boradyn: *„mimo to, iż źródła nie podają wiarygodnego uzasadnienia akcji, wspólnie zorganizowanej przeciwko Polakom przez władze niemieckie i policję białoruską latem 1942r. aresztowano ok. tysiąca przedstawicieli inteligencji polskiej w Nowogródku, Słonimiu, Baranowiczach Nieświeżu i Stołbcach. Niestety na tym się nie skończyło, Polacy ginęli do 1945r. włącznie".*

„Od drugiego rozbioru Polski, od XVIII wieku trwa zmasowany atak na coś, co nazywamy polskością. Ten atak zawsze był ukierunkowany na pozbawienie mowy, wiary i własności. Wreszcie, gdy nie pomagało pozbawienie mowy, pozbawienie wiary i pozbawienie własności, pozbawiano życia. Naszym nieprzyjaciołom wydawało się zawsze, że gdy uderzą w nasze najczulsze miejsce, w nasze serce — wiarę, kościół, tradycje i pamięć — to nas zniszczą. Zabierali nam kościoły, zabierali nam prawo do modlitwy w języku ojców — trwaliśmy, zabierali nam prawo do grzebania naszych bliskich pod napisami w języku Mickiewicza — trwaliśmy, zabierali nam własność — trwaliśmy, wyganiali z własnych domów, tworzyli kołchozy — trwaliśmy. Wobec tego postanowili dokonać rozwiązania ostatecznego — postanowili nas zamordować. Gdy policzyć ten ciąg nieszczęść, który trwa od XVIII w., to do naszego spotkania tu nie powinno było dojść. A jednak jest i jest dlatego, że my, Polacy, cenimy sobie pamięć, tradycję i wiarę" — powiedział prezes Dolnośląskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" Julian Winnicki. Podkreślił on również, że Polacy potrafią z gruzów odbudować to, co jest dla nich najcenniejsze: *„gdy mordowano tych, którzy byli przewodnikami ludu w jego wierze, tradycji i mowie, posiew kultury był na tyle silny, że wciąż tu jesteśmy i, jak nakazuje nam polska tradycja, wspominamy to, co było przed nami".*

Nabożeństwo żałobne

Potomkowie zamordowanych

Halina EJSMONT, fot. autora

BRASŁAW

Wdzięczni za serce

Mimo to, że jest lato, Teresę Stuss spotkałam w Brasławiu. Są wakacje, więc większość czasu spędza w Krakowie, ale zawsze na kilka tygodni wraca do Brasławia. Ciągnie ją tutaj, bo tu są jej korzenie, tu spędziła dzieciństwo. Teresa Stuss jest związana ze swoim rodzinnym miastem. Jest nauczycielką języka polskiego. W ciągu roku szkolnego wykłada w Ikaźni, Kupiszkach, w Domu Polskim w Brasławiu.

- Język polski wykładam tu w różny sposób: dwie grupy i kółko recytatorskie na zasadzie spotkań w Domu Polskim, natomiast w Kupiszkach jako przedmiot. Co roku liczba osób uczących się języka polskiego systematycznie się powiększa, nawet nie tyle liczba osób, co fakt, że „dochodzą" nowe szkoły, np. w tym roku rozpoczęłam zajęcia w Ikaźni. Zawsze widzę owoce swojej pracy, dlatego, że co roku coś nowego zaczynam i chcę to dociągnąć do końca. Bardzo mnie cieszy dyscyplina na zajęciach. W Polsce młodzież jest bardziej rozbrykana i trzeba poświęcać dużo uwagi, aby ją uspokoić. Tu dzieci wpatrują się we mnie jak w obrazek, jakbym była nie z tej ziemi. I to mnie cieszy, bo mogę spokojnie prowadzić zajęcia.

Za oddanie i poświęcenie pracy wdzięczni uczniowie wręczyli swojej nauczycielce prezent (na zdj.), który ma zawsze przypominać jej o nich. Z drugiej strony obrazu, na którym przedstawiony jest Brasław, podopieczni Teresy Stuss wypisali swoje nazwiska, oczywiście w języku polskim.

Irena KULIKOWSKA

HISTORIA

Smutna rocznica

Pod koniec czerwca 1942r. nieszczęście dotknęło wiele polskich rodzin, mieszkających w Nieświeżu i okolicach. Aresztowano i osadzono w nieświeskim więzieniu 80 osób, Polek i Polaków, obywateli II Rzeczypospolitej. Była to głównie inteligencja: księża, zakonnice, nauczyciele, studenci, pracownicy administracji, podoficerowie 27 Pułku Ułanów im. Stefana Batorego.

Lista aresztowanych ułożona została w celu wymordowania inteligencji polskiej na ziemiach okupowanych. Była to jedna ze zbrodni ludobójstwa hitlerowskiego popełnionego na narodzie polskim, a przede wszystkim na jego inteligencji.

5 sierpnia 1942r. rozstrzelano 80 mieszkańców Nieświeża tylko za to, że byli Polakami i katolikami. Miejscem zbrodni był lasek „Hajki" obok wsi Jeśkowicze i Malewo, 11 km drogi od Nieświeża do Baranowicz. Miejsce ich męczeńskiej śmierci ma pozostać święte dla każdego człowieka, a szczególnie dla nas -Polaków. Samotny kiedyś grób został uratowany od zapomnienia przez ofiarnych i patriotycznie nastawionych ludzi z Polski i Nieświeża. Postawiono na nim piękny pomnik, ogrodzono. Zawsze jest zadbany.

W 1993r. mieszkaniec Szczecina dr medycyny Tadeusz Grygiel, syn zamordowanego w „Hajkach" plutonowego 27 Pułku Ułanów Franciszka Grygiela, napisał wiersz, w którym upamiętnił pomordowanych:

Hajki

W żałobie dzień, koszmarna noc
Brunatnych duchów wielka moc
51 temu lat
już nie pamięta o tym świat.
Z ziejących paszcz śmiertelnych kul
Piekielny huk... pozostał ból
Ofiary, krew i moje łzy
I krzyż, i znicz, a wiosną bzy
Słowika śpiew i ciężki głaz
Samotny, święty, polski głaz
Imiona na nim wyryć czas!

Jan IWASZKIEWICZ

WAKACJE

Rozśpiewane kolonie

Dzieciaki z Polski i Białorusi wspólnie nauczyły się wesołej piosenki. Śpiewali ją przez dwa tygodnie na kolonii w miejscowości Borki Wyrki k. Siedlec. Ponad 40-osobową grupę dzieci z Mohylewa, Oszmiany i Porozowa zaprosił do Polski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" w Siedlcach.

Uczestnikom kolonii wiodło się nieźle: urządzali wspólne zabawy na podwórku, grali w siatkówkę, koszykówkę i piłkę nożną, bawili się na dyskotekach. Byli na fajnej wycieczce w Warszawie, w Domu Pracy Twórczej „Rejmontówka" w Chlewiskach, odwiedzili także katolickie radio „Podlasie" oraz Muzeum Diecezjalne w Siedlcach.

Na kolonie przyjechali ministranci z ks. diakonem Romanem Raczko z Oszmiany, którzy nie tylko śpiewają w chórze kościelnym, ale i dobrze grają w tenisa stołowego i koszykówkę. Chłopcy i dziewczęta z zespołu „Gloria", który od dwóch lat działa w Porozowie (kier. Maryna Karolczyk), świetnie śpiewali polskie piosenki. Potrafili równie dobrze zatańczyć. Dziewczyny z Teatru Młodych Modelek (kierownik artystyczny Irena Dmochowska) z Mohylewa zauroczyły wszystkich podczas prezentacji kolekcji ubrań, zrobionych własnoręcznie. A bez piosenek w wykonaniu zespołu pieśni ludowej „Maszeka" z Mohylewa, (Irena Dmochowska opiekowała się i tą grupą), nie obeszła się żadna impreza.

- Po raz pierwszy zaprosiliśmy do nas dzieci z Białorusi — powiedział Tadeusz Marchel, dyrektor Szkoły Podstawowej w Borkach Wyrkach, jeden z organizatorów kolonii. — *W ub. roku gościliśmy dzieci z Grodna. I tak się nam spodobało, że postanowiliśmy tym latem urządzić wspólne wakacje.* Tadeusz Marchel bardzo gościnnie przyjął grupę z Białorusi. Dzięki jego staraniom wszyscy czuli się jak u siebie. Dzieciaki bardzo szybko się zaprzyjaźniły. Na zajęciach plastycznych, prowadzonych przez Beatę Zdrodowską z Domu Pracy Twórczej „Rejmontówka", dzielily się pomysłami. A z porozumiewaniem się nie miały żadnych trudności, gdyż dzieci z Białorusi, a także ich opiekunowie bardzo dobrze posługiwali się językiem polskim. A dowodem przyjaźni stały się motyle, zajączki, pajacyki, robione z papieru razem z rówieśnikami z Polski oraz wspólne wykonanie piosenki „Hej, sokoły!"

Olesia KARPUK

Pobyt w Roskoszy

Europejskie Centrum Kształcenia i Wychowania mieści się we wschodniej części Polski, w województwie lubelskim, w oddalonej o 5 km od Białej Podlaskiej miejscowości Roskosz. Jest to region, gdzie swoją małą ojczyznę znaleźli Polacy, Litwini, Ukraińcy, Białorusini, Rosjanie i Żydzi.

W tym miejscu spotykają się narody, mniejszości narodowe i grupy etniczne. Dzisiejsza Roskosz to prawdopodobnie dawny folwark wsi Hrud należący w XVI wieku do włości brzeskiej, która od 1579 roku należała do Radziwiłłów. Nazwę Hrud folwark nosił do drugiej połowy XVII, a jego architektura podporządkowana była względom gospodarczym i nie miała elementów ozdobnych. W drugiej połowie XVII wieku folwark objęła Katarzyna z Sobieskich Radziwiłłowa, siostra Jana III Sobieskiego. W tym okresie folwark został całkowicie przebudowany na styl barokowy i tym samym nabrał cech reprezentacyjnych. Z uwagi na bogaty wystrój budowli i ogródków nadano mu wówczas nazwę- Roskosz. I dzisiaj folwark z neoklasycznym dworkiem, z zaadoptowaną stajnią cugową oraz cudownym ogrodem potwierdza swoją nazwę.

I właśnie w tym pięknym miejscu, na obozie metodycznym, organizatorami którego były: Ministerstwo RP, Komenda Główna OHP i ZPB, dwa tygodnie spędziła grupa nauczycieli języka polskiego z Białorusi. Bardzo atrakcyjny program pobytu zaproponowali nam gospodarze, zajęcia metodyczne oraz ciekawe spotkania z różnymi ciekawymi osobami. Mieliśmy możliwość omówienia problemów polskiego szkolnictwa na Białorusi z Wiceministrem Edukacji Narodowej- Tadeuszem Sławeckim, dowiedzieć się o sytuacji w szkolnictwie i kulturze od Prezydenta Miasta Biała Podlaska, Wójta Gminy Biała Podlaska i Starosty Powiatu Bialskiego. W tym czasie zwiedziliśmy też piękne polskie miasta- Lublin, Kazimierz Dolny i Kozłówkę, Kraków i Częstochowę, zobaczyliśmy stadninę koni w Janowie, odwiedziliśmy Zespół Szkół Ogólnokształcących w Małaszewicach, modliliśmy się w Sanktuarium Matki Bożej w Kodniu. Dużo miłych niespodzianek czekało na nas w trakcie realizacji programu pobytu w Rokoszy. Nawet ostatni dzień nie był wyjątkiem-na zaproszenie organizatorów przybył na spotkanie z nami były Konsul Generalny RP w Grodnie Sylwester Szostak wraz z małżonką. To było bardzo ciepłe spotkanie, które sprawiło nam dużo radości.

Pragnę serdecznie podziękować Komendantowi OHP Marianowi Najdychorowi, Dyrektorowi Centrum w Roskoszy Tadeuszowi Wronko, Prezesowi ZPB Tadeuszowi Kruczkowskiemu, Wiceprezesowi ZPB ds. oświaty Anżelice Boris oraz wszystkim organizatorom, współorganizatorom i pracownikom Europejskiego Centrum Kształcenia i Wychowania w Roskoszy za ten cudowny pobyt, za nową wiedzę, życzliwość i dobroć.

Życzę wszelkiej pomyślności i sukcesów w realizacji tak szlachetnych planów.

Helena GOTÓWKO

Ogłoszenie
Zarząd Główny ZPB zaprasza na otwarcie po renowacji cmentarza żołnierzy 1920r. w Słonimiu. Uroczystości odbędą się 15 sierpnia br. o godz. 16.00

Szczere wyrazy współczucia i głębokiego żalu rodzinie i kolegom z powodu śmierci Sybiraka, Wielkiego Patrioty

śp. Piotra MOJSIEJA

składą koleżanki i koledzy ze Stowarzyszenia Sybiraków przy ZPB

Wyrazy szczerego żalu i współczucia rodzinie i bliskim z powodu śmierci

śp. Amelii WIECZOROWEJ

składa Związek Polaków w Minsku

Poniedziałek 12.08.2002

БТ

07.00 Новости.
07.10 Худ.фильм „Возьми меня с собой"
08.30 Юмористический сериал „Возможно, они сошли с ума" (США).
09.00 Новости.
09.15 „25 градусов на Юг". Сериал
10.05 Арсенал. Программа об армии.
10.40 Телебарометр. Прогноз погоды.
11.00 „Неукротимая Хильда". Сериал (Бразилия).
12.00 Новости.
12.20 „На перекрёстках Европы". Телефестиваль песни.
12.55 „Марсельская трилогия". Худ. фильм. 1-я серия.
14.30 „Телевизионный Дом кино" на „Славянском базаре в Витебске
15.00 Новости.
15.20 Худ.фильм для детей „Миллион — одному"
17.00 „25 градусов на Юг". Сериал
18.00 Новости.
18.25 Зона Икс.
18.35 „Деловые люди". Видеофильм.
18.55 Прикл. фильм „Отчаянный побег"
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 „Неукротимая Хильда". Сериал (Бразилия).
22.45 Стадион.
23.15 Новости.
23.35 Детективный сериал „След оборотня" (Россия-Украина).

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 „Знатоки" возвращаются. „Динозавр". Дело N 5. 2-я серия.
10.50 Царь горы.
11.15 Дисней-клуб: „Любимчик".
11.40 Сериал „Убойная служба" до 12.05.
15.10 „Непутёвые заметки" с Дм.Крыловым.
15.25 „Поле чудес".
16.20 Страна чудес. Комедия „Отчаянный папа".
17.50 Вечерние новости.
18.10 Многосерийный фильм „Самозванцы".
19.05 „Кто хочет стать миллионером?" Телеигра.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00 Боевик „Ликвидатор".
22.30 Многосерийный фильм „Остановка по требованию".
23.30 Приключенческие сериалы: „Абсолютные убийцы", „Правда о хищниках".
00.15 Ночное „Время".
00.30 Триллер „Человек ниоткуда".

РТР

08.00 Вести.
08.10 Фильм Альфреда Хичкока „Поймать вора"
10.00 Вести.
10.20 Сказки о любви.
11.20 „Что хочет женщина". Ток-шоу
12.10 Экспертиза РТР.
12.20 Афиша.
16.00 Вести.
16.20 Сериал „Жара в Лос-Анджелесе"
17.20 Вести - Москва.
17.50Сериал „Воровка".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Детективный сериал „Каменская". Фильм 5-й. „Шестерки умирают первыми". 1-я часть.
21.00 Телесериал „Марш Турецкого-2". Фильм 1-й. „Секретная сотрудница".
22.00 Вести - Подробности.
22.20 Местное время. Вести - Москва.
22.30 Остросюжетный фильм „Американские драконы"
00.10 - 02.10 Лучшие матчи Чемпионата мира по футболу 2002 г. Сборная Сенегала - сборная Швеции. 1/8 финала.

Культура

09.15 Все суры Корана.
09.40 Документальный сериал „Понимание".
10.35 „Отечество и судьбы". Уваровы.
11.15 „Приключения Болека и Лелека". Мультсериал.
11.30 Новости культуры.
11.40 Программа передач.
11.45 „За семью печатями". Телевикторина для старшеклассников.
12.20 „Мальчик из Неаполя", „Приключения Васи Куролесова". Мультфильмы.
13.05 „Сверхнаука". „Охотники за привидениями".
13.35 „Страсти по-итальянски". Телесериал.
14.27 Календарь.
14.30 „Цитаты из жизни". Наум Коржавин.
15.00 Новости культуры.
15.10 „Уроки русского". Н.В.Гоголь. „Тарас Бульба". Читает Алексей Петренко.
15.45 „Майские цветы". Телесериал
16.35 Док.сериал „Понимание".
17.30 Новости культуры.
17.50 „Мой Эрмитаж". Авторская программа М.Пиотровского.
18.15 „Театральная летопись XX века". Михаил Ульянов.
18.45 „Исторические концерты". Л.Бетховен. Симфония ї5.
19.15 „Ну, погоди!" Мультфильм.
19.35 „Театральная Россия". „Береника" Спектакль
21.15 Маэстро.
22.10 „Ступени к славе". Телесериал
23.00 Новости культуры.
23.25 „Ночной полет". Ведущий Андрей Максимов.

НТВ

07.50 Сериал „Идеальная пара".
09.00 Сегодня.
09.20 Сериал „Улицы разбитых фонарей". „Третий слева".
10.30 „Разбитый треугольник". „Очная ставка".
11.00 Сегодня.
11.25 Матадор Лидия Артамонова. „
11.45 Фильм „Мушкетеры двадцать лет спустя". Фильм 1-й.
13.00 Сегодня.
13.05 „Почему мы врем?" Ток-шоу
14.40 Криминал.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал „День рождения Буржуя".
16.35 Многосерийный детектив „Пейзаж с убийством". 2-я серия.
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.35 Памяти „Курска".
19.00 Фильм „Командир счастливой „Щуки".
21.00 Сегодня.
21.35 Сериал „День рождения Буржуя".
22.45 Сериал „Улицы разбитых фонарей". „Третий слева".
00.00 „Контроль над личностью".

Wtorek 13.08.2002

БТ

07.00 Новости.
07.10 Мелодрама „Мальва"
08.35 Юмористический сериал „Возможно, они сошли с ума"
09.00 Новости.
09.15 „25градусов на Юг". Сериал
10.05 „Грозовые камни". Сериал
10.30 Стадион.
11.00 „Неукротимая Хильда". Сериал
12.00 Новости.
12.20 Из архивов БТ. „Посвящение" Концертная программа памяти дирижёра Бориса Райского.
13.10 „Марсельская трилогия". Худ. фильм 2-я серия.
14.45 „Наша игрушка". Док. фильм
15.00 Новости.
15.20 „Марсупилами". Мультсериал
15.45 „Грозовые камни". Сериал для детей (Австралия).
16.10 Сериал „Королева мечей"
17.00 „25 градусов на Юг". Сериал
18.00 Новости.
18.25 Зона Икс.
18.35 Наше наследие. „Гольшанский дворец".
18.55 „Вечный". Худ. фильм
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 „Неукротимая Хильда". Сериал
22.45 Спорт-курьер.
22.55 Новости.
23.15 Детективный сериал „След оборотня"

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 Приключенческие сериалы: „Абсолютные убийцы", „Правда о хищниках".
10.00 „Знатоки" возвращаются. Детектив „Шантаж" Дело N 6.
11.35 Сериал „Убойная служба"
15.55 „Смак".
16.10 „Народ против". Телеигра.
16.50 „Тени исчезают в полдень".
17.50 Вечерние новости.
18.10 Многосерийный фильм „Самозванцы".
19.10 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00 Комедия „Коротышка из Майами".
22.40 Многосерийный фильм „Остановка по требованию".
23.40 Сериал „Китайский городовой".
00.25 Ночное „Время".
00.40 Триллер „Человек ниоткуда".

РТР

08.00 Вести.
08.10 Диалоги о животных.
09.00 Телесерал „Цыган".
10.00 Вести.
10.20 Сериал „Каменская". Фильм 5-й. „Шестерки умирают первыми". 1-я часть.
11.25 „Что хочет женщина". Ток-шоу
12.10 Экспертиза РТР.
12.20 Афиша.
16.00 Вести.
16.20 Сериал „Жара в Лос-Анджелесе"
17.20 Вести - Москва.
17.50 Сериале „Воровка".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Сериале „Каменская". Фильм 5-й. „Шестерки умирают первыми". 2-я часть.
21.00 Телесериал „Марш Турецкого-2". Фильм 1-й. „Секретная сотрудница". 2-я серия.
22.00 Вести - Подробности.
22.20 Местное время. Вести - Москва
22.30Фильм „Бугги-бой".
00.15 Лучшие матчи Чемпионата мира по футболу 2002 г. Испания - Ирландия. 1/8 финала.

Культура

09.15 „Тесные врата". Иван Корейша.
09.40 Док.сериал „Понимание".
10.35 „Отечество и судьбы". Воронцовы-Дашковы.
11.15 „Приключения Болека и Лелека". Мультсериал.
11.30 Новости культуры.
11.45 Кино - детям. „Кащей Бессмертный". Худ. фильм
13.05 „Сверхнаука". „Опасность в небесах".
13.35 „Страсти по-итальянски". Телесериал
14.30 И танки наши быстры...
15.00 Новости культуры.
15.10 „Уроки русского". Н.В.Гоголь. „Тарас Бульба". Читает Алексей Петренко.
15.45 „Майские цветы". Телесериал
16.35 Док. сериал „Понимание".
17.30 Новости культуры.
17.50 „Дворцовые тайны". „Умолк рев Норда..."
18.15 „Театральная летопись XX века". Михаил Ульянов.
18.45 „Партитуры не горят". Авторская программа А.Варгафтика.
19.25 „Сказка о попе и о работнике его Балде". Мультфильм.
19.45. „Маскарад". Худ. фильм
21.25 „Дуновение века". Авторская программа А.Васильева.
22.05 „Ступени к славе". Телесериал
23.00 Новости культуры.
23.25 „Ночной полет". Ведущий Андрей Максимов.

НТВ

07.00 Сегодня.
07.50 „Полицейские: смертельный тотализатор". Фильм.
08.55 Погода на завтра.
09.00 Сегодня.
09.20 „Внимание: розыск!" „Черные риэлторы".
10.10 Программа Павла Лобкова „Растительная жизнь".
10.40 „Китобои". „Профессия - репортер".
11.00 Сегодня.
11.20 Вкусные истории.
11.35 Приключенческий фильм „Мушкетеры двадцать лет спустя".
13.00 Сегодня.
13.05 „Все решает взятка". Ток-шоу „Принцип домино".
14.40 Криминал.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал „День рождения Буржуя".
16.35 Боевик „Рожденный вором". 11-я серия.
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.35 Сериал „Улицы разбитых фонарей".
19.40 Сериал „День рождения Буржуя". 7-я серия.
21.00 Сегодня.
21.35 „Скорая помощь-4". Сериал
22.30 Сериал „Улицы разбитых фонарей". „Дело чести".
23.25 „О, счастливчик!" Азартная игра.
00.05 Триллер „Вне тела".

Гродно

17.00 Навіны.
17.15 Свята сярод будняў.
17.30 «Віншуем Вас» канал «Культура»
19.25 Навіны.
19.40 Дзень за днём.
20.00 Дзіцячы экран.
20.15 «Віншуем Вас!»
20.25 Над Нёманам. Праграма на польскай мове.
20.55 «Кін-Дза-Дза». Мастацкі фільм. 2-я серыя.

Środa 14.08.2002

БТ

07.00 Новости.
07.15 Кинокомедия „Семь нянек"
08.30 Юмористический сериал „Возможно, они сошли с ума"
09.00 Новости.
09.15 „25 градусов на Юг". Сериал
10.05 „Грозовые камни". Сериал для детей (Австралия).
10.30 Здоровье. Тележурнал.
11.00 „Неукротимая Хильда". Сериал
12.00 Новости.
12.20 Из архивов БТ. „Мастер-класс". К 70-летию Союза композиторов Беларуси.
12.55 „Марсельская трилогия". Худ. фильм. Закл. серия
14.30 Время местное. Репортажи из провинции.
15.00 Новости.
15.20 „Марсупилами". Мультсериал
15.45 „Грозовые камни". Сериал для детей (Австралия).
16.10 Сериал „Королева мечей"
17.00 „25 градусов на Юг". Сериал
18.00 Новости.
18.25 Зона Икс.
18.40 Фильм „Незаменимые вещи"
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 „Неукротимая Хильда". Сериал
22.45 Спорт-курьер.
22.55 Криминальное досье.
23.25 Новости.
23.45 Сериал „След оборотня"

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 „Знатоки" возвращаются. Детектив „Шантаж". Дело N 6.
11.00 „Ералаш".
11.15 Дисней-клуб: „Переменка".
11.40 Сериал „Убойная служба"
15.45 Док. сериал „Дикие штучки".
16.10 „Народ против". Телеигра.
16.50 „Тени исчезают в полдень".
17.50 Вечерние новости.
18.10 Фильм „Самозванцы".
19.10 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00 Комедия „Человек-кадиллак".
22.40 Фильм „Остановка по требованию".
23.40 Сериал „Китайский городовой".
00.25 Ночное „Время".
00.40 Триллер „Человек ниоткуда".

РТР

08.00 Вести.
08.10 Моя семья.
09.00Телесерале „Цыган".
10.00 Вести.
10.20 Сериал „Каменская". „Шестерки умирают первыми". 2-я часть.
11.25 „Что хочет женщина". Ток-шоу
12.10 Экспертиза РТР.
12.20 Афиша.
16.00 Вести.
16.20 Сериал „Жара в Лос-Анджелесе"
17.20 Вести - Москва.
17.50Сериал „Воровка".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести -Москва.
19.55 Сериал „Каменская". „Смерть и немного любви". 1-я часть.
21.00 Телесериал „Марш Турецкого-2".
22.00 Вести - Подробности.
22.20 Местное время. Вести -Москва.
22.30 Комедия „Лицо французской национальности"
00.10 Лучшие матчи Чемпионата мира по футболу 2002 г. Бразилия - Бельгия. 1/8 финала.

Культура

09.15 Все суры Корана.
09.40 Док. сериал „Понимание".
10.30 „Отечество и судьбы". Чичерины.
11.10 „Приключения Болека и Лелека". Мультсериал.
11.30 Новости культуры.
11.45 Кино - детям. „Пятнадцатилетний капитан".
13.05 „Сверхнаука". „В микромире".
13.35 „Страсти по-итальянски". Телесериал
14.30 И танки наши быстры...
15.00 Новости культуры.
15.10 „Уроки русского". Н.В.Гоголь. „Тарас Бульба". Читает Алексей Петренко.
15.45 „Майские цветы". Телесериал
16.35 Док.сериал „Понимание".
17.30 Новости культуры.
17.50 „Век Русского музея". Авторская программа В.Гусева.
18.15 „Театральная летопись XX века". Михаил Ульянов.
18.45 „Собрание исполнений".
19.25 „Рикки-Тикки-Тави". Мультфильм.
19.45 „Ностальгия по папочке". Худ. фильм
21.30 „Острова".
22.10 „Ступени к славе". Телесериал
23.00 Новости культуры.
23.25 „Ночной полет". Ведущий Андрей Максимов.

НТВ

07.00 Сегодня.
07.50 „Полицейские: в засаде". Остросюжетный фильм.
08.55 Погода на завтра.
09.00 Сегодня.
09.20 „Квартирный вопрос": „Как обустроиться десантнику".
09.55 Экологическая „Среда".
10.15 „Вы будете смеяться" Ефим Шифрин.
10.45 „Звуки московских улиц". „Профессия - репортер".
11.00 Сегодня.
11.20 Вкусные истории.
11.30 Приключенческий фильм „Мушкетеры двадцать лет спустя".
13.00 Сегодня.
13.05 „К чему приводит флирт?" Ток-шоу „Принцип домино".
14.40 Криминал.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал „День рождения Буржуя".
16,35 Боевик „Рожденный вором".
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.35 Сериал „Улицы разбитых фонарей".
19.40 Сериал „День рождения Буржуя".
21.00 Сегодня.
21.35 Боевик „Трое"
22.30 Сериал „Улицы разбитых фонарей".
23.25 „О, счастливчик!" Азартная игра.
00.00 Триллер „Исчезновение".

Гродно

17.00 Навіны.
17.15 Леснічоўка Катафея.
17.35 «Віншуем Вас» канал «Культура»
19.25 Навіны.
19.40 Дзень за днём.
20.00 Дзіцячы экран.
20.15 «Віншуем Вас»
20.25 Адвечная нота.
21.05 «Ішоў сабака па раялі». Мастацкі фільм.

Czwartek 15.08.2002

БТ

07.00 Новости.
07.10Мелодрама „Три тополя на Плющихе"
08.30 Юмористический сериал „Возможно, они сошли с ума"
09.00 Новости.
09.15 „25 градусов на Юг". Сериал
10.05 „Грозовые камни". Сериал для детей (Австралия).
10.30 Телевитамин.
11.00 „Неукротимая Хильда". Сериал
12.00 Новости.
12.20 Из архивов БТ. „Семейный уик-энд". Спектакль Гродненского областного драматического театра по пьесе Ж.Пуаре (1999г.)
13.55 ?снасць. Духовная программа.
14.25 „Глаза воды". Док. фильм о поэте И.Шкляревском
15.00 Новости.
15.20 „Марсупилами". Мультсериал
15.45 „Грозовые камни". Сериал для детей (Австралия).
16.10 Сериал „Королева мечей"
17.00 „25 градусов на Юг". Сериал
18.00 Новости.
18.25 Зона Икс.
18.35 „Детки в клетке". Видеофильм.
18.55 Футбол. Кубок УЕФА. „Динамо" (Минск, Беларусь) - ЦСКА (София, Болгария). Трансляция с Минского стадиона „Динамо". В перерыве (19.45) - Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 „Неукротимая Хильда". Сериал
22.45 Спорт-курьер.
22.55 Футбол. Кубок УЕФА. „Гомель" (Беларусь) - „ХИК" (Финляндия). Передача из Гомеля. В перерыве (23.50) - Новости.

TV Grodno
zaprasza
do obejrzenia programu
„Nad Niemnem"
13 sierpnia br.
o godz. 20.25
na kanale KULTURA

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 „Знатокивозвращаются. Детектив„Несчастный случай".
11.35 Сериал „Убойная служба"
15.45 Док. сериал „Дикие штучки".
16.10 „Народ против". Телеигра.
16.50 „Тени исчезают в полдень".
17.50 Вечерние новости.
18.10 Фильм „Самозванцы".
19.10 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00Боевик „Крыша мира".
22.40 Фильм „Остановка по требованию".
23.40 Сериал „Китайский городовой".
00.25 Ночное „Время".
00.40 Триллер „Человек ниоткуда".

РТР

08.00 Вести.
08.10 „Сто к одному". Телеигра.
09.00 Телесерале „Возвращение Будулая".
10.00 Вести.
10.20 Сериал „Каменская". „Смерть и немного любви". 1-я часть.
11.25 „Что хочет женщина". Ток-шоу
12.10 Экспертиза РТР.
12.20 Афиша.
16.00 Вести.
16.20 Сериал „Жара в Лос-Анджелесе"
17.20 Вести - Москва.
17.50 Сериал „Воровка".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести -Москва.
19.55Сериал „Каменская". „Смерть и немного любви". 2-я часть.
21.00 Телесериал „Марш Турецкого-2".
22.00 Вести - Подробности.
22.20 Местное время. Вести -Москва.
22.30 Киноакадемия. Фильм Квентина Тарантино „Бешеные псы"
00.15 Лучшие матчи Чемпионата мира по футболу 2002 г. Корея - Италия. 1/8 финала.

Культура

09.15 „Тесные врата". Николай Пирогов.
09.40 Документальный сериал „Понимание".
10.35 „Отечество и судьбы". Барановские.
11.15 „Приключения Болека и Лелека". Мультсериал.
11.30 Новости культуры.
11.45 Кино - детям. „Василиса Прекрасная". Художественный фильм („Союздетфильм", 1940). Режиссер А.Роу.
12.50 „Бобик в гостях у Барбоса". Мультфильм.
13.05 „Сверхнаука". „Автомобили будущего".
13.35 „Страсти по-итальянски". Телесериал (Италия, 1999). Режиссеры Т.Шерман, А.Кан.
14.30 „Тайны русского оружия". „Т-34: легенды и мифы".
15.00 Новости культуры.
15.10 „Уроки русского". Н.В.Гоголь. „Тарас Бульба". Читает Алексей Петренко.
15.45 „Майские цветы". Телесериал (Великобритания, 1992). Режиссер Р.Беннет.
16.35 Документальный сериал „Понимание".
17.30 Новости культуры.
17.50 „Пятое измерение". Авторская программа И.Антоновой.
18.15 „Театральная летопись XX века". Михаил Ульянов.
18.45 Концерт лауреатов XII Международного конкурса им. П.И.Чайковского.
19.20 „Серый Волк энд Красная Шапочка". Мультфильм.
19.45 „Старая каналья". Худ. фильм
21.25 „Эпизоды". Надежда Птушкина.
22.10 „Ступени к славе". Телесериал
23.00 Новости культуры.
23.25 „Ночной полет". Ведущий Андрей Максимов.

НТВ

07.00 Сегодня.
07.20 Сильное звено.
07.30 Сегодня.
07.50 „Полицейские: глаза жертвы". Остросюжетный фильм.
08.55 Погода на завтра.
09.00 Сегодня.
09.20 Чистосердечное признание.
09.50 „Шоу Елены Степаненко". Юмористическая программа.
10.40 „Африканское счастье". „Профессия - репортер".
11.00 Сегодня.
11.20 Приключенческий фильм „Мушкетеры двадцать лет спустя".
13.00 Сегодня.
13.05 „Компромат: как с ним бороться?" Ток-шоу „Принцип домино".
14.40 Криминал.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал „День рождения Буржуя". 8-я серия.
16.35 Боевик „Рожденный вором". 13-я серия.
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.35 Сериал „Улицы разбитых рождения Буржуя". 9-я серия.
21.00 Сегодня.
21.35 Игра на выживание в боевике „Трое" (США). 7-я серия.
22.30 Сериал „Улицы разбитых фонарей". „Смерть на пляже".
23.25 „О, счастливчик!" Азартная игра.
00.00 Триллер „Разум и сердце".
00.45 - 01.30 Кома.

Гродно

17.00 Навіны.
17.15 Будаваць – наша работа.
17.30 «Віншуем вас!» Канал «Культура»
19.20 Навіны.
19.35 Да Дня беларускага пісьменства.
19.55 Дзіцячы экран.
20.10 «Віншуем вас!»
20.20 Ад кручка да чарвячка.
20.40 «Жорсткі раман». Мастацкі фільм.

PRENUMERATA 2002
ZAPRENUMERUJ Głos i CIESZ SIĘ ŻYCIEM
Indeks 63863

Piątek 16.08.2002

БТ

07.00 Новости.
07.10 Худ. фильм „Душечка"
08.30 Юмористический сериал „Возможно, они сошли с ума"
09.00 Новости.
09.15 „25 градусов на Юг". Сериал
10.05 „Грозовые камни". Сериал для детей (Австралия).
10.30 Детективный сериал „Отряд по борьбе с мафией" (Испания).
12.00 Новости.
12.20 „В поисках исчезнувших животных". Док.фильм
13.15 Комедия „Добро пожаловать, или Посторонним вход воспрещён"
14.30 Сад мечты. Передача для дачников.
15.00 Новости.
15.20 „Марсупилами". Мультсериал
15.45 „Грозовые камни". Сериал для детей (Австралия).
16.10 Сериал „Королева мечей"
17.00 „25 градусов на Юг". Сериал
18.00 Новости.
18.25 Зона Икс.
18.35 „Нить воспоминаний". Видеофильм.
18.55 Худ.фильм „Благородный разбойник Владимир Дубровский"
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 Спорт-курьер.
22.00 Детективный сериал „Отряд по борьбе с мафией" (Испания).
23.30 Новости.
23.50 Королевская охота.
00.15 Эротическая комедия „Слёзы святого Петра"

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 „Знатоки" возвращаются. Детективе „Побег".
11.25 Сериал „Убойная служба"
15.45 Документальный сериал „Дикие штучки".
16.10 „Народ против". Телеигра.
16.50 „Тени исчезают в полдень".
17.50 Вечерние новости.
18.10 Фильм „Самозванцы".
19.10 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00 Поле чудес.
22.00 Юбилейный концерт Льва Лещенко.
23.45 Комедия „Полицейская академия-2: Первое задание".
01.15 Фестиваль „Новая волна" в Юрмале.

РТР

08.00 Вести.
08.10 Сам себе режиссер.
09.00 Телесерал „Возвращение Будулая".
10.00 Вести.
10.20 Сериал „Каменская". „Смерть и немного любви". 2-я часть.
11.25 „Что хочет женщина". Ток-шоу
12.10 Экспертиза РТР.
12.20 Афиша.
16.00 Вести.
16.20 Пресс-клуб.
17.20 Вести - Москва.
17.50 Сериал „Воровка".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести -Москва.
19.55 Детектив „Убийство на Ждановской".
21.35 Фильме „Суперпреступление"
23.30 Лучшие матчи Чемпионата мира по футболу 2002 г. Англия - Бразилия. 1/4 финала.
01.35 Сериал „Твин Пикс"

Культура

09.15 Все суры Корана.
09.40 „Поздний восход", „Чудак". Документальные фильмы. Режиссер В.Орехов.
10.25 Концертино.
10.40 „Отечество и судьбы". Рерихи.
11.15 „Приключения Болека и Лелека". Мультсериал.
11.30 Новости культуры.
11.40 Программа передач.
11.45 Кино - детям. „Доктор Айболит".
12.50 „Верлиока". Мультфильм.
13.05 „Сверхнаука". „Комариные войны".
13.35 „Страсти по-итальянски". Телесериал
14.30 „Тайны русского оружия". „От „калаша" до „абакана".
15.00 Новости культуры.
15.10 „Уроки русского". Н.В.Гоголь. „Тарас Бульба". Читает Алексей Петренко.
15.40 „Майские цветы". Телесериал
16.30 „Я возвращаю Ваш портрет..."
17.30 Новости культуры.
17.50 „Малые музеи Санкт-Петербурга".
18.15 „Кто там..." Авторская программа В.Верника.
18.45 „Царская ложа". Сергей Слонимский.
19.25 „Футбольные звезды". Мультфильм.
19.50 „Человек с бульвара Капуцинов". Худ.фильм
21.25 Блеф-клуб.
22.05 „Ступени к славе". Телесериал
23.00 Новости культуры.
23.25 „Джазофрения". Ведущий И.Бутман.

НТВ

07.00 Сегодня.
07.50 „Полицейские: самое простое убийство". Остросюжетный фильм.
08.55 Погода на завтра.
09.00 Сегодня.
09.20 Комедия „Женитьба Фигаро". 1-я серия.
11.00 Сегодня.
11.20 Комедия „Женитьба Фигаро".
13.00 Сегодня.
13.05 „Собака - друг или враг?" Ток-шоу „Принцип домино".
14.15 „Пепси-чарт".
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал „День рождения Буржуя".
16.40 „Внимание: розыск!" „Убийство в зале суда".
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.35 Сериал „Улицы разбитых фонарей".
19.40 Сериал „День рождения Буржуя".
21.00 Сегодня.
21.35 Многосерийный детектив „Пейзаж с убийством".
22.40 „Все сразу!" Ночные развлечения.
23.10 Триллер „Дом-4"

Гродно

10.05 «Віншуем Вас!»
17.00 Навіны.
17.15 «Віншуем Вас!» канал «Культура»
19.25 Навіны.
19.40 Да Дня беларускага пісьменства.
20.00 Дзіцячы экран.
20.15 «Віншуем Вас!»
20.25 На густ і колер. Добрая праграма Яўгена Фалеева.
20.55 «Ключы ад раю». Мастацкі фільм.

Sobota 17.08.2002

БТ

07.00 Новости.
07.10 Існасць. Духовная программа.
07.40 Худ. фильм „Голубой велосипед"
08.30 Сад мечты. Передача для дачников.
09.00 Новости.
09.15 Мультсериал „Симба футболист"
09.40 Семейный сериал „Дракоша и Ко"
10.00 Экран индийского кино. „Призыв". 1-я серия.
11.15 Королевская охота.
11.40 Здоровье. Тележурнал.
12.05 Док.й сериал „Гиганты столетия"
13.05 Ко Дню Военно-воздушных сил. „Мы - люди военные". Док.фильм
13.55 Музеум. „Издания Франциска Скорины".
14.10 Пять чудес.
14.45 Сериал для детей „Войти в танец"
15.00 Новости.
15.20 Из достоверных источников.
15.45 Сериал „VIP"
16.30 Фильм „Робинзон Крузо"
18.00 Новости.
18.25 „Славянский базар в Витебске-2002". Избранное.
19.10 Комедия „Кубанские казаки"
21.00 Панорама недели.
21.50 Спорт-курьер.
22.00 Кинокомедия „Любимая тёща"
23.45 Белорусская двадцатка.
00.15 Детективный сериал „Комиссар Шимански"

ОНТ

08.00 Новости.
08.10 Мультфильм.
08.20 Играй, гармонь любимая!
08.55 Слово пастыря.
09.10 Сериал „Собачье дело".
10.00 Новости (с субтитрами).
10.10 Смехопанорама
10.45 Смак.
11.05 „Кумиры". Регимантас Адомайтис.
11.30 Фильм „Никто не хотел умирать".
13.10 Царь горы.
13.30 Дисней-клуб: „Утиные истории".
14.00 Новости (с субтитрами).
14.10 Сериал „Правда о птицах".
15.00 Тайны забытых побед. „Трагедия „Русского чуда".
15.25 Сериал „Беглец".
16.10 Программа „Жизнь замечательных людей".
16.35 Фильм „Особо опасные".
18.00 Вечерние новости.
18.15 „Глаза цвета неба". Концерт Валерии.
18.55Юмористическая программа.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет „Наши новости".
21.00 Боевике „Конан-разрушитель".
22.45 Комедия „Французский поцелуй".
00.30 Реальная музыка.
00.55 Комедия „Бартон Финк".

РТР

07.55 Доброе утро, страна!
08.30 „Наука и техника". Научно-познавательная программа.
09.25 Вокруг света.
10.20 „Сто к одному". Телеигра.
11.15 Комедия „Самый дурацкий корабль в армии"
13.00 Вести.
13.20 Фильм „Кольцо из Амстердама"
15.00 Футбол. Чемпионат России. „Ротор" (Волгоград) - ЦСКА. Прямая трансляция из Волгограда.
17.00 Моя семья.
17.55 Аншлаг.
19.00 Вести.
19.25Фильм „Волк".
21.50Комедия „Колесо любви".
23.35 Чемпионат мира по автогонкам в классе „Формула-1". Гран-при Венгрии. Квалификация. Трансляция из Будапешта.
00.50 Сериал „Твин Пикс"

Культура

09.00 Программа передач.
09.10 Детский сеанс. „Слон и веревочка". Худ. фильм
09.55 „Самый маленький гном". Мультфильм.
10.25 Мой цирк.
10.50 Бабушкины рецепты.
11.05 ГЭГ.
11.20 „В неизведанное". „Зверь с торфяных болот".
11.45 „Земляника под снегом". Мультфильм.
12.00 „Двенадцатая ночь". Худ.фильм
13.30 Новости культуры.
13.45 „Странствия музыканта". Ведущий С.Владимирский.
14.15 „Дикая природа". „Сурикаты". Док.фильм.
15.10 „Фильм. Фильм. Фильм", „По собственному желанию". Мультфильмы.
15.45 „Страницы театральной пародии". Фильм 5-й. „Театр купца Епишкина".
16.25 Прогулки по Бродвею.
16.55 Звездные годы „Ленфильма".
17.35 „Сферы" с Иннокентием Ивановым.
18.15 „В вашем доме". Белла Ахмадулина и Борис Мессерер.
18.50 „День совы". Худ. фильм
20.35 „Фрак народа". Авторская программа В.Оренова.
21.30 Новости культуры.
21.50 Культ кино. „Мужское и женское". Худ. фильм

НТВ

07.00 Сегодня.
07.10 Музыкальная комедия „Воздушный извозчик".
08.25 Доктор Бранд. „Без рецепта".
09.00 Сегодня.
09.15 Погода на завтра.
09.20 Сериал „Улицы разбитых фонарей".
10.20 „Квартирный вопрос": „Спальня для молодых".
10.55 Вкусные истории.
11.00 Сегодня.
11.25 Мелодрама „Луной был полон сад".
13.30 Путешествия натуралиста.
14.05 Своя игра.
15.00 Сегодня.
15.25 „Шаманы - повелители духов". Сериал „Неизвестная планета".
16.20 Чистосердечное признание.
16.50 „Женский взгляд" Оксаны Пушкиной.
17.25 „Вы будете смеяться" Виктор Коклюшкин.
18.00 Сегодня.
18.35 Детектив „Охота на Золушку".
19.40 Боевик „Лучшие из лучших"
21.40 Профессиональный бокс. Супербой: Костя Цзю против Мигеля Гонзалеса.
22.40 Эротический детектив „Последняя татуировка".
00.35 Триллер „В зоне".

Niedziela 18.08.2002

БТ

07.00 Новости.
07.10 Агромир. Информационно-аналитическая программа.
07.40 Худ. фильм „Голубой велосипед"4-я серия.
08.30 Арсенал. Программа об армии.
09.00 Новости.
09.15 Мультиклуб.
09.40 Семейный сериал „Дракоша и Ко" (Россия).
10.00 Экран индийского кино. „Призыв". 2-я серия.
11.50 „Всё нормально, мама!" Развлекательная программа.
12.30 Телевитамин.
12.55 Документальный сериал „Природная красота Африки".
13.50 Время местное. Репортажи из провинции.
14.20 „Встреча в Троицком" с Александром Домарацким.
14.45 Энциклопедия белорусского спорта. Гребля на байдарках и каноэ.
15.00 Новости.
15.20 Криминальное досье.
15.45 М.Вертинская и Г.Яковлев в детективе „Смерть под парусом" 1-я и 2-я серии.
18.00 Белорусская двадцатка.
18.25 Премия „Оскар". Р.Кроу и К.Бейсингер в психологической драме „Тайны Лос-Анджелеса" (США).
20.40 Телебарометр. Прогноз погоды.
21.00 Панорама аналитическая.
21.40 Спорт-курьер.
21.50 Фарс-комедия режиссера Э.Кустурицы „Черная кошка, белый кот"
00.00 Телевизионный Дом кино. Артисты театра и кино Екатерина Васильева
и Ивар Калныньш.
00.25 Сериал „VIP" (США).

ОНТ

08.00 Новости.
08.10 „Ералаш".
08.20 Служу России!
08.45 Дисней-клуб: „Тимон и Пумба".
09.10 Сериал „Собачье дело".
10.00 Новости (с субтитрами).
10.10 Непутевые заметки с Дм.Крыловым.
10.30 Пока все дома.
11.05 Спасатели. Экстренный вызов.
11.35 Николай Рыбников в фильме Татьяны Лиозновой „Им покоряется небо".
13.05 Формула власти. Король Испании Хуан Карлос I.
13.30 Дисней-клуб: „Микки Маус и его друзья".
14.00 Новости (с субтитрами).
14.10 Живая природа. „Голубая бездна".
15.00 Шутка за шуткой.
15.30 Большие родители. Борис Чирков.
15.55 Сериал „Беглец".
16.40 Юмористическая программа „Сами с усами".
17.10 Тимоти Далтон в детективе „Информатор".
19.00 „Кто хочет стать миллионером?" Телеигра.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет „Наши новости".
21.00 Алла Пугачева, Николай Басков, Филипп Киркоров в программе „Большой концерт".
21.45 Мечты сбываются в комедии „Мужчина по вызову" (2000 г.).
23.15 „На футболе" с Виктором Гусевым.
23.40 Линия кино. Стив Маккуин в остросюжетном фильме „Канонерка".

РТР

07.45 Прогноз погоды.
07.50 Русское лото.
08.40 Всероссийская лотерея „ТВ Бинго шоу".
09.10 Церемония вручения национальной премии „Циркъ-2002".
09.55 Сам себе режиссер.
10.50 „Городок". Дайджест. Развлекательная программа.
11.20 Георгий Вицин, Александр Ширвиндт, Тамара Носова и Лидия Сухаревская в комедии „Она вас любит?" 1956 г.
13.00 Вести.
13.20 Юрий Стыцковский, Сергей Щербин и Игорь Письменный в телесериале „Комедийный коктейль".
2002 г.
13.45 Диалоги о животных.
14.45 Чемпионат мира по автогонкам в классе „Формула-1". Гран-при Венгрии. Трансляция из Будапешта.
17.00 Премия „Золотой глобус". Шэрон Стоун, Энди Макдауэлл и Джеф Бриджес в комедии „Муза" (США). 1999 г.
19.00 Вести.
19.25 Аншлаг.
20.30 Вечерний сеанс. Роб Лоу в остросюжетном фильме „Под давлением" (США). 2000 г.
22.15 Последний сеанс. Премьера. Фильм Романа
Полански „Девятые врата"
00.50 Спорт за неделю.
01.25Сериал „Твин Пикс"

Культура

09.00 Программа передач.
09.10 Детский сеанс. „Лапландские сказки". Мультипликационный фильм.
10.25 Сеть.ru.
10.50 Бабушкины рецепты.
11.05 Недлинные истории.
11.20 „В неизведанное". „Камчатский медвежий бог".
11.45 „Французское платье". Художественный фильм
13.10 „Куплю привидение", „Мы с Шерлоком Холмсом". Мультфильмы.
13.30 Новости культуры.
13.45 Магия кино.
14.15 „Культурная революция". „Реклама делает жизнь лучше". Программа М.Швыдкого.
15.05 „Аргонавты". Мультфильм.
15.25 „Сага о танце". Документальный фильм (Англия, 2000). Режиссер Д.Бирн.
16.20 „Танцы на опасной земле". Танцевальное шоу.
17.35 Кинопанорама.
18.15 „Дом актера". „Мой гений, мой ангел, мой друг..." Мария Максакова.
18.55 „Межа". Мультфильм.
19.15 „Сверстницы". Художественный фильм („Мосфильм", 1959). Режиссер В.Ордынский.
20.35 „Гость в актерской студии". Нэйтан Лейн.
21.30 Новости культуры.
21.50 „Превратности любви". Художественный фильм (США, 1999). Режиссер Д.Снедекер.
23.35 Э.Григ. „Норвежские танцы". Исполняет ГАСО п/у П.Когана.

НТВ

07.00 Сегодня.
07.15 Мелодраме „Сельская учительница".
09.00 Сегодня.
09.15 Погода на неделю.
09.20 Детектив „Охота на Золушку". 10-я серия.
10.20 Программа Павла Лобкова „Растительная жизнь".
11.00 Сегодня.
11.25 Александр Калягин, Людмила Гурченко и Татьяна Догилева в комедии „Прохиндиада, или Бег на месте".
13.15 Вкусные истории.
13.30 Служба спасения.
14.05 Своя игра.
15.00 Сегодня.
15.25 „Брак по расчету". Ток-шоу „Принцип домино".
16.30 „Сын - наводчик". „Очная ставка".
17.05 „Шоу Елены Степаненко". Юмористическая программа.
18.00 Сегодня.
18.30 Сериал „Идеальная пара". 9-я серия. „Игра в поддавки".
19.35 Боевик „Турбулентность. Страх полета"
21.40 Криминальный фильм „Рикошет".
23.40 Детектив „За витринами сексшопа".
01.00 - 01.45 Чичерина в музыкально-развлекательной программе „Пепси-чарт".

TVP-1

Poniedziałek

07:55 Podróże małe i duże
08:15 Telezakupy
08:35 Górnicze miasteczko; serial
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Lato z Czarodziejem
09:45 Ranczo pod Zieloną Siódemką; serial
10:10 Budujemy Mosty
10:35 Stinky i Jake; serial
11:10 Karine i Ari; serial
11:35 Sekrety Weroniki; serial
12:00 Magnes
12:20 Wyprzedzić chorobę
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:25 Zaginiony świat; serial
14:15 Rewolwer i melonik; serial
15:05 Klan; telenowela
16:00 Wiadomości
16:10 Szept prowincjonalny
16:35 Plebania; serial
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Lokatorzy; serial
19:10 Lato z rozrywką
19:50 5 minut o Unii Europejskiej
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:56 Sport
21:01 Pogoda
21:10 Alternatywy 4; serial
22:10 Mój ślad w Telewizji
22:20 Tele-Maski 2002
23:25 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
00:05 Monitor Wiadomości
00:20 Bez serca; film fab.
02:15 Sprawy rodzinne; serial

Wtorek

07:50 Podróże małe i duże
08:20 Telezakupy
08:35 Górnicze miasteczko; serial
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Gawęda muzyczna Mistrza
09:40 Ranczo pod Zieloną Siódemką; serial
10:10 Rower Błażeja
10:40 Animowane bajki świata
11:10 Pan Złota Rączka; serial
11:30 Sekrety Weroniki; serial
11:55 Bezpieczna Jedynka
12:15 Rok w ogrodzie
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Kontrasty
13:25 Zaginiony świat; serial
14:15 Rewolwer i melonik; serial
15:10 Klan; telenowela
16:00 Wiadomości
16:10 Bez etatu
16:35 Plebania; serial
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:35 Lokatorzy; serial
19:10 Przed Sopotem
19:50 Książki na lato
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:56 Sport
21:01 Pogoda
21:10 Pułkownik Kwiatkowski; komediodramat
23:20 Mój ślad w Telewizji
23:30 Czekając na Papieża
23:55 Monitor Wiadomości
00:10 Plus minus
00:45 Godzilla kontra Mechagodzilla II; film fab.
02:35 Sprawy rodzinne; serial

Środa

07:55 Podróże małe i duże
08:15 Telezakupy
08:35 Górnicze miasteczko; serial
09:00 Wiadomości
09:11 Pogoda
09:15 Ela-encyklopedia lata
09:40 Ranczo pod Zieloną Siódemką; serial
10:10 Budujemy Mosty
10:35 Jak Kozacy; serial anim.
11:00 Pan Złota Rączka; serial
11:25 Sekrety Weroniki; serial
11:50 Złote łany; telenowela dok
12:15 Zwierzęta świata
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Zaginiony świat; serial
14:15 Rewolwer i melonik; serial
15:05 Klan; telenowela
15:30 Klan; telenowela
16:00 Wiadomości
16:10 Plebania; serial
17:05 Moda na sukces; serial
17:33 Teleexpress
17:55 Studio sport
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:56 Sport
21:01 Pogoda
21:10 Zła siła; film fab.
22:50 Mój ślad w Telewizji
22:55 One muszą żyć
23:15 Kronika kryminalna Jedynki
23:35 5 minut o Unii Europejskiej
23:45 Monitor Wiadomości
00:00 Za ścianą; film fab.
01:00 SOC według Szpota
01:10 Życie jak muzyka; telenowela

Czwartek

08:00 Niewypowiedziana wojna
08:45 Nieszczęścia Zosi; film anim.
10:10 Plebania; serial
11:05 Odlotowe wakacje; film fab.
12:45 Święto Wojska Polskiego
14:15 Wiadomości
14:25 Spotkania z Janem Pawłem II
14:30 Dziwny hrabia
14:55 Przed Sopotem
15:10 Elektryczny jeździec; western
17:10 Ja Papież; film dok.
18:00 Teleexpress
18:20 Sahara; film przygodowy
20:10 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
20:56 Pogoda
21:05 Gloria; film fab.
22:55 Spotkania z Janem Pawłem II
23:00 Śpiewaj z Małyszem
00:00 Huragan ognia; film fab.
01:40 Przypadkowe spotkanie; thriller

Piątek

07:55 Podróże małe i duże
08:15 Telezakupy
08:35 Górnicze miasteczko; serial
09:00 Wiadomości
09:11 Pogoda
09:15 Kuchnia wróżki
09:30 Julek i zwierzęta
09:40 Ranczo pod Zieloną Siódemką; serial
10:05 Raj
10:35 Tęczowe rybki; serial
11:10 Pan Złota Rączka; serial
11:30 Sekrety Weroniki; serial
11:55 Przed Sopotem
12:20 Wielkie sprzątanie
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Klan; telenowela
14:10 Rewolwer i melonik; serial
16:00 Wiadomości
16:10 Balet dla wszystkich
16:35 Plebania; serial
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:35 Studio papieskie
18:45 Pielgrzymka Ojca Świętego
20:30 Wieczorynka
20:45 Wiadomości
21:14 Sport
21:19 Pogoda
21:30 Działa Navarony; dramat
22:50 Studio wizyty Jana Pawła II w Polsce
23:05 Mój ślad w Telewizji
23:15 3000 sekund z Ewą Wiśniewską
00:10 Monitor Wiadomości
00:30 Rekiny i płotki; serial
02:20 Motown Live
04:00 Randall i duch Hopkirka; serial

Sobota

07:30 Rok w ogrodzie
08:00 Agrolinia
09:00 Wiadomości
09:11 Pogoda
09:15 Plemię; serial
09:40 Wakacje z Ziarnem
10:05 Biuro podróży 5-10-15
10:35 Studio papieskie
10:45 Pielgrzymka Ojca Świętego
13:40 program muzyczny
14:03 Wiadomości
14:15 Walt Disney przedstawia
14:35 Partnerzy; serial
15:30 Stodoła
16:00 Piraci; teleturniej
16:25 Plebania; serial
16:55 Zwierzęta świata
17:20 Moda na sukces; serial
17:50 Teleexpress
18:10 Studio papieskie
18:20 Pielgrzymka Ojca Świętego
20:35 Wieczorynka
20:45 Wiadomości
21:13 Sport
21:18 Pogoda
21:30 Komisarz Montale; serial
23:05 Studio wizyty Jana Pawła
23:25 Niebezpieczna jazda; film fab.
01:15 Studio sport
01:40 Nash Bridges; serial

Niedziela

07:30 Proszę o odpowiedź
07:45 Przystanek Unia
08:35 Latające misie; serial
09:05 Legenda o Wilhelmie Tellu
10:00 Teleranek na wakacjach
10:35 Studio papieskie
10:45 Pielgrzymka Ojca Świętego do Polski
14:35 Wiadomości
14:45 Telefon zaufania
15:35 Słoneczny patrol; serial
16:25 Studio sport
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:35 Kochamy polskie seriale
19:05 Śmiechu warte
19:30 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:13 Sport
21:19 Pogoda
21:30 Czas na dokument
22:05 Jej dwa światy; serial
23:25 Studio wizyty Jana Pawła II
23:45 Generał; film fab.
01:50 Sportowa Jedynka
02:10 Taniec absurdu

066
ZADZWOŃ
Mieszkańcy Grodna mogą zamieścić ogłoszenia lub pozdrowienia w Głosie dzwoniąc pod całodobowy numer telefonu 066, a rachunek za ogłoszenie otrzymacie wraz z rachunkiem za telefon.

Poniedziałek 12.08.2002

TVP 2

08:50 Studio urody
09:00 PROGRAM LOKALNY
09:30 Co ludzie powiedzą; serial
10:00 50 lat TVP
10:45 Praca dla każdego
11:00 Gorączka złota
11:30 Sposób na Alcybiadesa; serial
12:30 Abecadło dźwięków
12:40 Kolejne narodziny
13:00 Podróż przez Amerykę Płd
14:00 Panorama
14:10 To już 5 lat
15:00 Przygody Chucka Finn'a; serial
15:25 Arka Noego
15:50 Doktor z alpejskiej wioski; serial
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:25 Zgadula; teleturniej
17:50 Złotopolscy; telenowela
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:50 Dziecko szczęścia;komedia
21:35 Polska bez fikcji
22:00 Śpiewające Fortepiany
23:00 Panorama
23:35 997-magazyn kryminalny
00:15 Stacja Zachodzącego Słońca; film fab.
01:40 Koncert Jacka Kaczmarski

Polonia

08:00 Film anim. dla dorosłych
08:15 Aby do świtu; serial
08:35 Wielka historia małych miast
09:00,13.00,20.30,02.30Wiadomości
09:20 Fitness Club; serial
09:45 Bolek i Lolek wyruszają w świat
09:55 Zabawy językiem polskim
10:15 Dziewczyna i chłopak;serial
11:05 Rozumieć sztukę
11:25 Pan Adam;
11:50 Ojczyzna-polszczyzna
12:05 Małe ojczyzny
12:30 Rewizja nadzwyczajna
13:15 Zielona miłość; serial
14:45 Kochamy polskie seriale
15:10 Biografie
16:15 Eurotel
16:25 Rozumieć sztukę
16:45 Pan Adam
17:10 Ojczyzna-polszczyzna
18:00 Teleexpress
18:25 Gość Jedynki
18:35 Bolek i Lolek wyruszają w świat
19:00 Dziewczyna i chłopak;serial
19:50 Fitness Club; serial
20:15 Dobranocka
21:05 Zielona miłość; serial
22:30 Lato z klasyką
23:00 Panorama
23:30 Wielkie chwile polskiego futbolu
00:30 Sprawa dla reportera
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Pogranicze w ogniu; serial
02:15 Pomysłowy Dobromir;serial
03:00 Fitness Club; serial
03:30 Zielona miłość; serial
05:00 Wielkie chwile polskiego futbolu
06:00 Panorama
06:30 Oddam życie za pracę
07:00 Ojczyzna-polszczyzna
07:35 Rewizja nadzwyczajna

Polsat

08:25 Serial anim.
08:50 Crime Story – serial
09:45 Jezioro marzeń – serial
10:40 Miodowe lata - serial
11:15 Graczykowie - serial
11:40 Różowe lata siedemdziesiąte - serial
12:10 Idol
13:15 Różowa pantera-serialanim.
13:30 Adam i Ewa - serial
14:00 Apetyt na miłość
14.30 Z afrykańskiego pamiętnika - serial
15:20 Teleturniej
16:20 Kosmiczne wojny- serial anim.
16:45,19.45,00.10- Informacje
17:05 Serca na rozdrożu – serial
17:55 Crime Story - serial
18:50 Różowa pantera serialanim.
18:50 Sabrina, nastoletnia czarownica - serial
19:15 Adam i Ewa - serial
20:10 Jezioro marzeń - serial
21:00 Rodzina zastępcza - serial
21:30 Świat według Kiepskich serial
22:10 Słoneczny wojownik - film.
00:35 Graffiti
00:45 Różowe lata siedemdziesiąte - serial
01:15 Zastępcza terapia genowa
02:10 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Szkoła mistrzów - serial
08:00 Zuzia i jej przyjaciele - serial
08:30, 09.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30,21.30,22.30,23.30- Kurier
08:45 Kasztaniaki - bajka
09:00 Obiektyw
09:15 Żeglowanie na ekranie
09:25 Koneser
09:45 Gość dnia
10:00 Święta i uroczystości na świecie
10:40 Tajemnicze przygody Juliusza Verne'a - serial
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:45 Program rozrywkowy
13:15 To jest temat
13:35 Film dokumentalny
14:45Agrobiznes
15:00 Od niedzieli do niedzieli
15:45 Eurotel Polska 2002
16:00 Przygody szwajcarskiej rodziny Robinsonów - serial
16:40 Obiektyw
16:45 Gość dnia
17:00 Pod Twoją Obronę
17:45 Przegląd gospodarczy
18:15 Wyścigi konne
18:50 Przedmioty i my
19:00 Obiektyw
19:20 Gość dnia
19:30 Sami o sobie
20:10 Przyroda na świecie
20:20 Regiony kultury
20:30 Niegrzeczne aniołki - serial
21:00 Telekurier
21:55 Echa dnia
22:15 Przedmioty i my
22:45 Obiektyw
23:05 Eurotel Polska 2002
23:15 To jest temat
23:50 Rodzina - film obyczajowy
01:30 Jazz nocą

Wtorek 13.08.2002

TVP 2

08:50 Studio urody
09:00 Program lokalny
09:30 Złotopolscy; telenowela
10:00 50 lat TVP
10:50 Podróże kulinarne
11:15 Sposób na Alcybiadesa;
12:15 Abecadło dźwięków
12:20 Krajobraz Polski
12:40 Znaki czasu
13:00 Tajemnice królestwa oceanu
13:30 Wielkie romanse XX wieku
14:00 Panorama
14:10 To już 5 lat
15:05 Przygody Chucka Finn'a;
15:30 30 ton!
15:50 Doktor z alpejskiej wioski;
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:25 Zgadula
17:50 Złotopolscy; telenowela
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 Szpital na peryferiach;serial
21:00 M jak miłość; serial
21:50 Bobby McFerrin-Człowiek orkiestra
22:35 Latoteka
23:00 Panorama
23:35 Julia; film fab.
01:35 Czerwone akta

Polonia

08:00 Film anim. dla dorosłych
08:15 Aby do świtu; serial
08:35 Wielka historia małych miast
09:00 Wiadomości
09:20 Fitness Club; seria
09:45 Bolek i Lolek
09:55 Łowcy przygód
10:20 Molly; serial
10:45 Kolorowe nutki
11:00 Kabareton
12:00 Złoty pilot
12:30 Czekając na Papieża
13:00 Wiadomości
13:15 Plebania; serial
13:40 Wielkie chwile polskiego futbolu
14:35 Całe zdanie nieboszczyka;
15:30 Kolejka
16:00 Wiadomości
16:15 Eurotel; magazyn
16:25 Gymes
16:35 Przewóz
17:05 Raj
17:30 Nie tylko dla komandosów
18:00 Teleexpress
18:25 Gość Jedynki
18:35 Bolek i Lolek
19:00 Łowcy przygód
19:20 Molly; serial
19:50 Fitness Club; serial
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:05 Kolumbowie; serial
22:05 Plebania; serial
22:30 Kolejka
23:00 Panorama
23:35 Czekając na Papieża
00:00 Droga Wrocławia do EXPO
00:25 997-magazyn kryminalny
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Koleika
01:45 Gruby; serial
02:15 Bajki Bolka i Lolka
02:30 Wiadomości
03:00 Fitness Club; serial
03:30 Kolumbowie; serial
04:30 Plebania; serial
05:00 Czekając na Papieża
05:30 Złoty pilot
06:00 Panorama
06:30 To widzowie podziwiali
07:25 997-magazyn kryminalny

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Seriale anim.
08:50 Crime Story – serial
09:45 Jezioro marzeń - serial
10:40 Świat według Kiepskich -
11:15 Rodzina zastępcza - serial
11:45 Różowe lata 70 serial
12:10 Idol
13:10 Adam i Ewa - serial
13:55 Życie jak poker – serial
14:25 Z głową w chmurach - serial
15:20 Zerwane więzi - talk show
16:15 Kosmiczne wojny - serial
16:45 Informacje
17:05 Serca na rozdrożu - serial
17:50 Jednostka Delta - serial
18:45 Różowa pantera - serial
18:50 Sabrina, nastoletnia czarownica - serial
19:15 Adam i Ewa - serial
19:45 Informacje
20:10 Xena, wojownicza księżniczka - serial
21:00 Graczykowie - serial
21:30 Samo życie – serial
22:00 Ulice w ogniu – film
23:45 Nagi patrol - serial
00:15 Informacje
00:40 Graffiti
00:50 Przyjaciele - serial
01:20 Playboy
02:30 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Szkoła mistrzów - serial
08:00 Waldo Wspaniały - serial
08:30,9.30,10.30,11.30,12.30, 13.30,14.30,15.30,16.30,17.30, 18.30,19.30,21.30,22.30,23.30- Kurier
08:45 Kasztaniaki - serial anim
09:00 Obiektyw
09:15 Przedmioty i my
09:45 Gość dnia
10:40 Serial
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:45 Program rozrywkowy
13:15 Bezpieczne lato Polska2002
13:35 Jazz
14:45 Agrobiznes
15:00 Od niedzieli do niedzieli
16:00 Serial
16:45 Gość dnia
17:00 U źródeł wiary
17:45 Telenowyny
18:00 Kwartet
18:15 To jest temat
18:50 Przygoda w Krainie Jezior
19:00 Obiektyw
19:20 Gość dnia
19:30 Świat z TVB
19:45 Poza miastem
20:20 Regiony kultury
20:30 Niegrzeczne aniołki - serial
21:00 Telekurier
21:55 Echa dnia
22:15 Przyroda w krainie jezior
22:45 Obiektyw
23:15 Raport policyjny
23:50 Komedia
01:30 Doktor Finlay - serial

Środa 14.08.2002

TVP 2

08:50 Studio urody
09:00 Program lokalny
09:30 Złotopolscy; telenowela
10:00 50 lat TVP
11:00 Modelki; telenowela
11:30 Odczarowanie Hortona; film
12:55 Abecadło dźwięków
13:00 Byłem w republice dziecięcej
13:30 Wielkie romanse XX wieku
14:00 Panorama
14:10 To już 5 lat
15:00 Przygody Chucka Finn'a;
15:25 Tata, a Marcin powiedział
15:35 Taksówka Jedynki
15:50 Doktor z alpejskiej wioski;
17:00 Panorama
17:25 Zgadula
17:55 Złotopolscy; telenowela
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 M jak miłość; serial
20:50 Studio sport
23:00 Panorama
23:35 Nieprawdopodobna historia;
01:30 Nowojorscy gliniarze; serial
02:15 Skaldowie plus przyjaciele

Polonia

08:00 Film anim. dla dorosłych
08:15 Aby do świtu; serial
08:35 Wielka historia małych miast
09:00 Wiadomości
09:20 Fitness Club; serial
09:45 Bolek i Lolek
09:55 Dziecięce festiwale
10:20 Trzy misie
10:45 Kolorowe nutki
10:55 Przyrodnicy
11:10 Rozmowy na nowy wiek
11:45 Raj
12:10 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
12:45 Odeski Ingres
13:00 Wiadomości
13:15 Weryfikacja; dramat
14:55 Kolumbowie; serial
16:00 Wiadomości
16:10 Eurotel
16:20 Przyrodnicy
16:35 Rozmowy na nowy wiek
17:10 Dozwolone od lat 40
17:30 Skarbiec
18:00 Teleexpress
18:15 Czekając na Papieża
18:40 Bolek i Lolek
19:00 Dziecięce festiwale
19:25 Trzy misie; serial
19:50 Fitness Club; serial
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:05 Wieści polonijne
21:20 Weryfikacja; dramat
23:00 Panorama
23:30 Tylko rock
00:10 Ze sztuką na ty
00:30 Czekając na Papieża
01:00 Monitor Wiadomości
01:15Chico Castillo i GipsySound
01:45 Znak orła; serial
02:15 Nils i dzikie gęsi
02:30 Wiadomości
03:00 Fitness Club; serial
03:25 Karate po polsku; dramat
04:55 Pamiętaj o mnie...
05:20 Wieści polonijne
05:35 Czekając na Papieża
06:00 Panorama
06:30 Tylko rock
07:05 Ze sztuką na ty
07:30 Droga Wrocławia do EXPO

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Serial anim
08:25 Raz, dwa, trzy - śpiewaj ty
08:50 Jednostka Delta - serial
09:50 Xena,wojownicza księżniczka
10:35 Graczykowie - serial
11:05 Podryw kontrolowany
11:35 Przyjaciele - serial
12:05 Idol
13:00 Różowa pantera - serial
13:15 Adam i Ewa - serial
13:45 Apetyt na miłość teleturniej
14:15Z afrykańskiego pamiętnika
15:15 Rozbij bank - teleturniej
16:20 Kosmiczne wojny - serial
16:45 Informacje
17:05 Serca na rozdrożu - serial
17:55 Crime Story- serial
18:45 Różowa pantera - serial
18:50 Sabrina, nastoletnia czarownica - serial
19:15 Adam i Ewa - serial
19:45 Informacje
20:10 Xena, wojownicza księżniczka - serial
21:00 Rodzina Zastępcza - serial
21:30 Świat według Kiepskich -
22:00 Zła diagnoza - komedia
23:45 Nagi patrol - serial
00:15 Informacje
00:35 Przyjaciele - serial
01:05 Playboy
02:25 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Szkoła mistrzów - serial
08:00 Serial anim
08:30,9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 21.30, 22.30, 23.30- Kurier
08:45 Dany, opowiedz mi
09:00 Obiektyw
09:15 Przygoda w Krainie Jezior
09:45 Gość dnia
10:00 Legendy dalekich mórz
10:40 Serial
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:45 Program rozrywkowy
13:15 Grand Prix Szczecina w jeździectwie i kolarstwie Polska
13:35 Na ratunek
14:45 Agrobiznes
15:00 Teleplotki
15:45 Eurotel Polska 2002
16:00 Serial
16:45 Gość dnia
17:00 Poza miastem
17:45 Psychiatria bez lęku
18:15 To jest temat
18:50 Do szczęścia inaczej
19:00 Obiektyw
19:20 Gość dnia
19:30 U siebie
19:50 Tajemnice Śląska
20:20 Regiony kultury
20:30 Niegrzeczne aniołki - serial
21:00 Telekurier
21:55 Echa dnia
22:15 Do szczęścia inaczej
22:25 Koneser
22:45 Obiektyw
23:05 Eurotel Polska
23:15 To jest temat
23:50 Shadrach - film obycz.
01:45 Doktor Finlay - serial

Czwartek 15.08.2002

TVP 2

08:35 Gdy piosenka szła do wojska
09:00 Program lokalny
10:00 XII Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Wojskowych
10:30 Na wolności
11:30 Dzień zawodowca
12:00 Song Of Songs Festival 2002
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Misja specjalna; komedia
17:55 Stacja Milówka
18:50 Studio sport
19:50 Panorama
23:00 Panorama
23:35 Prymas, trzy lata z tysiąca; film fab.
01:20 Delta Force - zaginiony patrol; film fab.

Polonia

08:00 Film anim. dla dorosłych
08:10 Aby do świtu; serial
08:35 Wielka historia małych miast
09:00 Wieści polonijne
09:20 Spółka rodzinna; serial
09:50 Dzieci granicy
10:15 Przewodnik Włóczykija
10:35 Przygody dzielnego Sylvana
11:00 Wojna polsko-bolszewicka
11:55 Jasnogórska
12:45 Święto Wojska Polskiego
14:15 Wiadomości
14:25 Cwał; komediodramat
16:10 Marysia Biesiadna
16:55 Dwór nad łąkami
17:10 Ja Papież
18:00 Teleexpress
18:15 Wojna polsko-bolszewicka
19:05 Nigdy nie przestanę tęsknić za Polską
19:15 Podróż za jeden uśmiech; serial
19:50 Spółka rodzinna; serial
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Cwał; komediodramat
22:40 Dozwolone od lat 40
23:00 Panorama
23:30 To widzowie podziwiali
00:30 Dzieci granicy
00:55 Podróż za jeden uśmiech –serial
01:30 Ja Papież
02:15 Pampalini, łowca zwierząt
02:30 Wiadomości
03:00 Spółka rodzinna; serial
03:25 Cwał; komediodramat
05:10 Marysia Biesiadna
06:00 Panorama
06:25 Wojna polsko-bolszewicka
07:15 Jasnogórska

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Seriale anim.
08:50 Crime Story - serial
09:45 Xena, wojownicza księżniczka - serial
10:40 Słoneczny patrol -serial
11:35 Pieśń Hiawathy - dramat
13:40 Tajemnice pustyni Kalahari
15:15 Magazyn muzyczny
16:15 Kosmiczne wojny - serial
16:45 Informacje
17:05 Serca na rozdrożu - serial
17:50 Jednostka Delta - serial
18:50 Różowa pantera - serial anim
18:50 Sabrina, nastoletnia czarownica - serial
19:15 Adam i Ewa - serial
19:45 Informacje
20:10 Idol
21:00 Graczykowie - serial
21:20 Allan Quatermain i zaginione Miasto Złota - film
00:15 Morderczy pościg - thriller
02:00 Muzyka na BIS

Białystok

06:30 Szkoła mistrzów - serial
08:00 Rycerze królestwa owadów - serial anim
08:30 Kurier
08:45 Kasztaniaki
09:00 Obiektyw
09:15 Do szczęścia inaczej
09:25 Koneser
09:30 Kurier
09:45 Gość dnia
10:00 Bitwa warszawska
10:30 Kurier
10:45 Mów mi Rockefeller!
12:40 Prognoza pogody
12:45 XVI Festiwal Kultury Młodzieży Szkolnej
13:15 To jest temat
13:30 Kurier
13:35 Świat Jana Pawła II
14:05 Jabłko Newtona
14:30 Kurier
14:40 Tajemnicze przygody Juliusza Verne'a - serial
15:30 Kurier
15:45 Eurotel Polska 2002
16:00 Przygody szwajcarskiej rodziny Robinsonów - serial
16:30 Kurier
16:40 Obiektyw
16:45 Gość dnia
17:00 Tajemnice Śląska
17:30 Kurier
17:40 Prognoza pogody
17:45 Małe ojczyzny
18:15 To jest temat
18:30 Kurier
18:50 Kinoman
19:00 Obiektyw
19:20 Gość dnia
19:30 Jak uciec przed lekarzem
20:00 Podpowiedzi w plenerze
20:20 Nad Niemnem - serial
21:30 Kurier
21:55 Studio wizyty Jana Pawła II w Polsce
22:15 Kinoman
22:25 Koneser
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektyw
23:05 Eurotel Polska 2002
23:15 To jest temat
23:30 Kurier
23:50 Królestwo - serial obycz.
01:10 Edukacja Rity - dramat

Piątek 16.08.2002

TVP 2

08:30 Wielkie romanse XX wieku
10:00 Faustyna; film fab.
11:20 Łagiewniki serce świata
11:45 Pod niebem Toskanii
12:40 Purpura i czerń; dramat
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Śpiewające Fortepiany
17:00 Viva Las Vegas; film fab.
18:25 pr.rozrywkowy
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Czterdziestolatek - 20 lat później; serial
20:55 Pamelo żegnaj
22:05 Studio sport
23:00 Panorama
23:30 Studio sport
23:50 Pod obserwacją; film fab.
01:25 Po drugiej stronie; film fab.

Polonia

08:00 Film anim. dla dorosłych
08:15 Aby do świtu; serial
08:35 Wielka historia małych miast
09:00 Wiadomości
09:20 Spółka rodzinna; serial
09:45 Bolek i Lolek
09:55 Sówka; teleturniej
10:20 Hrabia Kaczula; serial
10:45 Kolorowe nutki
10:55 Wielcy reformatorzy teatru
11:20 Łagiewniki serce świata
11:45 W rajskim ogrodzie
12:05 Sensacje XX wieku
12:30 Droga Wrocławia do EXPO
13:00 Wiadomości
13:15 Zespół adwokacki; serial
14:05 Hity satelity
14:20 Wieczór z Jagielskim
15:00 To widzowie podziwiali
16:00 Wiadomości
16:15 Eurotel
16:25 Wielcy reformatorzy teatru
16:45 W rajskim ogrodzie
17:10 Nie tylko o...
17:30 Sensacje XX wieku
18:00 Teleexpress
18:25 Gość Jedynki
18:35 Studio papieskie
18:45 Pielgrzymka Ojca Świętego
20:35 Dobranocka
20:45 Wiadomości
21:20 Zespół adwokacki; serial
22:10 Bezludna wyspa
23:00 Panorama
23:30 Studio wizyty Jana Pawła II
23:45 Życie na gorąco; serial
01:10 Monitor Wiadomości
01:20 Szansa na sukces
02:15 Miś Uszatek
02:30 Wiadomości
03:05 Spółka rodzinna; serial
03:30 Zespół adwokacki; serial
04:25 Bezludna wyspa
05:15 Prawdziwe psy; serial
05:40 Hity satelity
06:00 Panorama
06:30 Sensacje XX wieku
07:00 Nie tylko o...
07:15 Podróże kulinarne
07:40 Studio wizyty Jana Pawła II

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Serial anim.
08:25 Program dla dzieci
08:50 Jednostka Delta - serial
09:40 Tajemnice pustyni Kalahari
11:10 Graczykowie - serial
12:25 Adam i Ewa - serial
13:40 Allan Quatermain i zaginione Miasto Złotf-film przyg.
15:25 Disco relaks
16:20 Kosmiczne wojny - serial
16:45 Informacje
17:05 Serca na rozdrożu - serial
17:50 Crime Story - serial
18:45 Różowa pantera – serial
18:50 Sabrina, nastoletnia czarownica - serial
19:15 Adam i Ewa - serial
19:45 Informacje
20:10 Jezioro marzeń - serial
21:00 Idol
22 00 Pierwszy rok służby - serial
23:00 Z Archiwum X – serial
00:00 Informacje
00:25 Graffiti
00:35 Różowe lata 70 - serial
01:05 Bezlitosny III - thriller
02:40 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Szkoła mistrzów - serial
08:00 Zuzia i jej przyjaciele
08:30 Kurier
08 45 Dany, opowiedz mi – serial
09:00 Obiektyw
09:15 Kinoman
09:25 Koneser
09:30 Kurier
09:45 Gość dnia
10:00 Życie obok nas
10:30 Kurier
10:45 Goodbye Rockefeller
11:30 Kurier
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:45 Program rozrywkowy
13:15 To jest temat
13:30 Kurier
13:35 Jazz
14:35 Kurier
14:45 Tajemnicze przygody Juliusza Verne'a - serial
15:00 Od niedzieli do niedzieli
15:30 Kurier
16:00 Przygody szwajcarskiej rodziny Robinsonów - serial
16:30 Kurier
16:45 Gość dnia
17:00 Diagnoza
17:30 Kurier
17:45 Magazyn turystyczny
18:15 To jest temat
18:30 Kurier
19:30 Okiem reportera
20:20 Nad Niemnem - serial
21:30 Kurier
21:55 Studio wizyty Jana Pawła II
22:15 Żeglowanie na ekranie
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektyw
23:05 Eurotel Polska
23:15 To jest temat
23:30 Kurier Polska
23:55 Cytrynowe trio - komedia
01:30 Serial

Sobota 17.08.2002

TVP 2

08:00 Echa tygodnia
08:30 Spróbujmy razem
09:00 Program lokalny
10:00 M jak miłość; serial
11:00 Diana: historia księżnej
12:00 W 80 dni dookoła świata
13:40 Pielgrzymka Ojca Świętego
15:00 Familiada
15:35 Złotopolscy; telenowela
16:05 Śpiewające Fortepiany
17:00 Na dobre i na złe; serial
18:00 Święta wojna
18:30 30 ton!
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Czterdziestolatek - 20 lat później; serial
22:50 Słowo na niedzielę
23:00 Panorama
23:35 Lepiej niż w książce; film
01:15 Gala Boksu Zawodowego

Polonia

08:00 Echa tygodnia
08:30 Skansenowe lata
08:40 Nowa tradycja
09:00 Wiadomości
09:15 Grupa specjalna Eko
09:40 Wakacje z Ziarnem
10:05 Hity satelity
10:20 Pamiętaj o mnie...
10:35 Studio papieskie
10:45 Pielgrzymka Ojca Świętego
15:00 Jan Serce; serial
16:00 Piraci
16:25 Janka; serial
17:50 Teleexpress
18:10 Studio papieskie
18:20 Pielgrzymka Ojca Świętego
20:30 Dobranocka
20:45 Wiadomości
21:20 Jan Serce; serial
22:15 Wieczór z Jagielskim
23:00 Panorama
23:30 Całe zdanie nieboszczyka; serial
00:20 Studio wizyty Jana Pawła II w Polsce
00:40 I Ogólnopolski Konkurs
01:20 Nigdy nie przestanę tęsknić za Polską
01:30 Złoty pilot
01:50 Mój ślad w Telewizji
01:55 Nie tylko dinozaury
02:15Dziwny świat Kota Filemona
02:30 Wiadomości
03:00 Fitness Club; serial
04:20 Nie tylko o...
04:35 Jan Serce; serial
05:30 Tam gdzie jesteśmy
06:00 Panorama
06:30 Studio wizyty Jana Pawła II w Polsce
06:45 Powrót po latach
07:10 Mój ślad w Telewizji
07:20 Wieczór z Jagielskim

Polsat

07:00 Disco Relax
08:00 Twój lekarz
07:15 Wystarczy chcieć
08:30 Program religijny
09:00 Smocze opowieści - serial anim
09:30 Psotny Bill - serial
09:50 Jednorożec Kleo – serial anim
10:20 Power Rangers - serial
10:55 Disco Polo Live
12:00 Nowojorski walc - dramat
13:45 Narzeczona Frankensteina - horror
15:10 Rok z życia lisa
15:35 Raz, dwa, trzy
16:00 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
16:30 Niewiarygodne, ale prawdziwe - serial
16:45 Informacje
17:00 Program rozr.
18:00 Mecz - piłka nożna
19:45 Informacje
20:05 Wojskowe Biuro Śledcze - serial
21:00 Miodowe lata - seria
21:40 Graczykowie- serial
22:10 Upadek obyczajów na planecie małp - film fant.
00:00 Honor zabójcy - thriller
01:45 Muzyka na BIS

Białystok

06:35 Szkoła mistrzów - serial
08:00 Zuzia i jej przyjaciele
08:30 Kurier
08:45 Reksio - serial anim
09:00 Obiektyw
09:10 Diagnoza
09:30 Koneser
09:35 Znane nieznane
10:00 Świat Polska 2002
10:30 Kurier
10 50 Pałac Kangurów - film fab.
12:30 Kurier
12:35 Sfinks - zagadki historii
13:30 Kurier
13:45 Motoświat
14:15 To jest temat
14:30 Kurier Polska
14:45 Lizzie McGuire - serial
15:15 Książka dla dzieci
15:30 Kurier
15:35 U siebie
16:30 Kurier
16:40 Okiem reportera
17:00 U siebie
17:30 Kurier
17:45 IV Europejski Festiwal Piosenki Szantowej
18:30 Kurier
18:35 Świat Polska 2002
19:00 Obiektyw
19:20 Znane nieznane
19:30 Opowieści bałtyckie
19:45 Żeglowanie na ekranie
20:00 Tatrzańskie sacrum
20:25 Nad Niemnem - serial
21:00 Telekurier bis
21:30 Kurier
21:55 Studio wizyty Jana Pawła II w Polsce
22:20 Magazyn kulturalny
22:30 Kurier
22:45 Obiektyw
23:00 Portrety
23:30 Kurier Polska
23:50 Potęga obrazu
00:55 Ogień zagłady - film fantastyczny

Niedziela 18.08.2002

TVP 2

08:00 Film dla niesłyszących
08:55 Słowo na niedzielę
09:00 Program lokalny
10:00 Błonia wielkich spotkań
10:25 M jak miłość; serial
11:20 Nie tylko dla komandosów
11:45 Smak Europy
11:55 Podróż przez Amerykę Południową; serial
12:45 Podróże kulinarne
13:15 Niagara; film fab.
14:40 Smak Europy
15:00 Familiada; teleturniej
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Gala Piosenki Wczasowej
17:00 Na dobre i na złe; serial
18:00 Święta wojna; serial
18:25 Smak Europy
18:30 7 dni świat
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:22 Pogoda
19:30 Panorama
19:50 Archiwum Marilyn Monroe
20:55 Gala Piosenki Wczasowej
22:10 Z Archiwum X; serial
23:00 Panorama
23:35 Jest jak jest; serial
00:10 Tele-Maski 2002
01:20 Camille Claudel; film biogr.

Polonia

08:00 Słowo na niedzielę
08:05 M jak miłość; serial
08:50 Nowa tradycja
09:05 Królowa śniegu
10:00 Błonia wielkich spotkań
10:25 Niedzielne muzykowanie
10:35 Studio papieskie
10:45 Pielgrzymka Ojca Świętego
14:30 Dawne arie śpiewa Małgorzata Armanowska
14:50 Zaczarowany ogród Basi
15:05 Stawka większa niż życie; serial
16:00 Święta wojna; serial
16:25 Studio sport
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:35 M jak miłość; serial
19:20 Powrót po latach
19:50 Kochamy polskie seriale
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:20 Opowieści weekendowe; film obyczajowy
22:15 Dary losu
23:00 Panorama
23:30 Ekstradycja 2; serial
00:40 Na kresy ze Staśkiem Wielankiem
01:30 M jak miłość; serial
02:15 Przygody Bolka i Lolka
02:30 Wiadomości
03:20 Spółka rodzinna; serial
04:10 Opowieści weekendowe
05:05 Ekstradycja 2; serial
06:00 Panorama
06:30 Stawka większa niż życie, serial
07:30 Pamiętaj o mnie...
07:45 Studio wizyty Jana Pawła II w Polsce

Polsat

07:00 Disco Polo Live
08:00 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
08:30 Program religijny
09:00 Smocze opowieści, serial anim
09:30 Psotny Bill - serial
09:55 Szkoła przetrwania
10.30 Power Rangers - serial
11:00 Disco Relax
12:00 Słoneczny Patrol, serial
13:00 Film fab.
14:40 Strażnicy Miasta - serial
15:35 Benny Hill - serial kom.
16:05 Niewiarygodne, ale prawdziwe - serial
16:30 Fundacja Polsat
15:45 Informacje
17:00 Polski Monopol Loteryjny „Fortuna"
17:05 Samo życie - serial
18:00 Mecz - piłka nożna
19:45 Informacje
20:00 Prognoza pogody
20:05 V.I.P. - serial
21:00 IDOL
22:00 Dwie matki - dramat obyczajowy
23:45 Kino nocne
01:25 Muzyka na BIS

Białystok

06:30 Szkoła mistrzów - serial
08:00 Tęczowy domek – serial anim
08:30 Kurier
08:45 Dany, opowiedz mi
09:00 Obiektyw
09:10 Sami o sobie
09:55 Koneser
10:00 Teleplotki
10:30 Kurier
10:45 Film fab.
12:30 Kurier
12:35 Smaki świata - serial
13:00 Wielkie romanse XX wieku
13:30 Kurier
13:45 Świat z TVB
14:00 Reportaż
15:00 Pod Twoją Obronę
15:30 Kurier
15:35 Film dok.
16:30 Kurier
16:40 U źródeł wiary
17:00 Podpowiedzi w plenerze
17:30 Kurier
17:45 Telemagazyn
18:30 Kurier
18:35 Teleplotki
19:00 Obiektyw
19:20 Koneser
19:30 Opowieści bałtyckie
19:45 Muzyczne lato
19:50 Film fab.
21:30 Kurier
21:50 Od niedzieli do niedzieli
22:15 Książka tygodnia
22:30 Kurier
22:45 Obiektyw
23:00 Sport
23:30 Kurier

Kwiat w sercu Boga

18 sierpnia w Krakowie - beatyfikacja Siostry Sancji - serafitki

29 sierpnia 1942r. w poznańskim klasztorze Córek Matki Bożej Bolesnej — Serafitek przy słowach Litanii do Serca Jezusowego oraz przy powtarzanych jak echo słowach oddania św. Teresy od Dzieciątka Jezus: Pragnę, oby całe życie moje było aktem miłości, odeszła do Pana wierna czcicielka Bożego Serca, Siostra Sancja Janina Szymkowiak.

Młoda roślinka, dojrzała w owoc, który Pan zerwał, aby na wieki umieścić w swoim Sercu, umarła z miłości, bo takie było jej serafickie powołanie: Kochać Miłość i sprawiać, by Miłość była kochana. Jako małe, pokorne, posłuszne ziarno dała się zetrzeć, przemielić, aby stać się chlebem dla wszystkich, głodnych miłości. Jej życie i śmierć ukazały światu, iż oddając się „na przepadłe" Sercu Jezusa, ogałacając się ze wszystkiego, można pozyskać „Wszystko", tj. — największy, upragniony dar zjednoczenia z Bożą, odwieczna Miłością.

Pragnienie doskonałości i świętości kształtowało się w sposób żywy, dynamiczny przez całe życie Siostry Sancji, która szła duchową drogą św. Teresy z Lisieux. Idąc tą „małą" drogą ufności i bezgranicznego zawierzenia Ojcu w niebie, obrała za wzór przebite włócznią Serce Jezusa. Ono stało się dla niej „drabiną mistyczną", po której wstępowała, aby rzucić się w objęcia Zbawiciela — Swego Oblubieńca.

Siostra Sancja Janina Szymkowiak z kultem Serca Jezusa spotkała się dosyć wcześnie. W rodzinnym Możdżanowie (Wielkopolska), gdzie przyszła na świat 10 lipca 1910r., jako piąte i najmłodsze dziecko oraz jedyna córka zamożnych rodziców Augustyna i Marianny, cześć oddawana Bożemu Sercu była już głęboko zakorzeniona. Świadectwem religijności całej rodziny i uznania w niej Chrystusa za Króla była uroczysta Intronizacja, której aktu dokonał brat Janiny — ks. Eryk. Sama Janina uważała nabożeństwo do Serca Jezusa za najlepsze lekarstwo na smutne czasy niewiary.

Duchowość oblacyjna (ofiarowania siebie z miłości) zaszczepiona w sercu Janki przez Ducha Świętego, szczególnie objawiła się w czasie nauki w Żeńskim Liceum i Gimnazjum Humanistycznym w Ostrowie Wielkopolskim, do którego została przyjęta w 1919r., po ukończeniu Niemieckiej Szkoły Elementarnej.

Janka nazywana przez swoje szkolne koleżanki „chrząszczykiem", „myszką" (być może z powodu jej niskiego wzrostu, drobnej budowy ciała i długich warkoczy), wychowana w duchu patriotyzmu, miłości i wiary, zapisała się do istniejącej na terenie szkoły Sodalicji Mariańskiej oraz Koła św. Wincentego. Działalność w tych organizacjach pomagała młodej duszy postępować w doskonałości chrześcijańskiej i w miarę sił dopomagać do zbawienia i uświęcenia bliźnich.

Siostra Sancja Janina Szymkowiak

W ustawach zalecano Sodaliskom takie dzieła, które polegały na ofiarności, modlitwie oraz wynagradzaniu Najświętszemu Sercu za grzechy świata. Polecano także piękną praktykę Straży Honorowej.

Janinę, aktywną sodaliskę, charakteryzowała bezinteresowna miłość, która pochyla się nad człowiekiem. Jako prawdziwa chrześcijanka umiała dostrzegać rdzeń dobra w każdym spotkanym bracie, którego akceptowała w jego własnej istocie, ponieważ wierzyła, że sam Chrystus mieszka w nim. Dopuszczając Miłość Bożą do siebie, pozwoliła, aby przepływała ona przez nią do innych, bo dobro lubi się rozprzestrzeniać.

Po zdaniu matury w 1929r. Janina rozpoczęła studia na Uniwersytecie w Poznaniu. Za kierunek obrała filologię romańską. Jej pobyt na uczelni był nie tylko okresem solidnej pracy nad zdobyciem wiedzy, ale także czasem wzrostu w wierze, nadziei i miłości. Z całym zapałem kontynuowała swoją działalność w Sodalicji Mariańskiej, poświęcając się modlitwie i czynom miłosierdzia świadczonym biednym z ubogiej dzielnicy Poznania. Poprzez swoją pobożność eucharystyczną, zaufanie Bożej Opatrzności, w swoim środowisku akademickim dała świadectwo wyboru wartości nieprzemijających, które mają źródło w Sercu Jezusa. Jako gorąca Jego czcicielka i apostołka dyskretnie podsuwała koleżankom religijne książki m. in., książkę o. Mateo pt. „Jezus Król Miłości". Latem 1934r. jako studentka wyjechała do Francji celem poszerzenia znajomości języka francuskiego przed egzaminem magisterskim. Podczas pielgrzymki do Lourdes, gdzie dotknęła ją szczególna łaska światła Bożego, podjęła decyzję wstąpienia do Zgromadzenia Sióstr Oblatek Najświętszego Serca Jezusowego w Montluçon. Niestety na interwencję rodziny musiała opuścić Zgromadzenie i wrócić do kraju.

To bolesne doświadczenie miłości dla Miłości Janina przyjęła dzielnie, ufając, że Bóg pozwoli jej poznać Jego wolę. Po powrocie do domu rodzinnego nadal przestrzegała poznaną wcześniej regułę zakonną. Wstawała o godz. 5.00, uczestniczyć w porannej mszy św. Każdego tygodnia w czwartki przed obrazem Najświętszego Serca odprawiała o godz. 2.00 w nocy Godzinę Świętą. Swoje wielkie pragnienie pójścia za Chrystusem, drogą rad ewangelicznych zrealizowała — wkrótce we franciszkańskim Zgromadzeniu Córek Matki Bożej Bolesnej — Serafitek, które powstało w 1881r. z inicjatywy Sł. B. M. MAŁGorzaty Łucji Szewczyk i bł. o. Honorata Koźmińskiego. 27 czerwca 1936r. w domu prowincjalnym w Poznaniu Janina rozpoczęła swoją zakonną drogę miłości. Odtąd w myśl hasła Zgromadzenia postanowiła czynić Wszystko dla Jezusa przez Bolejące Serce Maryi. W czasie obłóczyn otrzymała nowe imię: Siostra Maria Sancja, które stało się jakby zapowiedzią jej szczególnego wybrania przez Boga. W życiu zakonnym odznaczała się wielką pokorą. W milczeniu znosiła trudne doświadczenia, będąc przekonaną, że: dzień bez upokorzeń, to dzień stracony dla wieczności. Od samego początku podejmowała umartwienie i ekspiację. Na egzaminie kanonicznym wyznała: Pragnę wynagradzać Bożemu Sercu za grzechy świata. Zdawała sobie sprawę z tego, iż życie zakonne to nie schronisko własnego zbawienia, ale linia bojowa o zbawienie dusz innych. Będąc ofiarą Serca Jezusa uzyskała wolność, która pozwoliła jej wciąż kochać i przebywać w przestrzeni miłującego Pana. Tę swoją miłość do Boga wyrażała przede wszystkim poprzez heroiczne posłuszeństwo przykazaniom, przepisom zakonnym oraz przełożonym, których uważała za narzędzia w ręku Stwórcy. Konkluzją jej życia w posłuszeństwie były słowa, które wypowiedziała przed śmiercią: Pragnę być posłuszna i po śmierci i proszę mi polecać różne sprawy, a ja spełnię wasze życzenia, bo umieram z miłości, a Miłość miłości niczego nie może odmówić. Potem jeszcze dodała: Siostry najmilsze nie wiecie jak słodko jest umierać, gdy się było zawsze posłuszną.

Duchowa wielkość Siostry Sancji ujawniła się w sposób bardzo widoczny podczas ciężkich dni okupacji hitlerowskiej. Na czas wojny klasztor poznański został objęty aresztem domowym. Zamieszkało w nim wojsko niemieckie oraz grupa jeńców angielskich i francuskich. Wiele sióstr otrzymało wtedy pozwolenie udania się do swoich rodzin. Siostra Sancja nie skorzystała z tej możliwości lecz pozostała, dzieląc los wojennych wariantów z innymi siostrami, poddając się przymusowej pracy narzuconej przez okupanta. Pośród ludzkiego bólu i cierpienia stała się światłem niosącym nadzieję i pociechę. Jeńcy, dla których była tłumaczką nazywali ją „aniołem dobroci" oraz „świętą Sancją". Trudne warunki, głód wycierpały jednak jej wątłe siły i wkrótce zachorowała na nieuleczalną chorobę gruźlicy gardła, która stała się przyczyną jej śmierci.

Siostra Sancja w swoim życiu nie uczyniła nic nadzwyczajnego. Zwyczajne rzeczy potrafiła jednak czynić w sposób niezwykły, zamieniając swoją pracę, modlitwę, cierpienie w jeden akt miłości Boga. W ciągu 6 lat służby Bogu w Zgromadzeniu Sióstr Serafitek, którego misja wiąże się z posługą „najmniejszym" (chorym, ubogim, dzieciom, osobom starszym) nie wykonywała wielkich odpowiedzialnych obowiązków, ale wypełniła ten pierwszy, najistotniejszy dla życia zakonnego — obowiązek świętości.

Potwierdzeniem tego są liczne łaski otrzymane przez wiernych oraz cudowne uzdrowienie dziecka za jej przyczyną dokonane. Wolą Stwórcy, a zarazem wolą Kościoła jest, aby ta, która za wszelką cenę chciała być doskonałą, stała się dla innych wzorem i promieniem wskazującym na Źródło Światła i Miłosierdzia. Siostra Sancja będąc ikoną Boga, który jest Miłością, ma wiele do powiedzenia w obecnych czasach. Nie tylko dlatego, iż jest im współczesna, ale przede wszystkim dlatego, że swoim życiem młodej chrześcijanki i młodej siostry zakonnej proponuje nie starzejące się nigdy wartości i cnoty. Pokazuje przede wszystkim dzisiejszym młodym pokoleniom, że miłość Boga powinna zajmować centralne miejsce w życiu. Na przykładzie Siostry Sancji, w której życiu łaska Boża wydała wspaniały owoc świętości i ukształtowała przepięknie jej serce na wzór cichego i pokornego Serca Jezusa, chrześcijanin może zrozumieć prawdę, iż możliwe jest wypełnienie zadania, które postawił przed człowiekiem Bóg: Świętymi bądźcie, bo Ja jestem święty (1P 1,15- 16)

Siostro Sancjo

Uboga — ogołoceniem z miłości
Prosta — prostotą dziecka
Bogata — pragnieniem świętości
Mała — wielkością pokory
Czysta — przejrzystością nieba
Jasna — światłem życia Bożego
Posłuszna — uległością Sługi
Piękna — pięknem
skromnych kwiatów
Radosna — radością Aniołów
Mocna — nadzieją i wiarą
Miłosierna — hojnością
prostych czynów
Dobra — smakiem
dzielonego chleba
Głęboka — głębokością
zanurzenia w Tajemnicy
Wychodząca naprzeciw —
gotowością ofiary
Broniąca prawdy —
odwagą Weroniki
Milcząca — milczeniem cierpienia
Wierna — wiernością oblubienicy
Cicha — łagodnością spojrzenia
Klęcząca — mocą Eucharystii
Płacząca — żalem
skruszonego psalmisty
Uśmiechnięta — uśmiechem
wolności
Siostro ludzka, tak człowiecza
Szlachetna, z dobrego kruszca
Kochająca — na wzór Zbawiciela
Złączona z Sercem Jego na wieki
Szczęśliwa
Błogosławiona
Ora pro nobis

l-ls. Andrea Dutka

ROSJA

Kolejna persona non grata

MSZ Rosji odmówił wydania promesy wizy słowackiemu werbiście, 29-letniemu Stanisławowi Krajniakowi, który trzy ostatnie lata przepracował jako proboszcz w Jarosławiu. Z Rosji biorą przykład inne byłe postradzieckie, które również nie chciały dać wizy katolickiemu duchownemu.

- *Bez tego dokumentu nie mogę się nawet starać o wizę rosyjską. Pakuję swoje rzeczy i zbieram się do wyjazdu, bo wiza, którą dostałem w ubiegłym roku na 12 miesięcy kończy mi się 27 sierpnia* — powiedział ojciec Stanisław.

Krajniak w lipcu chciał wybrać się do Ałma Aty. Ambasada Kazachstanu odmówiła mu jednak wizy. — *W lipcu chciałem jechać do domu pociągiem przez Białoruś. Także Ambasada Białorusi odmówiła mi wydania wizy tranzytowej* — mówił duchowny.

Po proboszczu z Władimira Stefano Caprio i biskupie irkuckim Jerzym Mazurze, Krajniak to już trzeci pracujący w Rosji duchowny katolicki uznany przez władze za personę non grata.

- *Smuci to, że ojcu Krajniakowi odmówili wizy nie tylko Rosjanie, lecz także władze dwóch innych państw postradzieckich. Dochodziły do mnie plotki, że istnieje lista duchownych katolickich, których nie chcą widzieć u siebie władze byłych republik ZSRR. Perypetie ojca Krajniaka wydają się potwierdzać, że te pogłoski są prawdziwe* — powiedział arcybiskup Tadeusz Kondrusiewicz, przewodniczący Konferencji Episkopatu Rosji.

„GW"

PODRÓŻE

„Wiara" w Gnieźnie

W dniach 16-26 lipca br. zespół „Wiara" miał możliwość wyjazdu do Gniezna. Bardzo gościnnie przyjął nas ks. Alojzy Święciochowski, który zapewnił nam noclegi w Domu Turystyczno-Rekolekcyjnym na Pałkach. Przy domu jest kaplica, w której następnego dnia „Wiara" śpiewała na mszy św.

Podczas pobytu zespołu w Gnieźnie, zaprzyjaźniliśmy się z Andrzejem Jorasem — organistą i założycielem scholii młodzieżowej, która śpiewa przy kościele farnym. Brzmienie organów pod rękoma Andrzeja Jorasa wprawiło nas w prawdziwy zachwyt. Każdego dnia on z troską i życzliwością opiekował się nami.

Podczas naszego pobytu zwiedziliśmy Gniezno — pierwszą stolicę Polski. Byliśmy pod wrażeniem niepowtarzalnej architektury. Małe wąskie uliczki, rynek Starego Miasta, gdzie pośrodku tryska fontanna; bardzo dużo kwiatów. Zwiedziliśmy Katedrę Gnieźnieńską i Skarbiec. Prawdziwą rewelacją był farny kościół, gdzie bije prawdziwy zegar wieżowy wraz z kurantem i figurą patrona miasta św. Wojciecha. Wychodzi on o godz. 12, żeby przywitać wszystkich gości.

„Wiara" przez dwa dni przedstawiła swój program w Gnieźnie: w kaplicy na Pałkach, w kościele bł. Radzyma Gandentego, w farnym kościele, w kościele bł. Jolanty i we Wrześni w kościele pw. św. Krzyża. Odbyło się spotkanie w Prymasowskim Wyższym Seminarium Duchownym w Gnieźnie, gdzie seminarzyści zaprezentowali wysoki poziom gry na instrumentach. Bardzo przyjemnie spędziliśmy czas przy śpiewach piosenek kościelnych i przy kolacji. Poznaliśmy historię gnieźnieńskiego seminarium.

Andrzej PARMAŃCZUK

PS. Uczestnicy wyjazdu dziękują za organizację pobytu Andrzejowi Jorasowi, ks. pr. Janowi Kasprowiczowi, księdzom: Przemysławowi Frankowi i Damianowi Michałkowi oraz siostrze Felicji.

Zespół „Wiara" powstał 15 kwietnia 1999r. jego uczestnikami są: Weronika Misiewicz — śpiew, Julia Parmańczuk — śpiew, Andrzej Parmańczuk — śpiew, Sonia Szyrialewa — fortepian, Andrzej Kondratienko — gitara. Uczestnicy zespołu są uczniami Liceum Muzycznego w Grodnie i studentami uniwersytetów w Grodnie i Mińsku. Każdy z członków grupy muzycznej gra co najmniej na jednym instrumencie. Andrzej Parmańczuk jest laureatem Festiwalu im. Stanisława Moniuszki w Brześciu. Wraz z Weroniką Misiewicz był prowadzącym na różnych imprezach organizowanych przez Związek Polaków na Białorusi.

W programie zespołu są utwory o różnorodnej tematyce: patriotyczne, religijne, ludowe. Zespół ma już za sobą sukcesy. Występował na różnych imprezach organizowanych przez Związek Polaków na Białorusi i Liceum ZS Polska Macierz Szkolna, na Festiwalu Polskiej Piosenki Religijnej w Wasiliszkach (1999r.) i w Grodnie (2001r.), Polskiej Piosenki w Brzozówce (1999r.) i Wielkich Ejsmontach (1999r.), W Polsce zespół występował przed publicznością Warszawy, Lublina, Puław, Janowca, Gniezna, Kazimierza, Białegostoku, Krakowa, Siedlec i innych miast. Odniósł również sukcesy na Festiwalu im. St. Moniuszki „Pieśń Wieczorna" w Białymstoku (1999r., 2001r.), na Festiwalu Piosenki Religijnej w Siedlcach (2001r.) oraz uczestniczył w VIII Seminarium „Potrzeby kulturalne dzieci polskich na Wschodzie" w Krakowie.

Losy przeplatane

Wspomnienia Edmunda Kolendy

ciąg dalszy z nr. 31

Za szczęśliwe przekroczenie granicy Żydzi płacili dodatkowo. Polecali również swoim znajomym zaufaną osobę, której można powierzyć los swoich najbliższych, zdarzały się bowiem różne przypadki. Czasami okradano, a nawet zabijano Żydów. Dobrze pamiętam, jak zimą 1940r. prowadzili przez naszą wieś Żydów, złapanych na granicy litewskiej. Jeździłem na nartach, kiedy jeden z nich zapytał mnie, gdzie są teraz Kazimierz Lingo i Konstanty Rusielewicz. Wskazałem ich domy, a on powiedział: *„Dobrze wiemy, gdzie mieszkają. Chcemy wiedzieć, gdzie są teraz, żeby im gardła poprzegryzać”*. Na pewno Bóg wysłuchał przekleństwa i łez Żydów, bo piorun spalił stodołę Rusielewicza, a kilka lat później, podczas burzy, spłonęła stodoła Lingi. Już prawie wszystko było zwiezione z pola, a krowy były uwiązane pod stodołą. Pierwsze uderzenie pioruna zabiło krowy, drugie natomiast zapaliło słomianą strzechę. Opowiadał nam to wszystko jego sąsiad, który widział to przez okno. Lingo w tym czasie budował dom i chlew, więc w stodole oprócz zboża i trzody chlewnej były materiały budowlane. Spłonęło wszystko. *„Marne staranie diabłu stanie”*- mówili ludzie. Może zrozumiał to Kazimierz Lingo, bo od razu po wojnie wyjechał do Polski, a Rusielewiczowie uciekli nielegalnie (jak kiedyś od Żydów z walizkami). Pozostawione przez nich dobra sowieci wywozili przez kilka dni, a później nawet nieukończony dom przewieziono do Radunia. Po Rusielewiczach nic nie pozostało.

Wacław Kirol, chrzestny autora

Zima 1940r. była bardzo mroźna. Pękały drzewa w sadach i trzeszczał płot, jakby ktoś strzelał, a w słoneczny dzień stała tęcza, było bardzo cicho i pięknie. Fruwały gwiazdki śnieżne, drzewa stały obrośnięte śniegiem, wokół były tak olbrzymie zaspy, że trzeba było robić tunele do przejścia. Widok był cudowny, jak w bajce.

Bolszewicy zaczęli wyszukiwać i spisywać inteligencję, najbogatszych gospodarzy (kułaków) i wywozić do Rosji. Zabierali ludzi przeważnie nocą, gdy wszyscy na pewno byli w domu. Dawali 5 minut na zebranie najpotrzebniejszych rzeczy, śmiejąc się, że tam dokąd pojadą wszystko już mają przygotowane i dlatego nie należy zabierać dużo rzeczy. Nasi krewni trafili na pierwszą turę. Wywieziono ich na wyspę Nowa Ziemia, gdzie wszyscy zginęli. Moja rodzina wysłała im kilka paczek, bo prosili o mąkę, słoninę, igły i papier. Paczki pozwalano wysyłać tylko raz na miesiąc i nie więcej niż 8 kg. Po kilku miesiącach przestały nadchodzić od nich listy i wszelki kontakt z nimi się urwał.

Moja rodzina była zakwalifikowana do „podkułaków”, tzn. biedniejszych kułaków. Wyznaczono nas na drugą turę wywózek. Mieliśmy wszystko przygotowane i zapakowane: ubranie, najpotrzebniejsze przedmioty, dwa duże worki sucharów, zasolone mięso (ok. 100 kg). Umówiliśmy się między sobą, który z nas jaką torbę poniesie, ponieważ można było zabrać ze sobą ile się udźwignęło, nie pozwalano wracać do domu.

Często zastanawialiśmy się, po co wywozili niewinnych ludzi tak daleko na pewną zgubę? Lepiej już dostać tu na miejscu kulę w głowę, to przynajmniej ktoś by wiedział, gdzie jesteśmy pogrzebani. Widocznie właśnie o to im chodziło, by nie pozostał po nas żaden ślad na tej ziemi. Już dawno zapomnieliśmy o spokojnym śnie, modliliśmy się i czekaliśmy na najgorsze. Chociaż gdzieś w głębi duszy tliła się iskierka nadziei na jakiś cud.

Te wywózki na Syberię i do różnych zakątków Rosji odsłoniły prawdziwą twarz rządzących. Ujawniły się wrogość, bezczelność, sadyzm, bezduszność w stosunku do Polaków. „Władza Ludowa” w pełni pokazała swoje oblicze od pierwszych dni okupacji. *„To jeszcze nic, to dopiero początek raju sowieckiego-* opowiadali niektórzy Rosjanie. — *Zobaczycie, co będzie dalej. Zaraz pozabierają wam wszystko, zostawią najwyżej jeden ogród na całą rodzinę, gdzie będziecie mogli posadzić trochę cebuli i ziemniaków. Bogatych wcale nie będzie, tak jak w Rosji, wszyscy będą równi”*. Komuniści robili swoje “czarne dzieło” przez propagandę. Często zbierano nas na zgromadzenia, gdzie wychwalano władzę sowiecką. Mówiono, jaka ona jest dobra bez panów i kapitalistów. Twierdzono, że wśród chłopów są i tacy, co mogą kierować partią i państwem, że każdy ma prawo wybierać i być wybranym na deputowanego do rządu radzieckiego. Najwięcej pytań na zebraniach zadawały kobiety: *“Jeżeli u was tak dobrze, to dlaczego sklepy są puste, a jak coś przywiozą, to też nie dla wszystkich, a tylko dla wybranych? Dajecie wszystkiego “jak na śmiech”. Trzeba cały dzień stać w kolejce, żeby kupić butelkę nafty lub słoik mydła.”* (Mydło było jak kasza, w beczkach, musieliśmy je nabierać do naczyń.) Po jakimś czasie przywieźli cukierki (poduszeczki sklejone), dla dzieci była to duża radość.

Kościół w Raduniu

Politruk tłumaczył, że to przejściowa sytuacja, że niedługo wszystkiego będziemy mieli pod dostatkiem, ale mało kto w to wierzył. Dzięki temu “połamanemu” życiu zaczęły powstawać nowe piosenki nieznanych autorów, jak np. ta:

O, Boże, mój Boże,
z wysokiego nieba,
Nie daj Bóg doczekać
sowieckiego chleba,
Bo sowiecki chlebek,
biały, pytlowany,
Każdy kawałeczek
łzami oblewany...
Oj wy, bolszewicy,
oj wy, bezbożnicy,
Po co wywozicie
naszych osadników?
I powywozili,
i pomordowali,
nasi osadnicy
z głodu umierali
Oj wy, bolszewicy,
przeklęci bandyci,
napadliście nocą,
jak wilki z ukrycia.
Bez Boga, bez wiary,
żyjecie jak bydło
Od was nas wybawi
to święte kropidło...
Szatanem podszyci,
żyjecie bezbosko,
Spotka was nieszczęście,
spotka kara Boska.

Podobno układała różne piosenki Maria Jankowska córka Macieja, ochotnika z 1920r,, a śpiewali je z Weroniką Zalis.

Wszędzie panował strach. Ludzie nie wiedzieli, co się dzieje - wojny nie ma i pokoju też nie ma. Co to za państwo do nas zawitało? Tylko jeden za drugim politrucy chodzą i opowiadają bajki o dobrym życiu, o komunizmie.

Pewnego razu przyszedł do nas agitator, był ubrany po cywilnemu. Powiedział, że ma agitować na rzecz wyborów, a że mój ojciec był wybrany na deputowanego, powinien zebrać w naszym domu mieszkańców całej wioski.

Moja rodzina pilnie przestrzegała przykazań Bożych i kościelnych, pełniliśmy uczynki miłosierdzia (głodnych nakarmić, spragnionych napoić...). Każdego gościa pytano, czy chce coś zjeść lub wypić. Agitator powiedział, że chce zjeść. Matka poczęstowała go obiadem. Podziękował serdecznie i zaczął rozmawiać z zebranymi wieśniakami.

-Towarzysze, przyjechałem z Leningradu, chcę opowiedzieć wam o władzy sowieckiej i o wyborach.

Nagle rozległ się krzyk kobiety, to była Aniela Lingo. Trzymała wielką wesz, która ugryzła ją w szyję. Kobieta siedziała na ławie, oparłszy się o ścianę, na której wisiała kurtka agitatora. Zebrani wieśniacy zaczęli uciekać ze śmiechem. Agitator poczerwieniał jak pomidor i tylko powiedział: *“Towarzysze, wiecie...” “Rozumiemy, że na tym i polega władza sowiecka i nas wszystkich to czeka”*- odpowiadali ludzie. *“Nie mam wam nic więcej do powiedzenia, przepraszam i do widzenia”*- powiedział i wyszedł z domu, długo trzepiąc kurtkę o płot.

Zrozumiałem wtedy tylko jedno, że na wybory trzeba iść, ponieważ można będzie kupić smaczne rzeczy. Wybory odbywały się w sąsiedniej wsi Składańce, rozmawiano tam po litewsku. Nazajutrz ojciec zaprzągł konia do malowanych sań i pojechaliśmy wszyscy na tajne głosowanie (na jednego kandydata, wystawionego przez komunistów). Razem z bratem pojechaliśmy przede wszystkim po bułki i słodycze. Później się wyjaśniło, że tam można było kupić tylko cukierki bez papierków, a bułki były jedynie dla wybranych, bardzo ważnych osób, jak mi wytłumaczyła matka. Dobrze wiedziałem kto jest ważną osobą: ksiądz, organista itd. Mnie cukierki wystarczyły, ale mój brat zaczął płakać. Wtedy ojciec zwrócił się do dyżurnego, żeby schował bułki, których przed wojną było pod dostatkiem u każdego Żyda. *“Co to ma znaczyć?* -zapytał. *-Czy to wszystko jest zrobione specjalnie dla znęcania się nad nami? To jak w baśni u Kryłowa, oko widzi, a na ząb nic nie popadnie. Zdjąć natychmiast z lady te wszystkie “deficyty”, żeby dzieci nie płakały!”* Po długiej sprzeczce schowali te nieszczęsne bułki, ale ojciec jeszcze długo dyskutował z tym bolszewikiem o życiu, o Bogu, o tym jak pojawił się pierwszy człowiek itd. Skończyło się na tym, że wpisano ojca do tzw. czarnego spisu (nie błagonadiożnyj elemient). Ojciec bardzo długo to przeżywał, chociaż tamten bolszewik powiedział mu wtedy pocieszające słowa, że nie na złego trafił, w innym przypadku byłby już w drodze na Syberię.

-Żal mi twych dzieci. Trzymaj gospodarzu język za zębami.

Ojciec uśmiechając się powiedział, że na Syberię nie chce, bo tam już był. Dobrze zna ten kraj jeszcze z czasów I wojny światowej.

Tymczasem dobiegała końca nadzwyczaj surowa zima 1940r. Przyszła wiosna, chociaż niewesoła. Każdy gospodarz wiedział, że nadszedł czas siewu i sadzenia ziemniaków. Z powodu prac rolnych nikt z wieśniaków nie zwrócił uwagi na święto 1 Maja. Wszyscy pracowali na polach, kiedy przyszli komuniści i zaczęli głosić: *“Cały Związek Radziecki świętuje, a wy tylko religijne święta obchodzicie”*. Zapisywali nazwiska wszystkich, którzy nie chcieli zostawić pracy. Była to najstraszniejsza kara, ponieważ groziła “spotkaniem z białym niedźwiedziem”.

Każdy człowiek żył, jak zając pod miedzą, bał się zrobić niepotrzebny krok, powiedzieć za dużo... Wszystko to groziło wywiezieniem do Rosji.

Czas mijał. Znowu pojawili się w naszej wsi żołnierze. Wszędzie ich było pełno: na łąkach i w lasach. Gdy ich pytano, co to ma znaczyć, odpowiadali, że nic strasznego, że to po prostu szkolenia wojskowe. Widzieliśmy ich tylko przez parę dni. Odeszli, zostawiając po sobie śmiecie, wykopane rowy i puszki po konserwach.

Pewnego razu przyszedł do nas stryjeczny brat matki - Józef Więcis i powiedział, że Litwa jest okupowana przez bolszewików, tak samo jak Polska. Różnica była tylko w tym, że nie było krwawych walk. Granicy już nie było, więc można było jechać do Ejszyszek lub Wilna na zakupy. Z Litwy docierały pogłoski, że wkrótce bolszewicy będą zamykać kościoły, bo już aresztowali kilku księży. Od czasu do czasu agitowano przeciwko wierze, kilka razy zatrzymywano księdza proboszcza, grożono wysadzeniem w powietrze kościoła w Raduniu

cdn.

Edmund KOLENDO

NUMIZMATYKA

Hiszpańsko-neapolitańskie monety z kontrsygnaturą Zygmunta Augusta

Królowa Bona Sforza, wdowa po królu Zygmuncie Starym, wyjechawszy w 1556r. z Polski do Włoch, zabrała ze sobą olbrzymie skarby, które następnie pożyczyła królowi Hiszpanii i Neapolu — Filipowi II. Kiedy w roku 1559 umarła, Zygmunt August wystąpił jako spadkobierca i upomniał się w Hispanii o zwrot pieniędzy. Po długich latach korespondencji i pertaktacji dyplomatycznych, odzyskał od Filipa II na początku 1564r. część tego długu. „Sumy neapolitańskie” dostarczano do skarbca królewskiego w Tykocinie w talarach i półtalarach władców hiszpańskich Karola V i Filipa II.

Przetopienie, a następnie przebicie tych monet wymagałoby przede wszyskim czasu, a właśnie tych pieniędzy potrzebowano, by zapłacić zaległy żołd dla wojska. Wojna z Rosją, o odzyskanie części Inflant, spowodowała wielkie straty finansowe. Tej okoliczności numizmatyka ojczysta zawdzięcza powstanie interesujących i rzadkich okazów kontrsygnowanego pieniądza obcego.

Król zdecydował się nie przetapiać otrzymanych monet, tylko opatrzyć je kontrstemplem i puścić w obieg po przymusowym kursie 60 groszy polskich za talar. W wydanym równocześnie Uniwersale Knyszyńskim zapewnił, że po skończonej wojnie, wykupi je po tym samym kursie. Kontrsygnowanie odbyło się w mennicy tykocińskiej, specjalnym stempelkiem z monogramem „SA” i datą 1564 (na rys.).

Wypuszczona do obiegu moneta kredytowa, w rzeczywistości była warta znacznie mniej (33,4 gr). Celem było uregulowanie długów i zaleglego żołdu.

W źródłach XVI wieku, w Metryce Litewskiej, w odpowiedziach króla na Sejmie Wileńskim z 1565-1566r., wspomniany jest czas obiegu tych monet — 30 tygodni. Zamieszczono również dokładny kurs skupu monet: „filipki” wielkie po 48 groszy, małe — po 24 groszy (60 i 30 gr polskich). Także wspomina się, że dostarczone do mennicy, czy skarbu państwowego- monety, powinny być wykupione.

W skarbcach na terenie Białorusi znaleziono co najmniej 4 kontrsygnowane monety — dwa półtalary Karola V, talar i półtalar Filipa II. W muzeach Litwy przechowywano 8 monet, w Państwowym Ermitażu (Rosja) — 7, kilkadziesąt monet znajduje się w muzeach i zbiorach prywatnych w Polsce. Nie ma wątpliwości, że większość tych monet pochodzi z terenów Białorusi i Litwy.

Kontrsygnowane talary Filipa II i półtalary Karola V i Filipa II należą dziś do rzadkości numizmatycznych. Wszystkie inne kontrsygnowane tym stempelkiem talary są fałszywe.

Józef Majnert, znający “pożądanie” zbieraczy, sporządził sobie kopię zygmuntowskiego kontrstempla i ozdobił nim mnóstwo obcych talarów i półtalarów. Interesujące jest, że „majnerty” te, mimo swego “nieprawego” pochodzenia, są dzisiaj w wysokiej cenie.

Białoruskie Towarzystwo Numizmatyczne
tel. (0152) 72-02-26

Półtalar hiszpański Filipa II z kontrsygnaturą Zygmunta Augusta z 1564r.

Wszystko piękne - szkaradne, wszystko szkaradne - piękne

Muzeum teratologii w Grodnie

Jerzy Kisielewski jest doktorem medycyny, pracownikiem naukowym Grodzieńskiego Uniwersytetu Medycznego, członkiem Towarzystwa Lekarzy Polskich na Grodzieńszczyźnie oraz inicjatorem i założycielem jedynego na Białorusi teratologicznego muzeum. Mieści się ono w znanej „batorówce", gdzie niegdyś znajdowała się rezydencja króla Stefana Batorego. Obszar muzeum to jedno niewielkie pomieszczenie, w którym wystawiono ponad 50 eksponatów. Wystawę wzbogacają fotografie, reprodukcje, rysunki oraz inne materiały.

- *Pięć lat temu nie było jeszcze takiego muzeum* — mówi doktor. - *Jego otwarcie wymagało pracy i wysiłku wielu osób.*

Pomysł stworzenia tego typu muzeum zrodził się po napisaniu przez Jerzego Kisielewskiego pracy doktorskiej z zakresu trzech dziedzin: genetyki, anatomii i teratologii. Dzięki współpracy z naukowcami z Mińska, marzenie to mogło się zrealizować. Wcześniej ogromny wkład w badania teratologiczne wnieśli: Jurij Gulkiewicz, Siergiej Usojew, Iwan Szwied, Gienadij Łaziuk.

Jak mówi Jerzy Kisielewski, celem muzeum jest oświecić, zapoznać ludzi z różnego rodzaju patologiami i ich przyczynami.

Jakie są zatem rodzaje patologii?

- Najróżniejsze i najdziwniejsze. Są ich tysiące. Dzisiaj rzadko spotykane. Sklasyfikowano je według wad rozwoju układu nerwowego (np. wypukliny mózgowe, wodogłowie), wad narządów ruchu (np. syndrom Syrenki, czyli złączone kończyny dolne). Inne występujące patologie to brak kończyny dolnej lub górnej, zniekształcenia twarzy (dwulicy Janus, jedno oko, tzw. cyklopy, zajęcza warga), zrośnięcie ciałami, organami wewnętrznymi, czyli tzw. bliźnięta syjamskie, sześć palców u ręki — polidaktylia. Są one o tyle interesujące, że dzisiaj przypadki urodzeń dzieci z fizycznymi anomaliami już się nie zdarzają. Istniejąca przedporodowa diagnostyka pozwala stwierdzić, czy dziecko urodzi się zdrowe czy też chore. Dlatego istniejące w Grodnie muzeum patologii dziecka pozostaje unikalnym.

Słowo **TERATOLOGIA** pochodzi z jęz. greckiego. Składa się z dwóch części: teros — brzydal, potwór; logos- nauka. Jest to nauka zajmująca się badaniem wad rozwojowych i potworności u ludzi oraz zwierząt.

© J. WANIUKIEWICZ

Jerzy Kisielewski

Parafrazując słowa Szekspira można podsumować, że wszystko piękne — szkaradne, wszystko szkaradne — piękne.

Jak reagują odwiedzający muzeum?

- Różnie reagują. U niektórych budzi to przerażenie, wstręt. Podczas organizowanych wycieczek, także zagranicznych, widoczne jest zainteresowanie przyczynami powstawania tych anomalii. Z medycznego punktu widzenia, przyczyny te można podzielić na zewnętrzne, czyli zanieczyszczenie środowiska, związane ze zbyt dynamicznym rozwojem cywilizacji (np. duża ilość samochodów). Następnymi są przyczyny wewnętrzne, wśród których pierwsze miejsce zajmują wady genetyczne, dalej wiek rodziców, odporność psychiczna. Należy uświadamiać przyszłe matki, rodziców o zagrożeniach płodu w pierwszych tygodniach ciąży oraz o sposobach zapobiegania tym niebezpieczeństwom. Na przykład młoda para nieświadoma negatywnych skutków używania alkoholu, papierosów, a nawet narkotyków powinna zajrzeć tutaj do nas, by zobaczyć tego konsekwencje.

A czy spotkał się Pan z negatywnymi reakcjami ze strony zwiedzających?

- Oczywiście, że tak. Związane one były z pytaniami, po co powstała taka kolekcja i czemu ma służyć. Odpowiadam wówczas, że należy dotrzeć do źródła każdego zjawiska i powiedzieć o tym ludziom, nawet jeśli budzi to wstręt lub sprzeciw natury religijnej, etycznej. Nie było zastrzeżeń ze strony Kościoła, choć głosi on poszanowanie człowieka po śmierci (grzebanie zmarłych). Pomyślnie ustosunkowały się do tego pomysłu władze grodzieńskie, bowiem powstała kolekcja miała służyć całemu społeczeństwu.

"Życie dzieci naszych jest najważniejsze"

Z historii teratologii

Nie tylko Jerzy Kisielewski jest wielkim pasjonatem anatomii człowieka. Był nim również car Rosji — Piotr I, który zakupił w Holandii kolekcję „ludzi — potworów". Ich wartość odpowiadała sumie trzech okrętów wojennych. Piotr Wielki okazał nieocenioną pomoc narodowej medycynie. W celu powiększenia kolekcji, wydał on dekret o nacjonalizacji patologii urodzeń. Obywatele zobowiązani byli przywozić wszystkie dzieci i zwierzęta, które urodziły się z różnego rodzaju anomaliami i oddawać je do muzeum. Dzięki temu carskie muzeum patologii wzbogacało się o coraz to nowe, ciekawe eksponaty. Były wśród nich przypadki: bliźniąt syjamskich, kur z czterema pazurami, owłosionych kobiet...

Car chciał oświecić naród, dlatego muzeum było otwarte dla szerokiej rzeszy ludności. Wstęp był bezpłatny.

W imieniu własnym i dyrektora muzeum zapraszamy na tę niecodzienną wystawę wszystkich, bowiem zgodnie ze słowami jej założyciela powstała ona po to, by *"ostrzegać, naocznie pokazać, jakie nieszczęście może wyniknąć, z ludzkiej bezmyślności. Ta przestroga tyczy się przede wszystkim kobiet w ciąży."*

Ewelina BIAŁKO
Lucyna KOWALCZYK
Renata ŁUĆ

Składamy serdeczne podziękowania Jerzemu Kisielewskiemu za oprowadzenie po muzeum oraz udostępnienie materiałów do artykułu.

© J. WANIUKIEWICZ

Eksponaty obrazujące anomalie urodzeń

PYTANIE-ODPOWIEDŹ

Czy w najbliższym czasie dla obywateli Białorusi będą wprowadzone tzw. paszporty wewnętrzne (dowody osobiste) i paszporty zagraniczne?

Aleksy M. Skidel

Białoruska Asocjacja Międzynarodowych Samochodowych Przewozów (BAMAP) kilkanaście miesięcy temu zwróciła się do Rady Ministrów z propozycją wprowadzenia dwóch rodzajów paszportów dla obywateli Białorusi: paszportu obywatelskiego (dowodu osobistego) i paszportu zagranicznego. Jest to związane z kłopotami, które mają kierowcy, wyjeżdżający w rejsy zagraniczne. Kiedy ubiegają się i o wizy zagraniczne i ich paszport znajduje się w ambasadzie lub w OPWS, są oni wtedy faktycznie pozbawieni dowodu osobistego, co powoduje, że nie mogą wyjechać w rejs np. do Rosji, Ukrainy lub innych krajów WNP, a także mają trudności w wykonaniu rejsów po Białorusi. Powoduje to istotne straty dla firm zajmujących się przewozami. Już jest rozpracowany wzór paszportu wewnętrznego. Jednak ostateczna decyzja o jego wprowadzeniu nie została jeszcze podjęta i nie wiadomo, czy w najbliższym czasie to nastąpi. Jak zapewnił **Głos** Andrej Grigoriew, naczelnik obwodowego działu PWS Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, odpowiednie służby są przygotowane do ewentualnego wprowadzenia nowego rodzaju paszportu i nie będą mieli trudności z wykonaniem rozporządzenia, jeżeli, oczywiście, zapadnie taka decyzja. Projekt wprowadzenia dwóch rodzajów paszportów w istocie jest przywróceniem porządku który istniał w czasach ZSRR, kiedy to paszport obywatelski miał wyłącznie użytek wewnętrzny, a do wyjazdu za granicę upoważniał specjalny paszport zagraniczny.

Kto zajmuje się kontrolą jakości wody pitnej w Grodnie?

Sergiusz M. Grodno

Kontrolą jakości wody pitnej w Grodnie zajmuje się Grodzieńskie Centrum Epidemiologii i Higieny, które znajduje się przy prospekcie Kosmonautów 54-a. Ta instytucja codziennie prowadzi badania, pobierając próbki wody pitnej w różnych miejscach i na różnych etapach jej produkcji. Jak zapewnił **Głos** Oleg Waranowski, naczelnik wydziału zajmującego się kontrolą wody pitnej, jeżeli z kranu leci woda, to nadaje się ona do picia. Jeżeli badanie jakości wody odbywa się na żądanie obywatela, jest ono płatne. Pełne badanie jakości wody kosztuje 68.300 rubli. Co się tyczy badania jakości wody ze studni, to jeżeli studnia znajduje się na terenie prywatnym to takie badanie musi być opłacone. Jeżeli zaś studnia znajduje się w użytku powszechnym, badania są robione bezpłatnie.

Czytelnicy Głosu mogą nadsyłać swoje pytania listownie pod adresem redakcji lub dzwoniąc pod numer tel.: 723169

Rubrykę prowadzi Andrzej ODLANICKI

KULTURA

Powrót Eurydyki

Anna German to unikatowe zjawisko na estradzie polskiej. Bóg obdarzył ją niepowtarzalnym anielskim głosem oraz talentem kompozytorskim, odmierzając jej jednocześnie tylko 46 lat ziemskiego życia, wypełnionego trudnościami. Bóg dał jej poznać szczęście macierzyństwa i bezgraniczną miłość widzów w różnych krajach, potrójnie wynagradzając jej „szczęśliwe" dzieciństwo w epoce stalinowskiej, za represjonowanego i rozstrzelanego ojca, Syberię, wypadek samochodowy we Włoszech, lata ciężkiej nieuleczalnej choroby. Jej imię budzi asocjację z Eurydyką, Losem, Nadzieją.

Nadzieją na powrót do zdrowia dla ludzi okaleczonych w wypadkach, tak jak ona. Nadzieją na to, że można nie tylko przeżyć, ale powrócić do pracy, do ludzi, którzy kochają i czekają. Możliwe, że właśnie to odwzajemnione uczucie wielbicieli do piosenkarki dało jej siły walczyć z chorobą i zwyciężyć. Kochali ją w byłym ZSRR nie mniej, niż w Polsce. Była swoją po obu stronach granicy.

Od dnia jej śmierci minęło 20 lat.

Dzisiejsza młodzież nie poznała jej twórczości. Niestety jej głos i piosenki rzadko można usłyszeć w radiu. Ale o niej, zapomnianej przez media, pamiętają ludzie. Entuzjaści z Centrum Kultury „Amfiteatr" w Zielonej Górze na czele z Wandą Rudkowską stali się inicjatorami ogólnopolskiego konkursu piosenek Anny German. Mogli w nim wziąć udział profesjonalni piosenkarze i amatorzy, nie było ograniczeń wiekowych. Dla zwycięzców ufundowano nagrody pieniężne od 750 do 3000 zł., główną nagrodą konkursu była natomiast statuetka „Tańcząca Eurydyka". Każdy, ubiegający się o udział w konkursie, powinien był przygotować dwie piosenki z repertuaru Anny German i wysłać nagranie na adres organizatorów. W pierwszej turze konkursu wzięło udział 44 wykonawców w wieku od 16 do 55 lat z różnych zakątków Polski. Jurorzy pod przewodnictwem dyrektora warszawskiego teatru żydowskiego Jana Szurmieja wysłuchali prawie 100 piosenek. Najczęściej śpiewano te najbardziej znane: „Człowieczy los", „Bal u Posejdona", „Deszczem zawieja". Do tury drugiej wyłonionych zostało 26 wykonawców, z których 13 wystąpiło w kategorii amatorskiej i 13 — profesjonalnej, którą w większości tworzyli studenci uczelni teatralnych i muzycznych.

W maju w amfiteatrze zielonogórskim, który nosi imię piosenkarki, po raz pierwszy odbył się „Ogólnopolski konkurs na interpretację piosenek z repertuaru Anny German". Uczestniczyło w nim 19 wykonawców. Jury konkursu przewodniczyła kompozytor Katarzyna Gaertner autorka „Tańczącej Eurydyki" i wielu innych piosenek z repertuaru Anny German. Statuetki „Tańczącej Eurydyki" oraz możliwość nagrania płyt otrzymały: Jolanta Chołuj z Lublina (w kategorii amatorskiej) i Agnieszka Babicz z Gdyni (w kategorii profesjonalnej). Podczas koncertu finałowego na scenę amfiteatru wychodzili: Irena Jarocka, Sława Przybylska, Krzysztof Cwynar, laureaci wrocławskiego Przeglądu Piosenki Aktorskiej oraz inni piosenkarze. Przybyli też goście zza wschodniej granicy: Halina Niewara, która od 10 lat występuje z programem „Echo miłości", poświeconym twórczości Anny German, i Eugenia Smolaninowa, która wykonuje pieśni i romanse rosyjskie.

Natomiast piosenki w wykonaniu samej Anny German można było usłyszeć w Muzeum Ziemi Lubuskiej na wieczorze poświęconym jej pamięci, wyświetlono tam również film Jana Laskowskiego „Wyspy szczęśliwe". Wśród gości tego wieczoru był mąż piosenkarki Zbigniew Tucholski. *„Nie ma Anny German w radiu i w telewizji, nie ma jej płyt. Ale mamy prawo do nostalgii"*- powiedział Zygmunt Kwieciński. Mieszkańcy Zielonej Góry założyli „Klub Miłośników Talentu Anny German", do członkostwa w którym od razu zgłosiło się 30 osób. Zresztą, taki klub jest w Moskwie, gdzie mieszka wielu wielbicieli jej talentu.

Szanowni czytelnicy! 25 sierpnia br. obchodzić będziemy 20. rocznicę śmierci Anny German. Każdego, kto chce podzielić się wspomnieniami, sugestiami na temat jej piosenek proszę o napisanie listu pod adresem: Helena Boboryko, skrz. poczt 8, 210009, Witebsk-9. Utwórzmy stowarzyszenie pamięci piosenkarki „o anielskim głosie".

Informację o konkursie piosenek z repertuaru Anny German oraz o warunkach uczestnictwa można uzyskać na stronie internetowej Centrum Kultury „Amfiteatr" w Zielonej Górze www.amfiteatr.zgora.pl lub u autora tej publikacji.

Helena BOBORYKO

OBYCZAJE

MM forever

Minęła 40. rocznica śmierci Marilyn Monroe (na zdj.). Filmy z jej udziałem ciągle ekscytują.

Nazywana „hollywoodzką Wenus" — była jedną z najpopularniejszych aktorek XX wieku. W jej przypadku spełnił się mit o karierze Kopciuszka. Dziewczyna z sierocińca, której matka przebywała w szpitalu psychiatrycznym, została prawdziwą gwiazdą. Miała wszystko, szaleli za nią mężczyźni na całej kuli ziemskiej na czele z tym najważniejszym — prezydentem Johnem Kennedy'm. Całe jej życie było podzielone między wizerunkiem seksownej blondynki a ambicją udowodnienia, że jest prawdziwą, zdolną aktorką.

Zagrała w 30 filmach u najlepszych reżyserów, u boku największych gwiazd — między innymi Gary Granta, Clarka Gable'a, Jacka Lemmona i Tony Curtisa. Była sławna, ale bardzo rzadko... szczęśliwa. Przeżywała depresję po depresji. Niepowodzenia topiła w alkoholu. Nie stroniła od narkotyków. *„Jestem jedną z tych dziewczyn, które znajduje się w hotelowym pokoju z pustą fiolką po środkach nasennych w ręku"* — powiedziała kiedyś Marilyn, i tak się właśnie stało. Zmarła z powodu nadużycia środków nasennych i uspokajających, śpiąc jak zwykle ubrana tylko w dwie krople Numeru 5 Chanel. Miała 36 lat.

Dziś świat o niej nie zapomniał. Jej biografowie szukają sensacji i wyjaśniają tajemnice jej życia. I choć zmieniały się mody i trendy, nikt nie odebrał Marilyn Monroe tytułu najseksowniejszej aktorki w historii kina.

„Wiadomości", AD

Z LISTÓW CZYTELNIKÓW

Po raz drugi witam serdecznie ze Szczecinka. Poszukiwałem rodzinę Brancewicz na Białorusi. Nadeszły na adres redakcji dwie odpowiedzi. Bardzo miło mi jest powiadomić, że pierwszy list z miejscowości Lida od Zofii Sielewicz jest trafny na 100 proc.! Wcześniej słyszałem, że istnieje taka osoba, a tu okazało się, że jej ojciec i mój dziadek byli rodzonymi braćmi. Poza tym, w latach sześćdziesiątych oni odwiedzali mojego dziadka tu w Szczecinku, a on również odwiedzał ich. Niestety po śmierci dziadka ten kontakt się urwał i teraz po ponad 30 latach udało nam się odnaleźć ponownie.

Dotarł do mnie drugi list, odpisałem również, ale tu nie jestem pewien czy faktycznie jest to nasza rodzina. Pragnę gorąco podziękować redakcji za to, że udało się dzięki Waszej pomocy odnaleźć krewnych.

Jarosław BRANCEWICZ, Szczecinek

KARTKI Z KALENDARZA

12-15.08.1920 - Bitwa warszawska, "Cud nad Wisłą"
14.08.1385 - Unia polsko-litewska w Krewie
14.08.1945 -po zrzuceniu przez Amerykanów drugiej bomby atomowej na Nagasaki, rząd japoński ogłosił całkowitą kapitulację. Koniec II wojny światowej
14.08.1982-kanonizacja św. Maksymiliana M.Kolbego
16.08.1980 - w Gdańsku utworzono MKS (Międzynarodowy Komitet Strajkowy). Przewodniczącym MKS został Lech Wałęsa
18.08.1649 - w Zborowie zawarto pierwszą ugodę z Kozakami

Matrymonialne

Zamożni obcokrajowcy oraz Polacy z USA, Canady, Australii i Europy Zachodniej poślubią panie.

Zgłoszenia: dane personalne + fotografia pod adresem: **"Carina", 94-060 Łódź 10, Box 22, Polska, tel. (1048)-42-687-08-10**

Cennik
życzeń, podziękowań, ogłoszeń drobnych

cena (z podatkiem VAT) za 1 linijkę umowną (28 znaków — liter):

tekst	mniej niż 300 zn.	więcej niż 300 zn.	komercyjne
zwykłe	360 rub/ lin;	320 rub/ lin;	500 rub/lin;
pogrubioną czcionką	460 rub/ lin;	420 rub/ lin;	540 rub/lin;
w czarnej ramce	420 rub/ lin;	400 rub/lin;	520 rub/lin;
w czerwonej	460 rub/ lin;	440 rub/lin;	540 rub/lin;
matrymonialne	500 rub/ lin;	480 rub/ lin;	

nekrologi na stronie 5 o rozmiarze 81x 30 mm 2500 rub

Numer konta Biełinwiestbanku w Grodnie: 3015204440014, kod 705

Redakcja **Głosu znad Niemna** uprzejmie prosi autorów, którzy nadsyłają swoje materiały pod adresem redakcji, o podanie swoich danych (nazwisko, imię, imię ojca, adres zamieszkania) oraz danych paszportowych w celu naliczania honorariów.

Zapraszamy

Grodzieńskie Biuro Turystyczne oraz parafia pw. Miłosierdzia Bożego (Wiszniowiec, Grodno) zapraszają na pielgrzymkę do **Częstochowy, Krakowa, Kalwarii Zebrzydowskiej i Wadowic** w terminie **23-26. 08.2002**

Koszty: 45 j.u. + 8 tys.rub.
Informacja pod nr. tel.:
(01522) 6-19-00

Różne

*Szukam pracy, posiadam profesjonalne prawo jazdy (kat. B, C, D oraz traktor), znajomość komputera, komunikatywność, rozpatrzę wszystkie propozycje. Tel.: (0152) 2-12-98

*Zapraszam chętnych do zarabiania pieniędzy. Tel. (0152) 753230 od 9.00 do 11.00.

*Język białoruski tel.: (0152) 28577, 330939

Czy pamiętasz, że...

12 sierpnia - *Lecha, Euzebiusza*
13 sierpnia - *Hipolita, Diany*
14 sierpnia-*Św. Maksymiliana M.Kolbego, Wojbora*
15 sierpnia - *Wniebowzięcie NMP, Stelli, Tarsycjusza*
16 sierpnia - *Rocha, Stefana*
17 sierpnia - *Jacka, Julianny*
18 sierpnia - *Heleny, Ilony, Bronisława*

ZADZWOŃ

Drobne ogłoszenia w Głosie dla mieszkańców Grodna pod całodobowym numerem telefonu

066.

Gratulacje

Z okazji jubileuszu 60. rocznicy urodzin kochanej mamusi **Helenie SAKOWICZ** moc najserdeczniejszych życzeń: dobrego zdrowia, szczęścia, dużo pogodnych dni, długich i szczęśliwych lat życia oraz błogosławieństwa Bożego.

Antonina z rodziną
Aleksandra z rodziną

Głos znad Niemna
Prenumerata!

Czy zrobiłeś coś, by powiększyć grono naszych czytelników? Czy zaprenumerowali Głos Twoi krewni, znajomi, sąsiedzi?

Cena prenumeraty:
1 mies. - 942 rub.,
3 mies. - 2826 rub.

Podziękowania

Serdeczne podziękowania **Wielkopolskiemu Oddziałowi Stowarzyszenia „Wspólnota Polska"**, szczególnie dyrektor biura **Bożenie ZIĘBIE** oraz komendantowi Hufca „Piast" w Poznaniu **Januszowi WOLSKIEMU** oraz **Januszowi** — „Żabie" za sfinansowanie i przeprowadzenie obozu harcerskiego dla grupy harcerzy z Grodzieńszczyzny, za ciekawy pobyt i zdobyte umiejętności

z wyrazami szacunku w imieniu młodzieży i opiekunów
Alicja Iszczenko, Mińsk

***

Z ogromną wdzięcznością składamy podziękowania po. Konsula Generalnego w Grodnie **Renisławowi WALTEROWI** oraz **Zarządowi Głównemu ZPB** za zorganizowanie pięknego pobytu naszych dzieci na obozie harcerskim w Szerokim Ostrowie na Mazurach

rodzice oraz zarząd Oddziału ZPB w Zabłociu

***

Dział Oświaty Związku Polaków na Białorusi w imieniu dzieci i rodziców wyraża podziękowania po. Konsula Generalnego RP w Grodnie **Renisławowi WALTEROWI** za dofinansowanie dojazdów na terenie Białorusi dla dzieci z rodzin biednych, wyjeżdżających na kolonie do Rakitna.

***

Składamy serdeczne podziękowania Konsulowi Generalnemu RP w Brześciu **Romualdowi KUNATOWI** za sfinansowanie wyjazdu dzieci, młodzieży, osób w starszym wieku i kleryków z Polski na wycieczkę do Grodna

w imieniu uczestników wycieczki
prezes Oddziału ZPB w Prużanie

***

Składamy serdeczne podziękowania wiceprezesowi ZPB **Józefowi PORZECKIEMU** za ciepłe przyjęcie i poczęstunek dla uczestników wycieczki z Prużany. Serdeczne podziękowania również **Irenie EJSMONT** za oprowadzenie wycieczki w Grodnie i piękne tłumaczenie

w imieniu uczestników wycieczki
prezes Oddziału ZPB w Prużanie

DANIE TYGODNIA

Kopytka z sosem grzybowym

Kluski
1 kg ziemniaków, 2 jajka, 1 1/2 szklanki mąki pszennej, 1 łyżka mąki ziemniaczanej, 2 łyżki natki pietruszki, sól;
do posypania stolnicy: 1/2 szklanki mąki pszennej.

Sos
5 dag suszonych grzybów, 1 cebula (4 dag), 1 1/2 łyżki masła, 3/4 łyżki mąki pszennej, 1/2 szklanki śmietany, 1 łyżka soku z cytryny, sól, pieprz.

Przygotowanie klusek: ziemniaki obrać, umyć, ugotować na sypko w osolonej wodzie, ostudzić i przecisnąć przez praskę. Na stolnicę wysypać oba rodzaje mąki, dodać ziemniaki oraz jajka, posolić i zagnieść ciasto. Stolnicę posypać mąką, ciasto podzielić na kilka części i z każdej utoczyć wałeczek grubości 2 cm. Wałeczki pokroić skośnie na kluski długości około 3 cm. Wkładać do wrzącej osolonej wody, gotować około 5 min od wypłynięcia na powierzchnię i wyjmować łyżką cedzakową.

Przygotowanie sosu: grzyby opłukać, zalać 2 szklankami wody i moczyć 2 godz. Następnie ugotować pod przykryciem w wodzie, w której się moczyły, wyjąć i pokroić w paski, a wywar wygotować do objętości 1 1/2 szklanki. Cebulę obrać, pokroić w drobną kostkę, podsmażyć na maśle na jasnozłoty kolor, oprószyć mąką i zasmażyć, mieszając. Zasmażkę rozprowadzić zimnym wywarem z grzybów, stale mieszając, aby nie powstały grudki. Dodać grzyby. Sos przyprawić sokiem z cytryny, solą oraz pieprzem i mieszając, gotować chwilę na małym ogniu, na płytce ochronnej. Następnie połączyć ze śmietaną i wymieszać.

Kopytka polać sosem i posypać natką pietruszki. (4-5 porcji)

Uśmiechnij się

Idzie facet drogą śmiejąc się i od czasu do czasu machając ręką. Podchodzi do niego drugi facet i pyta się:
- *Z czego się tak śmiejesz?*
- *Opowiadam sobie kawały.*
- *A dlaczego co jakiś czas machasz ręką?*
- *Bo niektóre już znam.*

***

Przychodzi królik do piekarni i pyta:
- *Jest spleśniały chleb?*
- *Nie ma* — odpowiada piekarz.

I tak przez tydzień przychodzi i prosi. W niedzielę piekarz załatwił spleśniały chleb. W poniedziałek królik znowu się pyta:
- *Jest spleśniały chleb?*
- *Jest.*
- *SANEPID.*

***

Rozmawiają dwaj starsi panowie z brzuszkami:
- *Podobno codziennie intensywnie uprawiasz gimnastykę?*
- *To prawda.*
- *A możesz już dotknąć swoją prawą ręką lewej nogi?*
- *Jeszcze nie, ale już zaczynam ją widzieć.*

***

Jeden z przyjaciół pyta:
- *W jaki sposób oduczyłeś się pić?*
- *Kiedy wróciłem do domu po wódce i zobaczyłem podwójną żonę i teściową.*

***

Wróżka mówi do klienta:
- *Widzę zakopany skarb.*
- *Wiem, żona stale o nim mówi. To jej pierwszy mąż.*

Tygodnik jest wspierany przez Senat RP oraz Fundację "Pomoc Polakom na Wschodzie"

GŁOS
Wydawca: SZ „Związek Polaków na Białorusi"
Adres redakcji: 230023 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32
Tel. (0152) 72-31-69, fax. (0152) 72-0075
e-mail: glosznadniemna@mail. grodno. by
glosznadniemna@yahoo. com
Internet: http: //glos-znad-niemna. virtualave. net
Redaktor naczelny: Andrzej Dubikowski
Redaktorzy: Tatiana Zaleska (zastępca redaktora naczelnego), Alicja Samiec (sekretarz redakcji), Halina Ejsmont, Ryszard Karaczun, Andrzej Poczobut, Iness Todryk (redaktor wydania)
Fotograf: Jarosław Waniukiewicz

Korekta: Helena Bohdan
Obsługa komputerowa: Jolita Onisko
Prenumeratę: można zamówić w każdym urzędzie pocztowym na Białorusi (do dnia 15 każdego miesiąca). Prenumeratę w Polsce przyjmują placówki Ruchu S. A. Indeks w Polsce 329258
Cena gazety w prenumeracie miesięcznej wynosi 942 BYB, w sprzedaży w kioskach — 180 BYB.
© Głos znad Niemna Wszystkie prawa zastrzeżone (łącznie z tłumaczeniem na języki obce)
Рэгістрацыйнае пасведчанне № 685. Індэкс 63863
Аб'ём выдання - 3 друкаваныя аркушы
Заказ № - 2531 Наклад 5900 асобнікаў.
Штотыднёвік "Глос знад Немна"(на польскай мове)
ISSN 1563-3233
Адрас рэдакцыі:230023 Гродна вул. Дзяржынскага, 32
Друк: Гродзенскае абласное ўнітарнае паліграфічнае прадпрыемства "Гродзенская друкарня"
Гродна вул.Паліграфістаў, 4
Падпісана да друку 8.08.2002 у 15⁰⁰
Якасць друку адпавядае якасці прадстаўленых рэдакцыяй дыяпазітываў.

Autorzy publikacji ponoszą odpowiedzialność za wiarygodność podawanych faktów. Ich poglądy nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Redakcja nie ponosi żadnej odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam, zastrzega sobie prawo do skracania, adiustacji materiałów i zmiany tytułów. Nie zwracamy nie zamówionych materiałów

Bądźmy w kontakcie

Czekamy na Państwa telefony od godz. 9.00 do 18.00, od 18.00 do 9.00 możecie Państwo zostawić wiadomość na automatycznej sekretarce.

tel. (0152) 72-31-69